

การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

THE 2538 B.E. VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE CURRICULUM
MANAGEMENT OF THE COMMERCIAL PROGRAM ACCORDING
TO THE OPINIONS OF THE NORTHEASTERN SECONDARY
SCHOOL TEACHERS UNDER THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION

กฤษดา ตามสีวัน
KRISDA TARMSIWAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน, เดือน, ปี.....

พ.ศ. 2543

ISBN 974-622-671-1

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE 2538 B.E. VOCATIONAL EDUCATION CERTIFICATE CURRICULUM
MANAGEMENT OF THE COMMERCIAL PROGRAM ACCORDING
TO THE OPINIONS OF THE NORTHEASTERN SECONDARY
SCHOOL TEACHERS UNDER THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KINGMONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2000

ISBN 974-622-671-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2000

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง การคัดลอกหรือการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถาบันฯ ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็น
ของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นักศึกษา

นายกฤษดา ตามสีวัน

รหัสประจำตัว

39064127

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

สาขาวิชา

การบริหารอาชีวศึกษา

พ.ศ.

2543

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.ณรงค์ พิมสาร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านต่างๆ คือ 1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 2) ด้านการจัดครูเข้าสอน 3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านการฝึกงาน 5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และ 6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และ (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามเขตการศึกษา และประสบการณ์การสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 196 คน จากโรงเรียน 11 โรงเรียน ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t (t-test) และการทดสอบค่า F (F-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรใน 6 ด้าน คือ (1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร (2) ด้านการจัดครูเข้าสอน (3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (4) ด้านการฝึกงาน (5) ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน และ (6) ด้านการประเมินผล การเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดครูเข้าสอน ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติใน 2 ด้าน มากกว่าครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	The 2538 B.E. Vocational Education Certificate Curriculum Management of The Commercial Program According to The Opinions of The Northeastern Secondary School Teacher Under The Department of General Education
Student	Mr.Krisda Tarmsiwan
Student ID.	39064127
Degree	Master of Industrial Education In Vocational Administration
Programme	Vocational Administration
Year	2000
Thesis Advisor	Dr.Narong Pimsarn
Thesis Co-advisor	Dr.Bandhith Thaenpitak

ABSTRACT

The purposes of this research were : (1) to determine the opinions of secondary school teachers on the administration of the B.E. Vocational Education Certificate Curriculum of the Commercial Programme in the Northeastern region , according to six aspects: Curriculum plan implementation; Teacher assignment ; Facility providing ; Practising ; Supervision and personnel development ; and Learning Evaluation. and (2) to Compare the opinions of teachers on the mentioned aspects of Curriculum administration.

Samples were 196 teachers from 11 schools in Education Regional 9 , 10 and 11. They were selected by Stratified Random Sampling method. Questionnaire with rating scales were used for data collection . Percentage, mean, Standard Deviation, t - test and F - test were employed for data analysing.

The research findings were :

1. Opinions of teachers on Curriculum administration relating to six aspects such as curriculum plan implementation, teacher assignment, facility providing, practising, supervision and personnel development and learning evaluation were operating at moderate level as a whole. However, the practising aspect was at the most level.

2. Teachers who worked in different Educational Regions had different opinions on Curriculum administration with no statistical significant difference at .05 level.

3. Teachers who had different teaching experiences had different opinions on the curriculum administration with statistical significant difference at .05 on two aspects: Teachers who had teaching experiences less than three years had opinions on teacher assignment and supervision and personnel development more than those who had teaching experiences more than three years. Whereas the rests had no statistical significant difference at .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี โดยได้รับความกรุณาจาก ดร.ณรงค์ พิมสาร ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างความสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์อังฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ และ ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำในการแก้ไข ข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร. ญาณภัทร สีหะมงคล หัวหน้าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ดร. ชาญนิวัฒน์ ตรีศรี ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม อาจารย์ณรงค์ ชินสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนนครพนมวิทยาคม อาจารย์อนุ เจริญนาม ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ อาจารย์วันชัย ศรีแก้ว ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครพนม และ อาจารย์ปรีชา เจตินัย ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนนาถ่อนพัฒนา ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข เพื่อการปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีคุณภาพสูงสุด

ขอขอบพระคุณอาจารย์พูนสิน ประคำมินทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนนาถ่อนพัฒนา ที่ให้ความเมตตา ส่งเสริม สนับสนุนให้ได้รับการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนครู-อาจารย์โรงเรียนนาถ่อนพัฒนาทุกท่าน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทุกคน และขอขอบคุณ คุณเพ็ญศรี ตามสีวัน เด็กชายสิริศุทธิ์ ตามสีวัน เด็กชายพิรวิทย์ ตามสีวัน ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ครู-อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ทุกท่าน

กฤษดา ตามสีวัน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
1.6 คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 ความเป็นมาในการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา	11
2.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม	11
2.3 ความหมายของหลักสูตรและความสำคัญของหลักสูตร.....	19
2.4 ความหมายและความสำคัญของการบริหารหลักสูตร ขอบเขตการบริหารหลักสูตร	24
2.5 การบริหารหลักสูตร.....	29
2.5.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร	29
2.5.2 การจัดครูเข้าสอน.....	33
2.5.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.4 การฝึกงาน.....	42
2.5.5 การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน.....	49
2.5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
3.3 เครื่องที่ใช้ในการวิจัย	63
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	65
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	66
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	113
5.1 สรุปผลการวิจัย	113
5.1 อภิปรายผล.....	120
5.2 ข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	149
ภาคผนวก ก	150
ภาคผนวก ข	157
ภาคผนวก ค	171
ประวัติผู้เขียน	181

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 โครงสร้างหลักสูตร	16
3.1 จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538	62
4.1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม.....	68
4.2 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน	70
4.3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9.....	72
4.4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10	73
4.5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11	74
4.6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 เป็นรายข้อ	75
4.7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 เป็นรายข้อ.....	82
4.8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11 เป็นรายข้อ	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การสอนที่ น้อยกว่า 3 ปี 96
4.10	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามประสบการณ์การสอนที่ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป 97
4.11	ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน 98
4.12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามพื้นที่โดยภาพรวมและรายด้าน 100
4.13	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 101
4.14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดครูเข้าสอน.....102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

4.15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดตั้งอำนวยความสะดวก.....	103
4.16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการฝึกงาน	104
4.17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน	105
4.18	เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	106
4.19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอน ต่างกันต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้าน	108
4.20	ความถี่ของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	110

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	6
1.2 ตัวแปรที่ศึกษา.....	8

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะมาถึงและเชื่อว่าการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 ความนำ)

การจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดก็ตามหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่าประเทศชาติและโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนอย่างไร ให้ความรู้ เสริมสร้างทักษะ เจตคติ คุณธรรม และค่านิยมในด้านใดสิ่งต่าง ๆ ที่ประมวลประกอบกันมาเพื่อสร้างหลักสูตร เป็นเสมือนแนวทางที่ช่วยให้ทราบว่า การศึกษาที่ประเทศและโรงเรียนต้องการเน้นหนักไปในทิศทางใด มีผลต่อผู้เรียนและสังคมอย่างไร ในการสร้างหลักสูตรต้องมีความสัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตร อันได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร (สันต์ ธรรมบำรุง. 2525 : 197-198) ดังนั้นหลักสูตรจึงเป็นแผนแม่บทในการกำหนดขอบข่าย ความรู้ความสามารถและมวลประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ ผู้สอนเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ โดยผู้สอนจะนำความมุ่งหมายของหลักสูตร มาแปลเป็นภาคปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรต้องการ (กรมสามัญศึกษา. 2533 : 15)

หลักสูตรอาชีวศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมคุณภาพของประชากรและพัฒนากำลังคนเพื่อการประกอบอาชีพ วิรัช กุมุทมาศ (2527 : 49-50) ได้ให้ทัศนะไว้ว่าการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่มีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติเพราะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคตและช่วยให้ผู้มีอาชีพอยู่แล้วมีความก้าวหน้าในอาชีพของตน

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญแก่การอาชีวศึกษา จึงได้มีนโยบายเพิ่มจำนวนสถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาขึ้นเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันก็มีนักเรียนนิยมเรียนด้านอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนด้านอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ในปีการศึกษา 2530 มีจำนวนนักเรียนอาชีวศึกษา 378,906 คน และเพิ่มเป็น 487,563 คน ในปีการศึกษา 2535 (สำนักงานคณะกรรมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 5) และเพื่อให้การผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพียงพอ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้กรมสามัญศึกษา จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารสถานที่และครู-อาจารย์ผู้สอน ด้านวิชาชีพในระดับหนึ่ง โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 200 แห่งระหว่างปีการศึกษา 2535 - 2539 ประเภทวิชาที่เปิดสอนนั้น มีดังนี้ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม (2) ประเภทวิชาเกษตรกรรม (3) ประเภทวิชาหัตถกรรม(4) ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม (5) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2535 : 1) จากการดำเนินการ พบว่าโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็นประเภทวิชาที่ได้รับความสนใจ มีนักเรียนเรียนมาก โดยในปีการศึกษา 2535 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินการ มีโรงเรียนที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำนวน 16 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2541 นี้มีการจัดการเรียนสอน จำนวน 83 โรงเรียนทั่วประเทศ (กรมสามัญศึกษา. 2540 : 5) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นมาเพื่อใช้ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา บรรยายการสอนถูกจัดขึ้นเพื่อการเรียนการสอนวิชาชีพโดยเฉพาะ เมื่อนำหลักสูตรนี้มาใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีบรรยายการสอนแตกต่างจากสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ที่ใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพจึงทำให้เกิดปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ตามมา

จากประสบการณ์ในการดำเนินการจัดเรียนการสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัศึกษานั้น ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารหลักสูตรหลายประการ เช่น การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน ขาดแคลนครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพ ทั้งนี้เพราะครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่มีอยู่เดิมส่วนมากจะเป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาด้านสายสามัญ อาคารสถานที่และห้องเรียนไม่เพียงพอ ขาดสื่อและอุปกรณ์การสอน สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดหา สถานที่ให้นักเรียนฝึกงาน เป็นไปด้วยความยากลำบาก (กรมสามัญศึกษา. 2539 : 10 -19) ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการประเมินการดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2538 พบว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้นพบว่า ปัญหาสำคัญ ๆ คือ (1) ไม่มีงบประมาณเพื่อเป็นค่าตอบแทนวิทยากรที่เชิญมาสอนวิชาชีพเฉพาะ (2) อาคารสถานที่และห้องเรียน ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ (3) ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและขาดครู-อาจารย์ที่มีความสามารถด้านพาณิชยกรรม และครูจำนวนมากไม่มีประสบการณ์การสอนวิชาชีพตามหลักสูตร ดังกล่าว (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ . 2538 : 1) และจากการศึกษาของสุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 122 -124) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนวิสาการปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่อผู้จัดทำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 12 โรงเรียน พบว่า มีปัญหาในการบริหารหลักสูตรโดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ปัญหาด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร (2) ด้านการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษากับวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา (3) ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอนและอาคารสถานที่ (4) ด้านการวางแผน การใช้หลักสูตรและการประชาสัมพันธ์ (5) ด้านงบประมาณและการเตรียมอาจารย์เพื่อทำการสอน (6) ด้านการประเมินผลการเรียน และ (7) ด้านการจัดตารางสอน แผนการเรียนและการฝึกงาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคขนาดใหญ่ครอบคลุมเขตการศึกษา 9,10 และ 11 มีโรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในปีการศึกษา 2541 ทั้งหมด 19 โรงเรียน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากพอสมควรเมื่อเทียบกับภาคอื่นๆ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นกลุ่มประชากรที่ยากจน มีประชากรกลุ่มแรงงานจำนวนมาก การจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นับว่าเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพแก่ชนบทอย่างแท้จริง อันเป็นการพัฒนาคุณภาพแรงงานและสร้างโอกาสทางการประกอบอาชีพของประชาชนต่อไป จึงควรศึกษาว่าสภาพการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นอย่างไร อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อการจัดการศึกษาของชาติต่อไป วุฒิ จุลพรหม (2521 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อยทุกด้าน งานที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่นๆ เป็นอันดับแรก ได้แก่ การนิเทศการศึกษา รองลงมาได้แก่ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาในห้องเรียน จนถึงตารางสอนและวิธีสอน เป็นอันดับสุดท้าย ปัญหาสำคัญในการบริหารงานปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการไม่มากเท่าที่ควร ผู้บริหารยังขาดความรู้ความสามารถในการนิเทศการวางแผน ปัญหาการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ห้องเรียนและบุคลากร และประกาศ เช่น กลาง (2525 : 176) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วย ผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 พบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรใหม่ เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอหรือจัดซื้อไม่ทันตามกำหนด งบประมาณไม่เพียงพอ ครูขาดความรับผิดชอบ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไม่มีอำนาจในการควบคุมการเรียนการสอน ระเบียบการประเมินผลไม่ชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดการนิเทศทางวิชาการ ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร รังสรรค์ ชื่นชม (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยละเอียด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการทำงานทางวิชาการ ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านการประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน มีปัญหาน้อยที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวแล้วข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ สภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านครู-อาจารย์ผู้สอน ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล และอื่นๆ ซึ่งเป็นปัญหาทางการบริหารหลักสูตรและปัญหาดังกล่าวน่าจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา จากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นเพื่อความชัดเจนในการบริหารหลักสูตร และเพื่อให้เกิดความหลากหลายในพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อที่จะได้ทราบถึงสภาพการบริหารหลักสูตรที่เป็นจริง ทั้งนี้เพื่อสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำผลการวิจัยครั้งนี้มาใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการบริหารหลักสูตรดังกล่าวต่อไปซึ่งจะส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและสามารถประกอบอาชีพได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ใน 6 ด้าน คือ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การจัดครูเข้าสอน (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การฝึกงาน (5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และ(6) การประเมินผลการเรียนการสอน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามเขตการศึกษา และประเภทผลการเรียนการสอน

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 ครู-อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สอนในเขตการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันในภาพรวมและแต่ละด้าน

1.3.2 ครู-อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร แตกต่างกันในภาพรวมและแต่ละด้าน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรของ สัจด์ อุทรานันท์ (2527 : 263 - 265) ที่กล่าวว่า งานที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร จะมี 3 ลักษณะ คือ (1) งานบริหารและบริหารหลักสูตร (2) งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร (3) งานสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร แนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 184 - 191) ว่าการนำหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้บริหารจะต้องวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรในเรื่องต่อไปนี้ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การเตรียมจัดกา รอบรมครู (3) การจัดครูเข้าสอน (4) การจัดตารางสอน (5) การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและ สื่อการเรียน (6) การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร (7) การจัดสภาพแวดล้อมและเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตร (8) การประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรและแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 65 -66) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารหลักสูตร แบ่งได้ 3 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผนการใช้ หลักสูตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อมครูผู้สอน ผู้นิเทศการสอนและผู้บริหารการเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก การตรวจความพร้อมของผู้เรียนและชุมชน (2) การดำเนินการ เกี่ยวกับบริหารหลักสูตรมีดังนี้ การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน (3) การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร

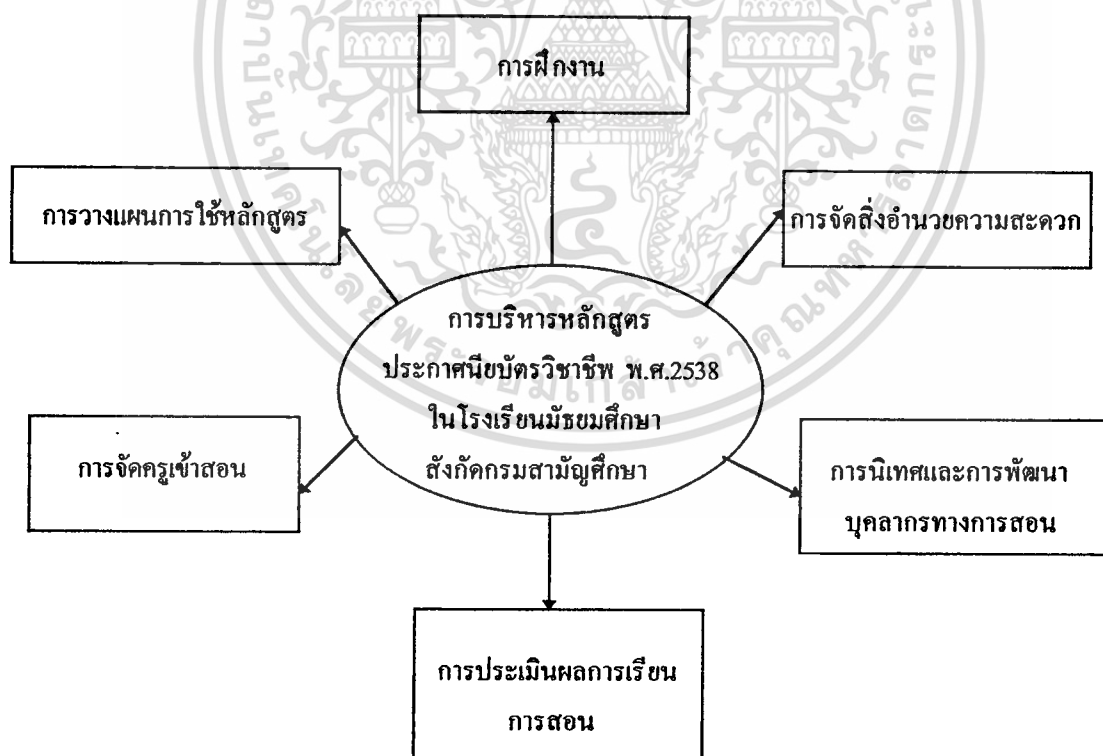
ธงชัย สุวณัฒน์เมฆินทร์ (2529 : 1) ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ขอบข่ายของการบริหารหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการประเมินผลทางวิชาการ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2528 : 40) ได้กำหนดขอบข่ายงานหลักสูตรไว้ว่างานบริหารหลักสูตรหมายถึง งานจัดการเรียนการสอนได้แก่ การจัดกลุ่มนักเรียนนักศึกษา การจัดตารางสอน การกำหนดแบบเรียน การนิเทศ การวัดผล และการพัฒนาบุคลากรประจำการ

จากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิด ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรว่า ได้ดำเนินการตามกิจกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อย่างไร ใน 6 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการใช้หลักสูตร
2. การจัดครูเข้าสอน
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
4. การฝึกงาน
5. การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน
6. การประเมินผลการเรียนการสอน

การดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของการบริหารหลักสูตร แสดงได้ดัง ภาพที่ 1.1

- ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ด้าน คือ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การจัดครูเข้าสอน (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การฝึกงาน (5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนและ (6) การประเมินผลการเรียนการสอน

1.5.1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยเขตการศึกษา 9 , 10 และ 11 ปีการศึกษา 2541 โดยมีโรงเรียนทั้งสิ้น 19 โรงเรียน ครู-อาจารย์ผู้สอน จำนวน 340 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ปีการศึกษา 2541 จำนวน 196 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ เขตการศึกษาที่ครู-อาจารย์ผู้สอนทำการสอนและประสบการณ์การสอน

(1)เขตการศึกษาที่ครู-อาจารย์ผู้สอนทำการสอน จำแนกเป็น

1. เขตการศึกษา 9
2. เขตการศึกษา 10
3. เขตการศึกษา 11

(2) ประสบการณ์การสอน จำแนกเป็น

1. น้อยกว่า 3 ปี
2. ตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไป

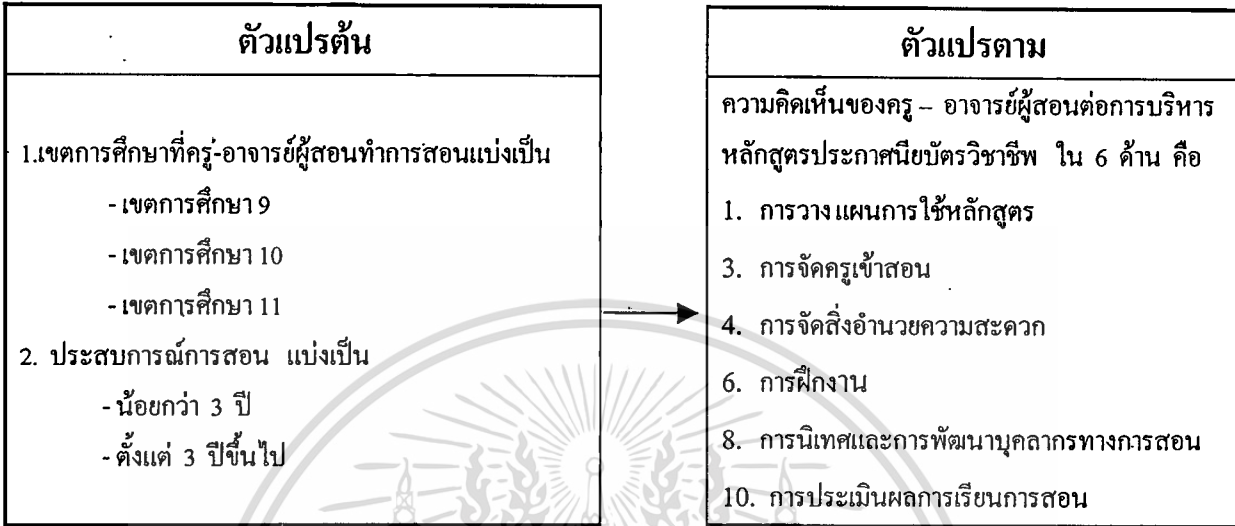
1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ใน 6 ด้านคือ

- (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร
- (2) การจัดครูเข้าสอน
- (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
- (4) การฝึกงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

(6) การประเมินผลการเรียนการสอน

ภาพที่ 1. 2 แสดงตัวแปรที่ศึกษา

1.5.3 ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพทางภูมิศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เท่านั้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงกำหนดความหมายของคำต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.6.1 การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการนำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการบริหารหลักสูตรในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.6.1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมการก่อนนำหลักสูตรไปใช้ โดยการวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอน การเตรียมจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ รวมทั้งการ

ประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ สิ่งพิมพ์ เพื่อชี้แจงให้ครู-อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทราบ

1.6.1.2 การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารได้พิจารณาคัดเลือกครู-อาจารย์ผู้สอนว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน รายวิชาที่สอน โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความถนัด ภาวะอารมณ์และอุปนิสัยของครูแต่ละคนอย่างละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบที่สุด เพื่อจะได้จัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้น แต่ละวิชาได้เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

1.6.1.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดบริการเครื่องมืออุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุฝึก ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ ห้องสมุด งบประมาณ รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพ

1.6.1.4 การฝึกงาน หมายถึง การให้ผู้เรียนได้ฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในวิชาชีพ การฝึกงานมี 2 ลักษณะคือ การฝึกภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1.6.1.5 การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง การดำเนินการเพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดียิ่งขึ้นได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การอบรมครู การจัดสัมมนา การสนับสนุนให้ครูได้ ศึกษา ค้นคว้า ศึกษาต่อ

1.6.1.6 การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการที่เกี่ยวกับการประเมินค่าความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำเครื่องมือวัดผล การกำหนดเกณฑ์และระยะเวลา การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การส่งเสริม ครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความสามารถในการวัดผล การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงการเรียนการสอน การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาตลอดจนการดำเนินการอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1.6.2 ครู-อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้สอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11

1.6.3 หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม

1.6.4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9, 10 และ 11 หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ที่แบ่งตามเขตการศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.6.5 พื้นที่เขตการศึกษาที่ครู-อาจารย์ผู้สอนทำการสอน หมายถึง พื้นที่เขตการศึกษาที่ครู-อาจารย์ผู้สอนได้ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ซึ่งตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งเป็น 3 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 9 , 10 และ 11

1.6.6 ประสบการณ์การสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน โดยแบ่งเป็น

1.6.6.1 น้อยกว่า 3 ปี

1.6.6.2 ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

1.6.7 ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน หมายถึง การแสดงความรู้สึกรับรู้ตามความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาในการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ
3. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
4. ความหมายและความสำคัญของการบริหารหลักสูตร ขอบเขตการบริหารหลักสูตร
5. การบริหารหลักสูตร
 - 5.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร
 - 5.2 การจัดครูเข้าสอน
 - 5.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 5.4 การฝึกงาน
 - 5.5 การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน
 - 5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน

2.1. ความเป็นมาในการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ตามนโยบายของรัฐบาลที่เร่งรัดขยายโอกาสทางการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2531 เป็นต้นมาจะมีผลทำให้จำนวนนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสำเร็จการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะมีผลทำให้จำนวนนักเรียนเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสูงขึ้นด้วย ขณะเดียวกันสัดส่วนผู้เข้าศึกษาต่อในสายอาชีพมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้เตรียมการขยายการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพสำหรับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในขณะเดียวกันสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา สามารถรับนักเรียนดังกล่าวได้ในจำนวนจำกัดเพื่อให้สามารถรองรับกับแนวโน้มดังกล่าว จึงให้กรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษาร่วมมือกันเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2535) ที่มีความพร้อมในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ อาคารสถานที่และครูอาจารย์ด้านวิชา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพในระดับหนึ่ง การฝึกกำลังระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาและสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของกระทรวงศึกษาธิการ ในการขยาย การศึกษาด้านอาชีพในระดับปวช. ให้กว้างขวาง สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล ตลาดแรงงาน และการประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่นอันจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมของชาติ โดยรวม ทั้งนี้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาประเภทนี้ คือกรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถขยายได้มากและรวดเร็วเพราะปัญหาการ ลงทุน ด้านที่ดิน อาคาร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เป้าหมายของการเรียนการสอน ของวิชาอาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 หรือหลักสูตร ปี พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2533) เมื่อนำมาพิจารณาจะพบประเด็นที่พอจะสรุปได้ว่า หลักสูตรได้ กำหนดเป้าหมายที่เป็นเรื่องหลักอยู่ 2 ประการคือ ประการที่ 1 เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนต่อในระดับ ที่สูงขึ้น และประการที่ 2 เพื่อให้ นักเรียนออกไปประกอบอาชีพได้ ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างในโรงงาน หรือประกอบอาชีพส่วนตัว จากเป้าหมายของหลักสูตรทั้งสองประการนี้ โรงเรียนมัธยมศึกษาจะ ต้องตระหนักว่า ในปีหนึ่ง ๆ นักเรียนของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งแล้ว ได้ศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้นเท่าใด เข้าสู่โลกของการอาชีพเท่าใด ทั้งนี้เพื่อจะได้จัดการศึกษาให้ตอบสนอง ความต้องการของนักเรียนและชุมชนได้ เช่น ในโรงเรียนที่มีอัตราการเรียนต่อสูง ได้แก่ โรงเรียนใน เมืองหรือโรงเรียนสาธิต ก็จัดการศึกษาให้เน้นการเรียนการสอนวิชาสามัญ แต่โรงเรียนที่มีอัตรา การออกไปประกอบอาชีพค่อนข้างสูง เช่น โรงเรียนประจำอำเภอและโรงเรียนประจำตำบลก็จัดการ ศึกษาให้เน้นการเรียนการสอนวิชาอาชีพ การที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้วิเคราะห์สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมว่า มีแนวโน้มอย่างไร มักจะส่งผลให้โรงเรียนแต่ละ โรงเรียน จัดการศึกษาไปในทิศทางเดิม เหย่นวิชาสามัญอย่างไรก็จะเน้นเหมือนเดิม ทำให้ทุบเทบบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และอื่น ๆ ให้กับวิชาสามัญ ส่วนวิชาอาชีพนั่นจัดสอนเพื่อให้ครบ ตามหลักสูตรเท่านั้น ทำให้พลาดเป้าหมายและไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชน ซึ่งถ้าโรงเรียนทราบข้อ มูล เหล่านี้จะช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เมื่อจบการ ศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งแล้ว (กรมสามัญศึกษา. 2538 : 13)

2.2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ออกไป ประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์ จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบการอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้น ๆ

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรคความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจ ในวิชาที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเองมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ ดำเนินในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2.2.1 หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคเรียนฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบเรียน รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต รายวิชาภาคปฏิบัติ 2 - 3 คาบเรียนต่อสัปดาห์ตลอดภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 32 - 48 คาบเรียน รวมเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 36 - 54 คาบเรียน มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชาและกิจกรรมดังนี้

4.1 หมวดวิชาชีพพื้นฐาน

4.2 วิชาชีพเฉพาะ

4.3 วิชาเลือก

4.4 การฝึกงานหรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

4.5 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.6 กิจกรรม

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ใน โครงสร้างของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

5. การฝึกงาน หรือการทำโครงการ หรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติ ในแหล่งวิทยาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาหรือทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่า 4 หน่วยกิต ยกเว้นผู้เรียนตามโครงการอาชีพศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

8. การจบหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง

8.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทุนบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล

10. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงและยกเลิกประเภทวิชาและสาขาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงรายวิชาและยกเลิกรายวิชาหรือเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของประเภทวิชาพาณิชยกรรม แบ่งออกเป็น 4 สาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาพาณิชยการ
2. สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
4. สาขาวิชาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	สาขาวิชา			
	พาณิชยการ หน่วยกิต	อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว หน่วยกิต	การประชาสัมพันธ์ หน่วยกิต	ธุรกิจหนังสือ พิมพ์ หน่วยกิต
1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30	30	30	30
2. หมวดวิชาชีพ				
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	16	16	16	16
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	17	15	15	15
2.3 วิชาชีพเลือก	32	32	32	32
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/ โครงการวิชาชีพ	4	4	4	4
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	15	18	18	18
4. กิจกรรม	-	-	-	-
รวม	114	115	115	115

1. หมวดวิชาชีพพื้นฐาน บังคับให้เรียนเหมือนกันทุกสาขาวิชา
2. หมวดวิชาชีพ แบ่งออกเป็น
 - 2.1 วิชาชีพพื้นฐาน บังคับให้เรียนเหมือนกันทุกสาขาวิชา
 - 2.2 วิชาชีพเฉพาะ บังคับให้เรียนเฉพาะแต่ละสาขาวิชา
 - 2.3 วิชาชีพเลือก ให้เลือกเรียนรายวิชาตามที่กำหนด ในกลุ่มวิชาเลือก

ของแต่ละสาขาวิชา

- 2.4 การฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ บังคับตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา 4 หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. หมวดวิชาเลือกเสรี บังคับรายวิชาพระพุทธศาสนา 6 หน่วยกิต และเลือกเสรี รายวิชาอื่นอีก

4. กิจกรรม ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรม

2.2.2 จุดประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์ทางธุรกิจ และความรู้ในการประกอบอาชีพการบัญชี การขาย การเลขานุการ คอมพิวเตอร์ บริการธุรกิจสถานพยาบาล บริการธุรกิจ โรงแรม ทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความสามารถ ประสบการณ์และความรู้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว แต่ละกลุ่มวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้มีโอกาสเลือกงานอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ เจตคติ และความรู้ของตนเอง
4. เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม เจตคติ กิจนิสัยการทำงานที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์สามารถสร้างงาน และพัฒนางานอาชีพธุรกิจและอาชีพส่วนตัวได้เสมอ
5. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ
6. ให้เกิดความเข้าใจในปัญหา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในความเป็นไทย ดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.2.3 โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาพาณิชยการ ต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต ดังโครงสร้าง ต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน	30 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาพื้นฐาน	16 หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	17 หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพเลือก (ไม่น้อยกว่า)	32 หน่วยกิต
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	15 หน่วยกิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. กิจกรรม (2 คาบ)

- หน่วยกิต

รวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต

วิชาชีพเลือกแบ่งออกเป็น 7 กลุ่มวิชาชีพ ให้เลือกเรียนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด โดยเลือกเรียนรายวิชาจนครบหน่วยกิตที่กำหนด หรือเลือกเรียน ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต ส่วนที่เหลือเลือกเรียนจากกลุ่มวิชาอื่นจนครบหน่วยกิตที่กำหนด

2.3.1 กลุ่มวิชาการบัญชี

2.3.2 กลุ่มวิชาการขาย

2.3.3 กลุ่มวิชาธุรกิจค้าปลีก (ระบบทวิภาคี)

ให้จัดชั่วโมงเรียนและชั่วโมงฝึกได้ตามความเหมาะสม รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รายละเอียดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

2.3.4 กลุ่มวิชาการเลขานุการ

2.3.5 กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์

2.3.6 กลุ่มวิชาบริการธุรกิจสถานพยาบาล

2.3.7 กลุ่มวิชาบริการธุรกิจโรงแรม

2.3.8 กลุ่มวิชาบริหารธุรกิจโรงแรม

2.4 ฝึกงาน / โครงการงาน / โครงการวิชาชีพ 4 หน่วยกิตเป็นวิชาที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพรับจ้าง หรืออาชีพตามความสนใจของนักเรียน ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์นิเทศ หรืออาจารย์ที่ปรึกษา

3. หมวดวิชาเลือกเสรี 15 หน่วยกิต

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจจากรายวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ทุกประเภทวิชา

4. กิจกรรม

ให้เป็นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิดวิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 2-22)

2.3 ความหมายของหลักสูตรและความสำคัญของหลักสูตร

2.3.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร (Curriculum) เป็นคำที่มีความหมายทั้งในระดับกว้างและระดับแคบนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ

ธีรารัง บัวศรี (2531 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม และมีมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

กรมอาชีวศึกษา (2531 : 3) ระบุว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์ไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 40 - 41) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมายเป็น 3 ประการ คือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) เช่น ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) คือ ผลสัมฤทธิ์ของการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น
3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้หลักสูตรยังมีความหมายแตกต่างกันตามผู้ใช้คือ

ผู้บริหารสถานศึกษา จะให้ความหมายของหลักสูตร เป็นการจัดการประสบการณ์ทั้งหมดในสถานศึกษาให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิต

ผู้สอน จะให้ความหมายของหลักสูตร ในลักษณะเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ได้วางแผนไว้กับการสอนของครู และประสบการณ์จะเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ของนักเรียน

ผู้เรียน จะให้ความหมายของหลักสูตร ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามที่สถานศึกษากำหนดและตามที่ครูสอน

Taba (1967 : 10 - 11) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยจุดประสงค์และจุดหมายเฉพาะการเลือกและการจัดเนื้อหาวิธีการเรียนการสอนและการประเมินผล

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529 : 10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ทั้งหลาย ที่โรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียน สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 147) กล่าวว่า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตร หมายถึง ประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งโรงเรียนจัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน และ พันธ์ หันนาคินทร์(2529 : 218) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมดที่นักเรียน จะพึงได้รับภายใต้การนำของครู หรือโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อมุ่งหวังที่จะให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสังคม Neagley and Evan (1967 : 2) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหมด ที่ได้วางลงไว้และจัดให้โดยโรงเรียน เพื่อส่งให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามความสามารถของนักเรียน Doll (1983 : 38) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาและกระบวนการที่เป็นแบบแผน และไม่เป็นแบบแผน ทำให้ผู้เรียนได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติ คุณค่าและค่านิยม ภายใต้การดูแลของโรงเรียน

Saylor and Alexander (1981 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร เปรียบเสมือนแผนภูมิการเดินทางและกำหนดตารางที่ยืดหยุ่นได้ ในการดำเนินการศึกษาหลักสูตรจะถูกสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาวิชา การบริหารโรงเรียน และวิชาการต่างๆ ทางด้านการศึกษาระดับชั้นต่างๆ รวมกัน

สังัด อุทรานันท์ (2528: 346) กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมาย อยู่ในขอบเขต

3 สถานะ คือ

1. เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง
2. เป็นข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งได้จัดทำขึ้น
3. เป็นระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

อย่างเป็นทางการ

ชาวี มณีศรี (2521 : 177 - 178) ได้กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตร ตามทัศนะของบุคคลต่าง ๆ จากผลการวิจัยเรื่อง แนวคิดและเรื่องความเห็นของความหมายของหลักสูตรของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทำวิจัยในปี พ.ศ. 2513 ได้สรุปตามความหมายของสิ่งที่เป็นหลักสูตรไว้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่ม ครู-อาจารย์ ร้อยละ 77.42 เห็นด้วยกับความหมายของหลักสูตรที่ว่า หลักสูตร คือเครื่องกำหนดระดับ และทิศทางการให้ครูเป็นผู้ดำเนินการ
2. กลุ่มศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 72.88 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความหมายที่ว่า หลักสูตร คือ มวลกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายที่มีอยู่ทั่วไปและนอกหลักสูตร ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทุกด้าน
3. กลุ่มหัวหน้าสถานศึกษา ร้อยละ 78.26 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความหมายที่ว่า หลักสูตร คือ ประมวลกิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เกิดการพัฒนาทุกด้าน

4. กลุ่มผู้บริหารการศึกษา ร้อยละ 87.50 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความหมายที่ว่า หลักสูตร คือ โอกาสที่เกิดการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนจัดให้

5. กลุ่มนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 81.50 เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความหมายที่ว่า หลักสูตร คือ การจัดเตรียมระบบของจำนวนวิชาให้เหมาะสมกับกลุ่มของเด็ก

6. กลุ่มประชาชน เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความหมายที่ว่า หลักสูตร คือ โอกาสในการกำหนดรายวิชาให้แก่ผู้เรียน ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ โรงเรียน วิทยาลัย และ มหาวิทยาลัย

สุมิตร कुमार (2523 : 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้ กับนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกโรงเรียนก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

สวัสดี ประทุมราช และคณะ (อ้างอิงใน ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือแนวทางการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษาคู-อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้จัดประสบการณ์ทั้งหมดตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อให้เยาวชนหรือพลเมืองของประเทศได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติพึงประสงค์ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ

Good (1973 : 157) ให้ความหมายของ หลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้จบชั้นหรือได้รับประกาศนียบัตร

2. แก่โครงทั่วไปของเนื้อหาวิชาหรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้จนจบชั้น หรือได้รับประกาศนียบัตรในการศึกษาต่อได้

3. กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ ที่กำหนดให้นักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้การแนะแนวของโรงเรียนหรือสถาบัน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน งานกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา ทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านความรู้ จิตใจ ทักษะ

2.3.2 ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นแม่บทสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกสาขาวิชาหลักสูตรจะระบุสิ่งที่คาดหวังจะให้เกิดกับผู้เรียน และแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่างๆ ตามต้องการ มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวเน้นถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธารง บัวศรี (2531 : 9) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษานั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าเยาวชนแต่ละวัย แต่ละระดับการศึกษา ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน กล่าวคือ มีแนวทางที่กำหนดไว้ ควรเรียนรู้วิชาอะไร เนื้อสาระ มากน้อยแค่ไหน ควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะด้านใดและควรมีพัฒนาการในด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและปัญญาอย่างไร เมื่อพิจารณาที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่จะได้รับความมั่นใจได้ว่าเยาวชนรวมทั้งผู้เรียนทั้งหมดจะได้รับการศึกษาที่มุ่งหวังไว้ก็คือหลักสูตรนั่นเอง สุมิตร คุณานุกร (2523 : 2) ได้กล่าวว่า หากจะเปรียบเทียบความมุ่งหมายทางการศึกษาในระดับชาติเป็นอุดมคติ อุดมการณ์ความใฝ่ฝันของบุคคลแล้ว หลักสูตรก็เปรียบได้กับโครงการของการปฏิบัติ เพื่อให้อุดมคตินั้นบรรลุถึงผลสำเร็จ การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตาม จะไม่สำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดไว้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการจัดการศึกษา การให้การ ศึกษา หมายถึง การให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมและการ เสริมสร้างความเจริญเติบโตและสมบูรณ์ทางกายหรืออีกนัยหนึ่งการให้การ ศึกษา ถือการพัฒนา ผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการ ศึกษาที่กำหนดไว้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการ จัดความรู้และประสบการณ์ แก่ผู้เรียนซึ่งจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่ จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้ และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 38 - 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการสอน ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมาย ที่วางไว้

2. งานด้านหลักสูตรทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิ ผล ตามเป้าหมาย

3. หลักสูตรเปรียบเหมือนแบบแปลน การจัดการเรียนการสอน การ พัฒนาหลักสูตร บอกไว้ว่าวัตถุประสงค์ที่ต้องการมีอะไรบ้าง จะใช้อะไรเป็นวัสดุและอุปกรณ์ จะสอนอย่างไร จัดเตรียมการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อช่วยในด้านการเรียนการสอน หลักสูตรจึง มีความสำคัญ เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ของครู ที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สรุปได้ว่า หลักสูตร มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหลักสูตรได้รวมจุดมุ่งหมาย ของการศึกษาในแต่ละระดับ และเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน

ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจของการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกที่จะให้ความมั่นใจได้ว่า เยาวชนรวมทั้งผู้เรียนทั้งหมด ก็จะได้รับการศึกษาตามที่มุ่งหวัง

2.3.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

นักการศึกษาได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

วิชย วงษ์ใหญ่ (2537 : 5) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร คือ

1. วัตถุประสงค์
2. เนื้อหารายวิชา
3. วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีประเมินผล

องค์ประกอบของหลักสูตรนี้ จะนำมาใช้เป็นแกนในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหลักสูตรว่าจะปรับปรุงในองค์ประกอบใดบ้าง

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 9) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักสูตรในรูปขององค์ประกอบแล้วจะมีอยู่ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหา (Content)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมิน (Evaluation)

ธำรง บัวศรี (2531 : 7 - 8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร 6 อย่างคือ

1. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนด
3. เนื้อสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดหมายที่กำหนดไว้
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผลการเรียนการสอน

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้กล่าวมาข้างต้น พอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรนั้นประกอบด้วย

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. เนื้อหาสาระของวิชา
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การประเมินผลการเรียนการสอน

2.4. ความหมายและขอบเขตการบริหารหลักสูตร

ความหมายและขอบเขตการบริหารหลักสูตร ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

2.4.1 ความหมายของการบริหารหลักสูตร

ในเรื่องความหมายของการบริหารหลักสูตร นักการศึกษาได้ให้ทัศนะไว้อย่างต่างกักันดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 156) กล่าวว่า งานบริหารหลักสูตร เป็นการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีผู้บริหารเป็นแกนนำ โดยมีผู้ช่วยต่าง ๆ หัวหน้าหมวดวิชา ครูวิชาการโรงเรียน ครูผู้สอนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เสริมการบริหารหลักสูตร มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้

1. การศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ

2. การเตรียมบุคลากรในโรงเรียน

3. การจัดครูเข้าสอน

4. การจัดตารางสอน

5. การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

6. การจัดแผนการเรียน

7. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น อาคารสถานที่งบประมาณ การบริการห้องสมุด เป็นต้น

8. การนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

9. การประชาสัมพันธ์หลักสูตรแก่ผู้ปกครองและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุมิตร คุณานุกร (2520 : 130 - 123) กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การที่หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายได้นั้น ผู้บริหารจะต้องสำรวจดูปัจจัยและสภาพต่างๆ ของโรงเรียนว่า เหมาะสมกับการนำหลักสูตรมาปฏิบัติหรือไม่ โดยต้องคำนึงถึงขนาดของห้องเรียน จำนวนนักเรียน ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดตารางสอน การจัดผู้เข้าสอน ประมวลการสอน โครงการสอน และแบบเรียน

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (อ้างใน วิจิตร ตีจันทร์ก. 2537 : 18 - 19) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การศึกษาความเกี่ยวเนื่องระหว่างวิชาต่าง ๆ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าของครู เช่น ตัวหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน คู่มือครู แบบเรียน แบบฝึกหัด หนังสือประกอบการสอน และเอกสารทางวิชาการ การพยายามปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอและการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องตามลำดับวิชาสามารถใช้เป็นแผนการเรียนการสอนได้ การจัดประเมินผลการเรียนของนักเรียน การจัดหาวิทยากรท้องถิ่น หรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การจัดทำและเก็บผลการเรียนและการออกไปสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนหรือผลการศึกษา

สันต์ ธรรมบำรุง (2525 : 197 - 198) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรเป็นการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรม ทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ มากที่สุดในการบริหารหลักสูตรนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ส่วนใหญ่ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน การบริหารหลักสูตรนั้นเป็นระบบของหลักสูตร ซึ่งจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบระเบียบและรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วย ระบบการบริหารหลักสูตรจะต้องมีองค์ประกอบหลักสูตร 3 ส่วนคือ

1. การวางแผนหลักสูตร
2. การนำหลักสูตรไปใช้
3. การประเมินหลักสูตร

ธงชัย สุวัฒน์เมจิณทร์ (2532 : 3 - 4) กล่าวถึงหลักการและแนวคิดในการบริหารหลักสูตรเอาไว้ดังต่อไปนี้

1. ความพร้อมของสถานศึกษา เช่น ความพร้อมในเรื่องครูผู้สอน สถานที่ อุปกรณ์ วัสดุฝึกเรียน
2. ความมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องดูหลักการ โครงสร้าง ตลอดจนหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร
3. ความเหมาะสมของการจัดแผนการสอน จะต้องจัดให้เหมาะสมกับบุคลากร คือครูอาจารย์ ที่มีอยู่ภายในกฎเกณฑ์ที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การจัดสรรเงินงบประมาณและเงินบำรุงการศึกษา ควรตกลงให้เรียบร้อยในแต่ละภาคเรียนหรือปีการศึกษา

5. การจัดให้มีการนิเทศในสถานศึกษาและการประเมินผลการสอน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 61 - 66) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการบริหารงาน มาประยุกต์ใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและน่านวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตรมีดังนี้

1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ โดยตรวจสอบตั้งแต่วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา วิธีการจัดการเรียนการสอนสื่อการสอน

1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้สิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จะมีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

1.3 การเตรียมความพร้อม ในการเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น การเตรียมความพร้อมมีหลาย ๆ เรื่อง เช่น ด้านบุคลากรด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ วัสดุฝึก สื่อการสอน ห้องสมุด อาคารสถานที่ งบประมาณ สถานที่ฝึกงาน รวมทั้งการจัดทำคู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตร

2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับบริหารหลักสูตร เช่น การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดตารางสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการฝึกงาน

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร ควรมีการจัดประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อจะพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีการเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน การนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน

2.4.2 ขอบเขตการบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรคือการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย

สังค์ อุทรานันท์ (2527 : 263 -265) กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. งานบริหารและการบริการหลักสูตร ซึ่งจะเกี่ยวกับงานเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าทำการสอนตามหลักสูตร การบริหาร และการบริการวัสดุหลักสูตร การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน

2. งานดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ประกอบด้วย การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. งานสนับสนุนส่งเสริมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การติดตามผลการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษา และการตั้งศูนย์บริการ เพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร

ธงชัย สุวณัฒน์เมจิษฐ์ (2532 : 1) ให้ทัศนะเกี่ยวกับ ขอบข่ายของการบริหารหลักสูตรไว้ว่า การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างและหลักเกณฑ์ การใช้หลักสูตร ระบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการประเมินผลทางวิชาการ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (2528 : 40) ได้กำหนดขอบข่ายงานหลักสูตรไว้ว่า งานหลักสูตร หมายถึง งานจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกลุ่มนักเรียนนักศึกษา การจัดทำตารางสอน การกำหนดแบบเรียน การนิเทศ การวัดผล และการพัฒนาบุคลากรประจำการ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 184 - 191) ได้กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุผลนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรดังนี้

1. การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โดยศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรว่า จุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนมีเป้าประสงค์คืออะไร สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชนเพียงไร โรงเรียนมีความพร้อมต่อการนำหลักสูตรมาปรับใช้อย่างไรบ้าง วัสดุประกอบหลักสูตรและแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่จะนำมามีส่วนช่วยในการพัฒนา หลักสูตรนี้ จะจัดหาได้อย่างไรและโดยวิธีใด งบประมาณและอาคารสถานที่เพียงพอหรือไม่ การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะทำโดยวิธีใด การวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ อย่างละเอียดรอบคอบและมีขั้นตอนจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่าย

2. การเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาของหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปปรับใช้ในห้องเรียนโดยการสร้างกำหนดการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และทดลองสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุง หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยดูแลนิเทศและบริการครูอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

3. การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น ตัวครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคม ปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกและจัดครูเข้าสอน จะต้องมีการระมัดระวังแม้ว่าครูจะผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม

4. การจัดตารางสอน ในการจัดตารางสอนควรคำนึงการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ไม่ควรใช้เวลาเท่า ๆ กัน ระดับความยากง่ายของการเรียนรู้อย่างแตกต่างกัน ช่วงการเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน และเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนและรวมถึงอัตราเวลาเรียนในแต่ละภาคการศึกษาและรอบปีการศึกษา ตลอดจนชั่วโมงสอนของครู นอกจากนี้การใช้อาคารสถานที่ ห้องเรียน โรงฝึกงาน ห้องทดลอง จะต้องมีการใช้ตลอดเวลาจึงจะถือว่าการใช้อาคารสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียน การจัดทำกำหนดการสอน ประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียนและสื่อการสอนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องจัดทำ

6. การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรใช้หลักการประชาสัมพันธ์แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหาร โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

7. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่และการเลือกโครงการเสริมหลักสูตร ประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เช่น การจัดสภาพห้องเรียน โรงฝึกงาน รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาอื่น ๆ ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เช่น การฝึกงาน ในสถานประกอบการ

8. การประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร การจัดโครงการประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร เป็นสิ่งที่สำคัญและจะต้องกระทำเป็นขั้นตอน ถ้าจุดมุ่งหมายของการใช้หลักสูตรกำหนดไว้อย่างชัดเจน การประเมินเพื่อปรับปรุงก็จะกระทำได้ง่ายและทราบว่าควรปรับปรุงจะเริ่มที่ใดบ้าง วิธีการทำนั้นจะอย่างไร การประเมินหลักสูตรควรคำนึงถึงการประเมินทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

Smith , Krowse and Atkinson (1967) ให้ความเห็นว่า หน้าที่ของครูใหญ่ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การพิจารณาจัดแบบเรียนแลอุปกรณ์อื่น ๆ การจัดตารางเรียนและการใช้ห้องเรียน การกำหนดจำนวนครู การตัดสินใจในการใช้หลักสูตร โดยการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเรียน การเป็นผู้นำ การพัฒนาหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5. การบริหารหลักสูตร

ในเรื่องการบริหารหลักสูตร ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

2.5.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร

2.5.2 การจัดครูเข้าสอน

2.5.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

2.5.4 การฝึกงาน

2.5.5 การนิเทศและการพัฒนานุเคราะห์ทางการสอน

2.5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน

2.5.1 การวางแผนการใช้หลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวถึง การเตรียมวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรว่าจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนครั้งนี้ มีเป้าประสงค์ที่แท้จริงคืออะไร และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชนเพียงไร ทางโรงเรียนมีความพร้อมต่อการนำหลักสูตรมาปรับใช้อย่างไรบ้าง วัสดุประกอบหลักสูตรและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการพัฒนาหลักสูตรนี้จะจัดหาได้อย่างไร และโดยวิธีใด งบประมาณและอาคารสถานที่เพียงพอหรือไม่การเตรียมบุคลากรเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรจะทำโดยวิธีใด การวางแผนงานเพื่อใช้หลักสูตรใหม่อย่างรอบคอบและมีขั้นตอนจะทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่าย

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 61) ได้กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรเป็น การเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและน่านวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการเตรียมการ เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์ การเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

ธำรง บัวศรี (2531 : 266) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2533 : 185) กล่าวว่า แผนการนำหลักสูตรใหม่เข้ามาแทนหลักสูตรเดิมจะสำเร็จลุล่วงด้วยดี ก็ต่อเมื่อได้มีการวางแผนในด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมอาคารสถานที่ การเตรียมระบบบริหารสถานศึกษา การเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายและการเตรียมชุมชนและสังคม ซึ่งครูใหญ่และคณะกรรมการโรงเรียนจะต้องศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชน ความพร้อมของโรงเรียนในเรื่องงบประมาณ บุคลากร และอาคารสถานที่

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 61) ได้กล่าวถึง การประชาสัมพันธ์ หลักสูตร ก่อนนำหลักสูตรไปใช้เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ก็เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะมีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร นับตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียนนักศึกษาจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง มากบ้างน้อยบ้างในลักษณะที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ก็เพราะการจัดหลักสูตรเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ไม่เฉพาะการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น การประชาสัมพันธ์ จะเริ่มต้นตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรต้นแบบ เป็นระยะว่าได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง การประชาสัมพันธ์ทำได้หลายรูปแบบ เช่น การออกแผ่นปลิว บทความในหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ หลักสูตรใหม่ การเลือกใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายงบประมาณที่มีอยู่ ตลอดจนเวลาและโอกาส การประชาสัมพันธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการยอมรับ ในหลักสูตรให้บุคคลเข้าใจบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับการเรียนการสอน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวถึง การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนและประชาชนในชุมชน นั้น เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจว่าการใช้หลักสูตรใหม่นั้นลูกหลานของเขาจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรเกี่ยวกับการเรียนรู้ เจตคติ ค่านิยม และความสามารถในการแก้ปัญหา การประชาสัมพันธ์หลักสูตรจะต้องมีการทำติดต่อกันไป และแต่ละครั้งไม่ควรนานเพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องช่วยประชาสัมพันธ์หลักสูตร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์จะช่วยได้มาก การเตรียมครู ผู้สอน ช่าง บัณฑิต (2531 : 267) ได้กล่าวถึงการเตรียมครู หรือผู้สอนนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ที่จะทำให้การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประสบผลสำเร็จ หรือล้มเหลว เพราะเป็นผู้ที่นำเอาหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนกับผู้เรียนจริงๆ ดังนั้นก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ผู้ที่รับผิดชอบจะต้องเตรียมครูให้พร้อมทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทักษะ ในการใช้หลักสูตรและเจตคติอันพึงมีต่อหลักสูตร ในด้านความรู้ความเข้าใจมีความหมายครอบคลุมตั้งแต่นโยบาย จุดมุ่งหมายของการศึกษา จุดหมายของหลักสูตร ตลอดจนโครงสร้างเนื้อหาสาระของหลักสูตร สำหรับทักษะในการใช้หลักสูตรนอกจากจะต้องมีทักษะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้แล้ว ยังจะต้องมีความเข้าใจในทฤษฎีที่เกี่ยวข้องด้วย ในขณะเดียวกันก็ต้องทำ ความเข้าใจให้ผู้สอน มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร ให้เห็นว่าเป็นหลักสูตรที่จะส่งเสริมความก้าวหน้าของการศึกษา และสามารถตอบสนองนโยบายการศึกษาได้ การมีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรจะเป็นแรงผลักดัน ให้ผู้สอนมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอีกทางหนึ่ง การเตรียมครูผู้สอนอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องนโยบาย จุดมุ่งหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างรูปแบบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรการอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเฉพาะเรื่อง การประชุมปฏิบัติการเพื่อทักษะที่จำเป็น เช่น การจัดทำหน่วยการเรียนการสอนและการวัดผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้นอย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องทราบว่ ทักษะอะไรบ้างที่จำเป็นต้องมีและจะพัฒนาทักษะเหล่านั้นอย่างไร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 144-145) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนมีบทบาทหน้าที่หลัก คือ การสอน ซึ่งจะต้องใช้หลักสูตรประกอบการเรียนการสอน การทำแผนการสอน หรือกำหนดการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นบุคคลที่อยู่ในฐานะผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง และมีความสำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรให้กระจ่างและประชุมวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพิจารณาจุดประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในแต่ละวิชา ตลอดจนพิจารณาวางแผนการใช้แผนการสอนให้เหมาะสม
2. ทำความรู้จักผู้เรียนและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของผู้เรียน เช่น ความรู้ ความสามารถ ปัญหาของผู้เรียน เพื่อหาทางพัฒนาผู้เรียนทั้งชั้นและรายบุคคล
3. ศึกษาแผนการสอน คู่มือครูให้เข้าใจอย่างแจ่มชัดก่อนทำการสอน
4. จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนการสอน และเตรียมสื่อการสอนที่จะใช้แต่ละครั้งก่อนทำการสอน
5. ศึกษาและลงมือปฏิบัติการสอนด้วยกลวิธีหลากหลาย ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมากกว่าการฟังและการอ่านเพียงอย่างเดียว
6. พัฒนาวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร
7. จัดสอนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนที่มีความจำเป็นต้องเรียน
8. ตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นระยะๆ โดยใช้เทคนิควิธีและ เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อหาทางปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
9. ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนและผู้เรียน

วิชย ดิสสระ (2535 : 100) ได้กล่าวไว้ว่า ครูอาจารย์เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะนำหลักสูตรไปใช้ภายในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจะมีคุณภาพหรือไม่ั้น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากกระบวนการผลิตของสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูต่างๆ ซึ่งหลักสูตรและกระบวนการผลิตครูในปัจจุบันต่างก็ตระหนักถึงสมรรถภาพด้านความรู้ สมรรถภาพด้านเทคนิควิธีและสมรรถภาพด้านคุณลักษณะ และเจตคติ โดยเน้นการปฏิบัติจริงเป็นหลักอยู่แล้ว ความสงสัยในแง่ของความสามารถของครูนั้นจึงแทบจะไม่มีเหลือ แต่ว่าเป็นครูแล้วจะนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจำเป็นต้องทำแผนการเรียนการสอน หรือแผนกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ในคู่มือหลักสูตรของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอนของครูที่เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ่านมาเป็นเครื่องกำหนดให้มีทางเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนหลายๆ ทาง คุณลักษณะของแผนการเรียนการสอนที่ดีควรมีดังนี้

1. มีทางเลือกวิธีการได้หลายทาง ทั้งระยะสั้น ระยะยาว
2. มีคำอธิบายกระบวนการเรียนการสอน และขั้นตอนในการนำไปใช้อย่างละเอียดและชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง
3. มีหนังสืออ้างอิงและค้นคว้าเพิ่มได้
4. มีข้อเสนอแนะสำหรับที่ครูและนักเรียนจะทำงานร่วมกันได้
5. มีข้อเสนอแนะที่ครูจะมาสอนแทนได้
6. ตัวอย่างประกอบที่จะแสดงให้เห็นได้ว่า กิจกรรมที่ปฏิบัตินั้นมีผลต่อการเรียนการสอนมากน้อยแค่ไหน อย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181: 191) กล่าวถึงการเตรียมจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ โรงเรียนควรจัดอบรมในรูปเชิงปฏิบัติการ ให้ครูได้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปปรับใช้ในห้องเรียน โดยการสร้างกำหนดการสอน ประมวลการสอน การเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และทดลองสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุง หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องคอยดูแลนิเทศและบริการครูอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

สุภากร ศรีอินทร์ (2538 : 23-24) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความคิดเห็นว่าการวางแผนการใช้หลักสูตรและการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับงานวิจัยของ ประชาคม จันทราชิต (2533 : 202) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรและการประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เข้าใจหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร และ อร่าม เริงฤทธิ์ (2536 : 179) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารวิชาการและครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและบริหารชุมชน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของ วีระ ทองประสิทธิ์ (2534 : 109) ที่ทำการวิจัย "ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5 ด้านการดำเนินการเรียนการสอนโดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ขณะที่ครูผู้สอนเห็นว่ามีการปฏิบัติในระดับน้อย" นอกจากนี้ สมจิตต์ กระระณา (2532: 76) ที่ได้ทำการวิจัย พบว่า "ปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในประเทศไทยตามทัศนะของผู้บริหารวิทยาลัยด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่า การวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การเตรียมการก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรมาปรับให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น การเตรียมครู-อาจารย์ผู้สอน การเตรียมจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตร การจัดเตรียมงบประมาณ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อชี้แจงให้ครู-อาจารย์ผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทราบ

2.5.2 การจัดครูเข้าสอน

การจัดครูเข้าสอน ควรพิจารณาผู้ที่มีคุณวุฒิ ทักษะและมีความสามารถตรงตามรายวิชาที่จัดตามแผนการเรียน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวถึง การจัดครูเข้าสอน ว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นตัวครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกและจัดครูเข้าสอนจะต้องมีการระมัดระวัง แม้ว่าครูจะผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 189) ได้กล่าวถึง การจัดครูเข้าสอนว่าเป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานของการจัดครู อาจารย์เข้าสอนมีดังนี้

1. การสำรวจความพร้อมของบุคลากรด้านครูอาจารย์ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม
 2. สำรวจภาระงานของครู-อาจารย์
 3. สำรวจคุณสมบัติของครูอาจารย์ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ความชำนาญ
- ในด้านการสอนแต่ละวิชา

4. จัดความพร้อมของครู เช่น ความถนัด ความต้องการในการสอน
5. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูอาจารย์
6. การจัดครูอาจารย์เข้าสอนแทนเมื่อครู-อาจารย์ไม่มาสอน

ธงชัย สุวัฒน์เมฆินทร์ (2532 : 4 - 5) กล่าวว่า iva การจัดครูเข้าสอนเป็นเรื่องของสถานศึกษาหรือฝ่ายวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถตลอดจนความสนใจของครูแต่ละคนด้วย จำนวนครูเพียงพอหรือไม่ เพื่อให้ครู-อาจารย์ได้ใช้ศักยภาพของเขาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

การจัดครู-อาจารย์เข้าสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยตรง ผู้บริหารจะต้องสามารถจัดครูอาจารย์เข้าสอนให้เหมาะสมกับความรู้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถความสนใจและประสบการณ์ ในการจัดครูอาจารย์เข้าสอนผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับครู-อาจารย์ว่าครูแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์เป็นอย่างไร เพื่อจะได้จัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนมากที่สุด วิธีการที่จะให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูแต่ละคนภายในโรงเรียนอาจทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้

1. สํารวจความพร้อมครู มีหลายวิธีที่เหมาะสมและได้ผลรวดเร็ว ได้แก่ แบบสอบถามหรือ 'สํารวจความพร้อมของครู' ซึ่งโรงเรียนอาจสร้างขึ้นเองโดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสํารวจด้านความพร้อมของครู กับการเปิดแผนการเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งศึกษาได้จาก ประวัติการศึกษา ประวัติการทำงาน รวมทั้งบุคลิกภาพ อุปนิสัย เป็นต้น เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาจัดแผนการเรียน แล้วจัดครูเข้าสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมด้านอื่นๆ ด้วย

2. การจัดครูเข้าสอนตามรายวิชาในแผนการเรียน ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการสํารวจความพร้อมของครู ดังนี้ (เลขา คมเสวต. 2537: 22-23)

2.1 จัดตามวิชาเอกที่เรียนมา

2.2 จัดตามวิชาโทที่เรียนมา

2.3 จัดให้สอนตามรายวิชาที่สนใจ

2.4 จัดให้สอนตามรายวิชาที่มีประสบการณ์

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2528 : 23) กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนนั้น ผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียดพอสมควร สิ่งที่ผู้บริหารควรกระทำก็คือพยายามศึกษาจากทะเบียนประวัติที่มีอยู่ เพื่อให้ครู อาจารย์ได้ปฏิบัติงานตรงกับสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และตรงกับพื้นฐานความรู้หรือคุณวุฒิที่มีอยู่แล้ว

สัจจ อุทรานันท์ (2527 : 264) กล่าวถึง การจัดครูเข้าสอน โดยทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาในแต่ละแห่ง การจัดครูเข้าสอนจำเป็นจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครู แต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

สุภางศ์ ศรีอินทร์ (2538 : 34 - 35) กล่าวถึง การจัดครูเข้าสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีรายวิชาประกอบด้วยวิชาสามัญและวิชาชีพ การจัดครูเข้าสอนควรพิจารณาผู้ที่มีคุณวุฒิและความสามารถตรงตามรายวิชาที่จัดตามแผนการเรียน ได้แก่ หมวดวิชาพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย วิชาภาษาไทย สังคมศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ให้จัดครูในหมวดนั้นๆ เข้าสอน เช่น กลุ่มวิชาภาษาไทย ให้จัดครูภาษาไทยเข้าสอน กลุ่มวิทยาศาสตร์ก็จัดครูวิทยาศาสตร์เข้าสอน เป็นต้น

หมวดวิชาชีพ ในแต่ละประเภทวิชาจะประกอบด้วย กลุ่มวิชาชีพหรือสาขาหลากหลาย การจัดครูเข้าสอนในกลุ่มวิชาชีพหรือสาขาใด ต้องจัดครูที่มีคุณวุฒิและทักษะตรงตาม

รายวิชาในกลุ่มวิชาหรือสาขานั้น เช่น กลุ่มช่างกลโรงงาน ให้จัดครูที่มีคุณวุฒิความรู้ทางด้านช่างกลโรงงานเข้าสอน เป็นต้น

หมวดวิชาชีพเลือก ถ้านักเรียนเลือกรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพใด ๆ ก็ให้จัดครูผู้สอนที่มีวุฒิในรายวิชาชีพนั้น ๆ เข้าสอน เช่น นักเรียนพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการบัญชีเลือกเรียนรายวิชาภาษาญี่ปุ่นจากกลุ่มวิชาการสื่อสารธุรกิจ ให้จัดครูที่มีความรู้ทางด้านภาษาญี่ปุ่นเข้าสอน เป็นต้น

หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นกลุ่มวิชาที่นักเรียนจะเลือกเรียนจากรายวิชาชีพหรือวิชาใดนอกเหนือจากวิชาชีพได้ตามความสนใจและความต้องการ การจัดครูเข้าสอนจะต้องจัดครูที่มีประสบการณ์เข้าสอน เช่น รายวิชาพระพุทธศาสนา อาจนิมนต์พระมาช่วยสอนก็ได้

เลขา คมเสวต (2537 : 141) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการจัดครูเข้าสอนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่ การจัดครู-อาจารย์ ผู้ที่มีความถนัด ชำนาญ และตรงตามสาขาวิชาเป็นหลัก สำหรับงานวิจัยของ ประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ด้านการจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ส่วนมากต้องคำนึงถึงความสามารถเฉพาะและคุณวุฒิทางการศึกษาตามลำดับ

สรุปได้ว่า การจัดครูเข้าสอน ในรายวิชาหนึ่ง ๆ นั้น โรงเรียนจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของครู-อาจารย์ผู้สอนโดยโรงเรียนอาจจะพิจารณาจาก ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ความถนัด สถิติปัญญา ประสบการณ์ของครูอาจารย์ผู้สอนแต่ละคน อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อจะจัดให้เข้าสอนในแต่ละชั้นแต่ละวิชาได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.5.3 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่นี้หมายถึง การจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุฝึก อาคารสถานที่ การจัดสรรงบประมาณ เป็นต้น

กัญญา สาธร (2521: 247-248) ให้ความหมายไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ รูปภาพ แผนที่ ลูกโลก แผนภูมิ รูปหุ่นเหมือนของจริง วิชชุ โทรทัศน์ เครื่องอัดและเครื่องขยายเสียง เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องสอน (Teaching machine) เครื่องคิดเลข เครื่องคอมพิวเตอร์ กระดานดำ ชอล์ก ปากกา ดินสอ ยางลบและวัสดุอย่างอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทุกชนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกชัย กี่สุขพันธุ์ (2527: 161) กล่าวไว้สรุปไว้ว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนหรือการสอนของครูให้ดีขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ที่จัดพิมพ์ขึ้น เพื่อเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้

2. สื่อที่ไม่เป็นสิ่งพิมพ์ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายฟิล์มสตริป เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2528: 28) กล่าวถึงวิธีการที่ผู้บริหารน่าจะนำมาปฏิบัติในเรื่อง สื่อการเรียนการสอนไว้ พอสรุปได้ว่าจะต้องจัดทำบัญชีสิ่งที่มีอยู่แล้ว แล้วสำรวจความต้องการของครูอาจารย์จัดประชุมครูอาจารย์เพื่อวางแผนในการจัดซื้อจัดหา จัดอบรมครูอาจารย์ในเชิงปฏิบัติการผลิตและการใช้ การดูแลเอาใจใส่ การติดตามและประเมินผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ธงชัย สุวณณ์เมฆินทร์ (2532 : 5) กล่าวถึง สื่อการเรียนการสอนไว้ว่า ได้แก่ สิ่งที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อให้ความสะดวกและช่วยเหลือครูอาจารย์ ให้สามารถใช้ หลักสูตร หรือสอนแต่ละวิชาได้ถูกต้อง

ธำรง บัวศรี (2531 : 270) ได้กล่าวถึง การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือเครื่องใช้และอาคารสถานที่ว่า ในหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ หลายอย่าง ดังนั้นจะต้องมีการจัดหาไว้ให้พร้อมถ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอาคารสถานที่ เช่น ห้องปฏิบัติการ สำหรับฝึกงานตามหลักสูตรวิชาชีพ ก็จำเป็นต้องจัดทำให้ล่วงหน้าก่อนนำเอาหลักสูตรไปใช้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผู้บริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องวางแผนและดำเนินการ อย่างไรก็ตามการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ควรคำนึงถึงสภาพของโรงเรียน และท้องถิ่นของโรงเรียนหรือสถานศึกษาดังอยู่ เป็นต้นว่า มีน้ำประปาไฟฟ้า หรือไม่ คุณภาพของครูเป็นอย่างไร มีวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีลักษณะเฉพาะพิเศษหรือไม่ ฯลฯ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181 - 191) ได้กล่าวถึงการจัดบริการวัสดุประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ไว้ว่า การจัดทำการสอนประมวลการสอน แผนการสอน พัฒนาคู่มือครู แบบเรียน และสื่อการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องจัดทำ โดยเฉพาะแผนการสอนจะช่วยให้ครูเห็นแนวทางว่าจะเลือกกิจกรรมอะไรให้กับเด็กและกิจกรรมอะไรที่เด็กอยากเรียน การจัดทำสื่อการเรียนการสอนควรจะร่วมกันทำเพราะจะเป็นการประหยัดแรงงาน งบประมาณและครอบคลุมเนื้อหาสาระมากกว่า และที่สำคัญคือ ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถความสนใจและตรงกับความต้องการของชุมชน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้เกิดขึ้นเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนก็จะเป็นส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เช่นกัน

สำหรับในด้านสื่อการเรียนการสอน ในปัจจุบันถือได้ว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ผู้สอน มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อการเลือกและดำเนินการ ให้ได้มาซึ่งวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน นักการศึกษาได้ให้ความหมายของ สื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ประเวศ ขอดยิ่ง (2536 : 2-3) ได้กล่าวว่าสื่อการเรียน หมายถึง วัสดุ เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่ผู้สอนนำมาใช้ ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณค่าของสื่อการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้คุณภาพการเรียนรู้ดีขึ้นเพราะมีความจริงจังและมีความหมายชัดเจนแก่ผู้เรียน
2. ช่วยให้ผู้เรียนรู้ได้ปริมาณมากขึ้นในปริมาณที่รวดเร็ว
3. ช่วยให้เกิดความสนใจและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความจำ ประทับความรู้สึกและทำอะไรได้รวดเร็ว
5. ช่วยส่งเสริมการคิด การแก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน
6. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ยากลำบากโดยใช้สื่อการเรียนเข้าช่วย
7. ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจและได้รับการยอมรับจากผู้เรียน
8. ทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
9. ถ้าใช้สื่อสอนอยู่เป็นประจำ จะช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ปรารถนาได้
10. ช่วยเร่งเร้าช่วยให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 244) ได้ให้ความหมายของ สื่อการเรียน (Instructional Media) หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่อผู้เรียน อยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการเรียนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (Audio - Visual Aids) หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ และวิธีการทางโสตทัศนูปกรณ์

ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่างๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์ เลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่างๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้น สติปัญญา และความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสอนหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ๆ การจัดหาไว้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน เช่น แผ่นใส เทป ตลอดจนอุปกรณ์ในการใช้สื่อ จึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษา เช่น ห้องที่จะใช้สื่อ ความสามารถของครูผู้สอน

จิตร ดิจนติก (2537 : 23) ได้กล่าวถึง การบริหารงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนนั้น ควรมีดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดหาให้มีใช้อย่างเพียงพอ
2. ส่งเสริมให้ครูได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียน การสอน
3. ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้คิดค้น ผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นมาใช้ให้มากที่สุด

4. ควบคุมดูแลให้สื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ สามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา

5. ให้การนิเทศ แนะนำ หรือฝึกอบรมแก่ครูในโรงเรียน ให้สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามหลักสูตร

สุรัช สิกขามันฑิต เสาวนีย์ สิกขามันฑิต และปรีดา กลั่นแก้ว (2536 : 9) ได้กล่าวถึง การเลือกสื่อการสอนเพื่อมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเริ่มจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เนื้อหาบทเรียน ตัวผู้เรียน คุณสมบัติของสื่อ วิธีการนำเสนอ และองค์ประกอบอื่นๆ ควรพิจารณาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย จะต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นทำขึ้นเพื่อใช้ในจุดหมายอะไร เช่น เพื่อการฝึกทักษะ เจตคติ และ/หรือความรู้ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในบทเรียนหรือไม่

2. เนื้อหา จะต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นมีเนื้อหาที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอนตามหลักสูตรหรือไม่ เนื้อหาทันสมัยหรือไม่ มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

3. วิธีการนำเสนอ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการนำเสนอเนื้อหา ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด เช่น ถ้าเป็นแผ่นภาพโปร่งใสแบบเคลื่อนไหวจะต้องพิจารณาว่า การเคลื่อนไหวมีความจำเป็นหรือไม่ เพราะจะทำให้ราคาของแผ่นภาพโปร่งใสแพงขึ้น ถ้ามีการใช้สี มีความเหมาะสมเพียงใด การนำเสนอด้วยแผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ หรือรูปภาพมีความจำเป็น และเหมาะสมเพียงใด

4. การทดลองใช้ จะต้องตรวจสอบดูว่า สื่อดังกล่าวได้ผ่านการทดลองใช้หรือไม่ การทดลองใช้มีความเชื่อถือได้เพียงใด เช่น การใช้กลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับกลุ่มที่จะนำสื่อนั้นไปใช้หรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ราคาจะต้องพิจารณาราคาของสื่อที่จะเลือกซื้อว่าเหมาะสม คำนึงกับการใช้สอนเพียงใด ถ้าราคาแพงต้องเปรียบเทียบกับสื่ออย่างอื่นว่า จะสามารถใช้ได้ผลพอกันหรือไม่หรือดีกว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นก็ควรเลือกใช้สื่อที่ถูกกว่า

6. กลุ่มผู้เรียน จะต้องพิจารณาว่า สื่อนั้นจะนำไปใช้กับกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดใด ถ้ามีจุดหมายเพื่อการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ก็ไม่ควรใช้

7. การออกแบบ จะต้องพิจารณาว่าสื่อนั้นได้ออกแบบส่วนต่าง ๆ ได้เหมาะสมเพียงใด รูปภาพชัดเจนหรือไม่ ใช้สีเหมาะสมหรือไม่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพียงใด เป็นต้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความรู้ ทักษะและกิจกรรมใน การเรียนการสอน ทั้งยังมีส่วนสัมพันธ์กับการปรับปรุงการเรียนการสอนทุกด้านเพราะมีความจริงจั่งและมีความหมายชัดเจนแก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจ

ในด้านวัสดุอุปกรณ์ วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540:51) ได้กล่าวว่า วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการอาชีวศึกษา การเรียนการสอนงานอาชีพให้คนสามารถปฏิบัติงานได้ พฤติกรรมด้านทักษะ มีความสำคัญทัดเทียมกับด้านพุทธิ หรือบางกรณีอาจสำคัญมากกว่า ชั่วโมงการฝึกปฏิบัติต้องใช้เวลานาน วัสดุเครื่องจักร เครื่องมือจะต้องมีความพร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าฝึก ดังนั้นสถาบันการศึกษาที่จัดอาชีวศึกษาอย่างได้ผลนั้น จำเป็นจะต้องลงทุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนการสอนสูงมาก การจัดการศึกษาจึงจะบรรลุผลดังความมุ่งหวังที่ตั้งไว้

กรมอาชีวศึกษา (2530 : 2-4) กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการใช้วัสดุไว้ดังนี้ ครูสอนประจำจะต้องเขียนรายงาน ขอวัสดุฝึกหรือเสนอโครงการเพื่อสร้างผลิตผลไว้ดังนี้

ขั้นที่1 เขียนแบบฟอร์มส่งเสริมผลผลิต (ส.ผ.1) ว่าใช้วัสดุในการสอนวิชาใด หรือทำโครงการอะไร มีผลผลิตหรือไม่ ให้หัวหน้าแผนกวิชาช่าง 1 ชุด เก็บไว้ที่ตัวเอง 1 ชุด และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผน 1 ชุด

ขั้นที่ 2 เมื่อได้รับแจ้งว่าได้วัสดุตามต้องการแล้วจากพัสดุกลาง เจ้าของโครงการจะต้องเขียนใบเบิก เพื่อนำวัสดุฝึกนั้นออกมาใช้งาน โดยเขียนแบบฟอร์มส่งเสริมผลผลิต 2 (ส.ผ. 2)

ขั้นที่ 3 เมื่อเสร็จสิ้นโครงการหรือสิ้นภาคเรียน ครูผู้สอนต้องเขียนรายงานเกี่ยวกับวัสดุนั้น ตามแบบฟอร์มส่งเสริมผลผลิต 5 (ส.ผ.5) เพื่อเสนอให้หัวหน้างานผลิตผลของวิทยาลัย และเขียนแบบฟอร์มส่งเสริมผลผลิต 8 (ส.ผ.8) รายงานกรมอาชีวศึกษา

ขั้นสุดท้าย ถ้าต้องการเบิกผลิตผลที่ทำสำเร็จแล้วมาใช้ในการเรียนการสอน ต้องลงทะเบียนครุภัณฑ์ให้เรียบร้อยก่อนเบิกนำมาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญญาคุณ รัตนเสถียร (2532: 70) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการเรียนการสอนตาม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิชาช่างเดินสายไฟ ในโรงเรียนสารพัดช่างทั่วประเทศ ผลการวิจัยปรากฏว่า มีปัญหามากในการจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกงานไว้อย่างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือให้อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี ในงานการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ไม่เหมาะสมจะนำมาใช้กับการเรียนการสอนทางวิชาช่างอุตสาหกรรม จึงไม่สามารถนำมาใช้ได้ ในงานการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการฝึกงานไว้อย่างเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ปัญหาด้านเครื่องมือเครื่องจักรและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในระบบการจัดซื้อหาวัสดุฝึก ทำให้นักเรียนฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาด้านการบำรุงอุปกรณ์ เครื่องมือให้อยู่ในสภาพการใช้งานได้ดีนั้น ปัญหานี้อาจเนื่องมาจากแผนการเรียนและเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนลงปฏิบัติมากติดต่อกันไปตลอด จะไม่มีเวลาที่จะซ่อมบำรุงรักษา และขาดแคลนงบประมาณในการซ่อมแซมบำรุงรักษาอะไหล่แต่ละชิ้นไม่สามารถที่จะซื้อเก็บไว้ได้ ฉะนั้นเครื่องมือเครื่องจักรชำรุด จึงสร้างปัญหามากต้องเสียเวลาในการจัดซื้อ อีกทั้งราคาแพง

สำหรับในด้านอาคารสถานที่ การบริการห้องสมุด ด้านงบประมาณ รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพนั้น ชลิต พุทธิรักษา (2526 : 117-119) ได้ให้ความหมายการบริหารอาคารสถานที่ว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่เท่าที่มีอยู่จัดการดำเนินงานอาคารสถานที่ให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และได้พิจารณาแยกอาคารสถานที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. อาคารเรียน ห้องเรียน และห้องพิเศษ
2. อาคารประกอบ
3. บริเวณโรงเรียน

สุวิทย์ บุญช่วย (2526 : 122) กล่าวถึงการใช้ประโยชน์ของอาคารสถานที่ว่า โรงเรียนเป็นสมบัติของทุก ๆ คน เพราะโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่สร้างจากเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้มาจากภาษีของราษฎร ห้องเรียนอาคาร และบริเวณโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนมากที่สุด

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527 : 190) กล่าวว่า ไร่ว่า การจัดอาคารสถานที่เป็นการดำเนินงาน ที่เกี่ยวกับการวางแผนดูแล บำรุงรักษา พัฒนาอาคารสถานที่ต่าง ๆ และบริเวณของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่สวยงาม และเหมาะสมกับสภาพการใช้อยู่เสมอ

ในด้านงบประมาณ นิพนธ์ ภูริฉาย (2528 : 27) กล่าวว่า ไร่ว่า การจัดสรรงบประมาณเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการบริหารหลักสูตรโดยผู้บริหารต้องคำนึงถึง การสำรวจข้อมูลความต้องการในการใช้งบประมาณ ระบบการจัดสรรงบประมาณ จุดประสงค์และนโยบายของโรงเรียนและการประเมินผลการใช้งบประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมธี ปิณฑนานนท์ (2528 :94) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเพื่อจัดสถานที่อำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในโรงเรียนมีความมุ่งประสงค์ ทั้งเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร กับทั้งมุ่งสนองความสะดวกและความต้องการของนักเรียนและบุคลากรของโรงเรียนด้วย สถานที่อำนวยความสะดวกดังกล่าวที่จะนำมากล่าวในที่นี้ได้แก่

1. หอประชุม
2. โรงอาหารและที่จัดเตรียมอาหาร
3. ที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจของนักเรียน
4. สิ่งอำนวยความสะดวกของครู
5. สำนักงานของผู้บริหารโรงเรียน
6. ศูนย์ให้คำปรึกษาและแนะแนว
7. ห้องพยาบาล

เลขา กมเสวต (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านห้องสมุดพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ช่วงเวลาที่เปิดบริการเหมาะสม ด้านห้องเรียนพบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับการวิจัยของ สุภาศักดิ์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับงานวิจัยของ พรทิพย์ ชีรวรางกูร (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพทางโสตทัศนูปกรณ์ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานศึกษาส่วนมากขาดแคลนอุปกรณ์ และไม่มีศูนย์โสตทัศนศึกษาเป็นสัดส่วนของตนเอง ส่วนมากกระจายกระจายตามหน่วยงานอื่น การใช้และการจัดหาโสตทัศนูปกรณ์เพื่อประกอบการสอนของครู-อาจารย์ โดยเฉลี่ยแล้วน้อยมาก เนื่องจากขาดความรู้ในการใช้และการผลิตชิ้นใช้เอง นอกจากนั้นครู-อาจารย์ยังมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ไม่มีเวลาเตรียมและจัดหาให้ นักเรียนนักศึกษา มีความต้องการให้มีการใช้โสตทัศนูปกรณ์และผู้บริหารส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา สำหรับงานวิจัยของ ประชาคม จันทรัชิต (2533: บทคัดย่อ) พบว่า ด้านบริการสื่อการเรียนการสอนพบว่า ห้องสื่อการเรียนการสอนไม่สมบูรณ์ สื่อมีจำนวนน้อย การจัดอาคารสถานที่เพื่อการเรียนการสอนได้แก่ จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ ส่วนประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่าสัดส่วนของสื่อการสอนกับจำนวนนักศึกษาไม่สมดุลย์กัน อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ใช้ส่วนมากมีความทันสมัยและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีในระดับปานกลาง และสงวนพงศ์ ชวนชม (2535: บทคัดย่อ) วิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยส่วนรวมเห็นว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด อยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่บนเว็บไซต์นี้แล้ว

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของ อร่าม เริงฤทธิ์ (2536:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้บริหารวิชาการและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสื่อการเรียนการสอน การบริหารห้องสมุดและบริการวัสดุ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลงานวิจัยของ พินิจ ปทุมกำเนิด (2535:บทคัดย่อ) พบว่า ความคาดหวังของครูตอบทบาทการนิเทศการสอนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม ในกรุงเทพมหานคร ด้านการจัดอุปกรณ์การสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่า การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การจัดบริการเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ วัสดุฝึก สื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.5.4 การฝึกงาน

การฝึกงานหรือการเรียนภาคปฏิบัติในหลักสูตรอาชีวศึกษา ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าการฝึกงานหรือการเรียนภาคปฏิบัติ จะเป็นสิ่งที่ชี้หรือบอกอนาคตของนักเรียนว่าเมื่อจบหลักสูตรแล้ว จะสามารถเข้าทำงานที่สถานประกอบการได้หรือไม่ โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ได้กล่าวถึง การฝึกงานหรือ การฝึกภาคสนามไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการเรียนด้วย โดยกล่าวไว้ว่า ให้นักเรียนทุกคนฝึกงานหรือฝึกภาคสนามในแหล่งวิทยาการ หรือ สถานประกอบการ หรือ สถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 360 คาบเรียน หรือ 1 ภาคเรียน การตัดสินผลการเรียน และการให้ระดับผลการเรียนให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น

กรมอาชีวศึกษา (2530 : 8 - 9) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการดำเนินการฝึกงานไว้ 3 ขั้นตอน พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ เป็นขั้นที่หัวหน้างานแนะแนวการศึกษาประสานงานกับหัวหน้าแผนกวิชา ในการจัดทำโครงการเสนอตามลำดับขั้น โดยกำหนดวัน เวลา สถานที่และวงเงินค่าใช้จ่ายสำหรับครู อาจารย์ที่ออกนิเทศการฝึกงาน ตลอดจนกำหนดวิธีการดำเนินงานตามโครงการได้แก่

- 1.1 ทำหนังสือของสถานศึกษาขอความร่วมมือไปยังแหล่งวิทยาการหรือสถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ

- 1.2 ส่งหนังสือติดต่อพร้อมโครงการฝึกงานไปยังสถานที่ฝึกงาน

1.3 เมื่อได้รับหนังสือตอบรับจากสถานที่ฝึกงานแล้ว จะต้องแบ่งกลุ่ม และเลือกตัวบุคคลส่งไปยังสถานที่ฝึกงาน

1.4 ประชุมครู อาจารย์ เพื่อแบ่งหน้าที่และจัดสายนิเทศการฝึกงานแล้ว ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นทางการต่อไป

1.5 ทำหนังสือส่งตัวนักเรียน หนังสือแจ้งผู้ปกครองและหนังสือแจ้ง รายชื่อนักเรียนให้หน่วยงานทราบ

2. ขั้นตอนการ ได้แก่ การปฏิบัติดังต่อไปนี้

2.1 ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ควรเป็นผู้ให้โอวาทแก่นักเรียน หัวหน้าคณะวิชาและ หัวหน้าแผนกวิชาการเป็นผู้ชี้แจงแนะนำทาง ในการวางตัวในการทำงานในเรื่องต่อไปนี้

2.1.2 การแต่งกาย

2.1.3 การรายงานตัว

2.1.4 การลงเวลาทำงานประจำวัน

2.1.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานและการนิเทศ

2.1.5 กิริยามารยาทขณะปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

กับสภาพนักเรียน

2.1.6 เรื่องอื่น ๆ ที่ควรทราบ

2.2 วันปฐมนิเทศให้มอบหนังสือส่งตัวบัญชีลงเวลาทำงานของนักเรียน แบบประเมินผลการฝึกงาน เพื่อให้ให้นักเรียนนำไปมอบให้กับหัวหน้าหน่วยงานที่ไปฝึกงาน

2.3 ขณะฝึกงาน คณะอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์นิเทศ การฝึกงาน จะต้องออกไปเยี่ยมเยียน และเข้าพบหัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบการฝึกงาน ของนักเรียนเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการฝึกงาน และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อ ประเมินผล ต่อไป

3. ขั้นเสร็จสิ้นการฝึกงาน เมื่อนักเรียนได้ฝึกงานจนครบกำหนดแล้ว สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

3.1 ทำหนังสือขอบคุณหน่วยงานที่ให้ความอนุเคราะห์รับนักเรียน ฝึกงาน

3.2 คณะครู อาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศ จะต้องทำการ ประเมินผลการฝึกงาน โดยการสังเกตและประเมินค่าจากแบบประเมิน

3.3 สรุปผลการประเมินซึ่งมีอยู่ 4 อันดับ คือ พอใจมาก พอใจ ไม่ พอใจ และต้องปรับปรุง

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 64) การเรียนในด้านวิชาชีพจำเป็นต้องมีสถานที่ที่เป็นการฝึกทักษะปฏิบัติ และการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปฏิบัติจริง การเตรียมสถานที่ฝึกงานไว้พร้อม จะช่วยให้การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรได้สะดวกและมีคุณภาพ การฝึกงานมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สวาสดี ไชยคุณา (2528 : 28) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักการสอนวิชาชีพ ไว้ว่า ให้การเรียนวิชาสามัญเป็นพื้นฐาน แล้วเน้นหลักด้านวิชาชีพ หล่อหลอมให้นักเรียนเข้าใจในการประกอบอาชีพ เน้นในเรื่องการฝึกหัดทำด้วยมือ มีการฝึกงานในโรงเรียนหรือโรงฝึกงาน เพื่อปรับนิสัยใจคอพื้นฐาน ความรู้ลึกของนักเรียนให้คุ้นเคยกับสภาพที่ต้องไปอยู่ในสถานประกอบการจริง ๆ จะเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของการอาชีวศึกษานั้น ได้ให้ความสำคัญของการฝึกงาน ซึ่งสนั่น สุมิตร (2538 : 22) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงานได้ใช้เครื่องมือสำหรับฝึกงานอย่างแท้จริง เพราะเทคโนโลยีต่างๆ ในโลกปัจจุบันได้ ก้าวหน้าขึ้นอีกมาก การผลิตคนจึงต้องเน้นหนักในเรื่องของคุณภาพและวินัย ในการทำงาน

สมาน แสงมะลิ (2529 : 16) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การพัฒนาการศึกษาวิชาชีพนั้นจะต้องคำนึงด้วยว่าสามารถฝึกอบรมโดยมีระบบฝึกงาน เช่นเดียวกับภาคเอกชนได้หรือไม่ หรือเข้าฝึกงานในระบบที่เรียกว่า โรงเรียนโรงงาน เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานที่เป็นอยู่จริง ด้วยวิธีดังกล่าวนี้จะทำให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 18) ได้กล่าวว่า เป็นการให้นักเรียน นักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ ใช้นับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป สำหรับ รวีวรรณ ชินตระกูล (2535 : 86) กล่าวถึงการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการไว้ว่า การฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้นักศึกษาได้สัมผัสกับลักษณะการทำงานจากสถานประกอบการ ซึ่งจะทำได้ประสบการณ์ตรงที่เป็นพื้นฐานในการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อจบการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานประกอบการด้วย

หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกงานไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และสนับสนุนการทำงานทำ
2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการทำงาน และการจัดการด้านธุรกิจ
3. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาในการพัฒนางานอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อสำรวจความพร้อมของนักเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะ ก่อนการประกอบอาชีพ และได้รู้จักปรับตัวในด้านสังคมเมื่อเข้าทำงาน

5. เพื่อเป็นทักษะในงานอาชีพ และมุ่งให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับ การทำงาน

6. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการฝึกงานมาพัฒนา การเรียนการสอนวิชาชีพให้มี ประสิทธิภาพ

พงษ์ศักดิ์ สุนทรวิโรธ (อ้างอิงใน ทองพูน กิ่งนาค. 2535 : 37-38) ได้ อธิบายแนวทางเกี่ยวกับการฝึกงานไว้ว่า โรงเรียนทุกแห่งจำเป็นต้องมีโรงฝึกงานได้อย่างเหมาะสม ควรจัดโรงฝึกงานและอุปกรณ์การสอนให้ใกล้เคียงกับงานมาตรฐานมากที่สุด เพราะเป็นการเตรียม บุคคลให้มีความสามารถเหมาะสมกับงาน เพื่อจะได้ออกไปทำงานกับโรงงานที่ทันสมัยได้ด้วย

วิรัช กุมุทมาศและคนอื่น ๆ (2522 : 36) กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกงานว่า การเรียนวิชาชีพ ผู้บริหารจึงควรใช้การฝึกงานให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด การศึกษาและ การฝึกงานนอกสถานที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540 :135-136) ได้กล่าวถึง การฝึกงานในสถานศึกษา จะเน้นที่ทักษะพื้นฐาน และการฝึกทักษะวิชาชีพเฉพาะสาขา ซึ่งการฝึกทั้งสองลักษณะนี้จะเป็น การฝึกตามใบงาน ที่เรียนรู้ทักษะเป็นขั้น ๆ จากง่ายไปยาก ส่วนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ การฝึกปฏิบัติงานจริง นอกเหนือจากการฝึกตามใบงานนั้น สถานศึกษาบางแห่งอาจจัดในสถาน ศึกษา โดยการรับงานจริงจากภายนอกมาทำในรูปของงานการค้า หรืองานบริการในสถานศึกษา บางแห่ง ก็อาจจัดส่ง นักศึกษาออกไปฝึกงานจริงในสถานประกอบการ ภายหลังจากที่นักศึกษานั้น ได้เรียนรู้ทักษะพื้นฐานและทักษะวิชาเฉพาะสาขาแล้ว การจัดฝึกงานในสถานศึกษาข้างอุตสาหกรรม นั้น มีสถานที่ฝึกงานหลายลักษณะเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. โรงฝึกงาน ตามหลักการทางการอาชีวศึกษานั้น เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ ในโรงฝึกงานควรมีลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีใช้อยู่ในโรงงานอุตสาหกรรม นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติภายใต้การสอน แนะนำอย่างใกล้ชิดจากครูที่มีความรู้ ทักษะและประสบ การณ์ในด้านนั้น ๆ เป็นอย่างดี ชิ้นงานที่ผลิตได้บางลักษณะสามารถนำไปจำหน่ายเพื่อ หารายได้

2. ห้องทดลอง กระบวนการและสภาพการเรียนรู้ในห้องประลองนั้นจะใช้ จำลองสถานการณ์เรียนรู้สำคัญซึ่งไม่อาจแสดงในโรงฝึกงาน ในโรงงานจริงหรือในห้องเรียนได้ การเรียนในห้องประลองจะทำให้สามารถสังเกตกระบวนการ และสภาพนั้น ๆ ได้เป็นขั้นเป็นตอน เช่น การสาธิตและอธิบายลักษณะการทำงานของเครื่องจักร การทดสอบคุณสมบัติของวัสดุ การ ทดสอบทฤษฎีทางเคมี ปกติแล้วห้องประลองจะใช้สำหรับงานที่สำคัญ แต่จะไม่ใช้กับงานพื้นฐาน ที่ใช้ทักษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ห้องออกแบบ ห้องเขียนแบบ การเรียนรู้ทางวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมนั้น วิชาเขียนแบบจะมีความสำคัญมาก ถ้าต้องการที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้วิชาเขียนแบบ ควรจัดห้องเขียนแบบเป็นสัดส่วน พร้อมทั้งมีเครื่องมือให้ครบสมบูรณ์คล้ายกับสำนักงานออกแบบเขียนแบบ ทั่วๆ ไป

วีระพันธ์ สิทธิพงศ์ (2540 : 138-139) ได้กล่าวถึง หลักในการจัดฝึกงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการว่าควรมีลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนการสอนในโรงเรียนต้องประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ

2 ประการ คือ

1.1 ความรู้พื้นฐานด้านแนวความคิด ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

1.2 ความรู้ แนวความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีของนักเรียนแต่ละคนที่จะมีพิเศษต่อการฝึกงานอาชีพ และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการประกอบอาชีพในอนาคต

2. เลือกสถานที่ฝึกงานหรือฝึกอาชีพ ซึ่งตามปกติแล้วควรมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งด้านอุตสาหกรรมและหน่วยงานของรัฐบาลช่วยเหลือ และให้คำแนะนำด้านประสบการณ์ต่างๆ ที่จะจัดให้นักเรียนเพื่อสร้างความสามารถในการประกอบอาชีพต่อไป

3. นักศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ด้านวิชาชีพ ตามจุดมุ่งหมายของวิชาอาชีพ คือ การเตรียมนักเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

4. จัดเตรียมรายวิชาต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ด้านอาชีพ ทักษะ แนวคิด ตลอดจนเจตคติที่ดีเป็นสำหรันักเรียนก่อนที่จะออกไปฝึกงานอาชีพ

5. การวางแผนการฝึกงานอย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเขียนเป็นโครงการหรือคู่มือเพื่อเป็นการชี้แนะ ว่านักเรียนควรจะได้เรียนรู้ทักษะอะไร ที่ไหน เมื่อไร กับใคร เป็นต้น การวางแผนดังกล่าวอาจจะได้มาจากการวิเคราะห์ลักษณะงาน ผู้รับผิดชอบและหน้าที่ผู้เข้ารับการปฏิบัติเป็นต้น

6. จัดการนิเทศการฝึกอาชีพอย่างเพียงพอ ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องเกี่ยวกับบุคลากรที่มีส่วนรับผิดชอบในโครงการฝึกอาชีพ เช่น นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และอาจารย์นิเทศ เป็นต้น

7. กำหนดคุณสมบัติผู้ที่ทำหน้าที่ในการประสานงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว มีคุณสมบัติอย่างเพียงพอในด้านความรู้ความสามารถ ทั้งด้านวิชาการวิชาอาชีพ ตลอดจนประสบการณ์ในการทำงานตามสาขาอุตสาหกรรม

8. จัดเวลาในการประสานงานอย่างเพียงพอ โดยคำนึงถึงจำนวนผู้เข้ารับการฝึกและบริเวณที่ตั้งของสถานที่ฝึกงาน เพื่อที่จะทำให้ผู้ที่ประสานงานสามารถดำเนินการบริหารจัดการจัดการและการปรับปรุงการฝึกอาชีพได้อย่างเต็มที่

9. จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในห้องเรียน ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพราะในการเรียนการสอนนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียน

10. กำหนดนโยบายและดำเนินนโยบายด้านวิชาชีพของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับโครงการฝึกอาชีพที่กำหนดไว้ เพราะการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต่อสถานประกอบการ ความรับผิดชอบและหน้าที่ของผู้ประสานงาน

11. มีการจัดบันทึกหรือทะเบียนบันทึก เกี่ยวกับการฝึกงานอาชีพที่มีระบบระเบียบโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรมีข้อมูลเป็นระเบียบสะสม เพื่อติดตามผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึก

12. ควรรับฟังความคิดเห็นและปฏิบัติตามคำแนะนำของ คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งอาจจะได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการ ผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนของสถานศึกษาในการบริหารและการประสานงาน

ในการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน ในสถานประกอบการอาจพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

1. สถานประกอบการไม่ควรอยู่ห่างไกลสถานศึกษามากนัก
2. งานที่ให้ฝึกควรสอดคล้องกับวิชาชีพนั้น
3. ระยะเวลาในการฝึกงานไม่ควรจำกัดแน่นอน ควรยืดหยุ่นตามลักษณะ

งานที่ฝึก

4. ความปลอดภัยสูง และมีผู้ควบคุมอย่างใกล้ชิด
5. ควรให้ผู้ชำนาญงานเป็นผู้ตรวจสอบงานเท่านั้น

ผจญ ชันชะวนะ (2531 : 50-51) ได้กล่าวไว้ว่า งานฝึกและงานประลองที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน ในงานช่างอุตสาหกรรมนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง และผู้สอนทุกคนก็ปรารถนาจะได้เช่นนั้น แต่ในการทำงานจริงนั้นเป็นการยากมากที่จะหางานฝึกและงานประลองที่ใช้สอนแล้วสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าถึงจุดหมายในงานด้านเทคนิคแขนงต่างๆ ได้ตามจุดประสงค์ อย่างไรก็ตาม ไรก็ตามมีข้อพิจารณาบางประการที่สามารถใช้ร่วมกันได้ ในขั้นตอน การวางแผน และกำหนดแนวทางของงานประลองด้านอุตสาหกรรมศึกษาดังต่อไปนี้

1. งานฝึกนี้ควรได้เสริมความรู้ของวิชานั้น ๆ
2. งานฝึกต้องพัฒนาขึ้นให้ตรงกับความต้องการที่จำเป็นของการเรียนรู้

ตามหลักสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานฝึกควรให้เกิดความรู้ ความเลื่อมใสในงานอุตสาหกรรม
4. เป็นลักษณะงานที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น
5. งานฝึกควรส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัย เท่าที่

สถานศึกษาจะพึงมี

สุภาวศ์ สรอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย พบว่า การฝึกงาน ของนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีปัญหาน้อยที่สุด ส่วนอรทัย จันทรสถาวร (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียนประเภทวิชาคหกรรมโดยความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษา เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า คณะผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันดังนี้

1. ในหัวข้อการกำหนดองค์ประกอบและการสรรหากรรมการบริหารจัดการฝึกงาน

1.4 คณะวิชาเป็นผู้สรรหากรรมการบริหาร โดยในองค์ประกอบของกรรมการบริหารต้องมาจากผู้ประกอบการด้วย

1.5 อาจารย์นิเทศก์ต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี จะมีความรู้ในการปฏิบัติงานของสถานประกอบการ ได้รับการจัดอบรม และมีการรายงานผลการนิเทศ

1.6 วิทยากรที่เล็งได้มาจากการตั้งเกณฑ์ร่วมกันระหว่างคณะวิชาและสถานประกอบการและมีการประเมินผลงานวิทยากรที่เล็งเป็นระยะ

2. ในหัวข้อการเตรียมการของคณะวิชาก่อนการฝึกงาน

2.1 มีการประชุมนิเทศร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับวิทยากรที่เล็งเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการฝึกงาน

2.2 มีการประชุมนิเทศนักเรียนในด้านความรู้ ความประพฤติ มนุษยสัมพันธ์

2.3 มีการฝึกปฏิบัติงานภายในสถาบันก่อนออกฝึกจริง

3. ในหัวข้อการจัดสรรงบประมาณการฝึกงาน ควรจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการ

4. ในหัวข้อการประสานงานกับสถานประกอบการ ต้องคำนึงสิ่งต่อไปนี้

4.1 ลักษณะการบริหารสถานประกอบการและการมีอุปกรณ์เครื่องมือใช้เพียงพอ

4.2 ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของนักเรียน

4.3 ประสิทธิภาพที่ได้รับจากการฝึกงานที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ

5. ในหัวข้อการติดตามผลการประเมินงานต้องประกอบด้วย

5.1 การสัมมนาก่อนฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์และนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การสัมมนาพร้อมระหว่างฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์และนักเรียน

5.3 การสัมมนาพร้อมหลังการฝึกปฏิบัติงานและการให้คำแนะนำปรึกษาเป็นรายบุคคล

6. การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานประกอบด้วย

6.1 การตั้งเกณฑ์ประเมินผล 3 ระดับ คือ ดีมาก ผ่าน และไม่ผ่านการพิจารณาตัดสินร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศก์และวิทยากรพี่เลี้ยง

สรุปได้ว่า การฝึกงานหรือการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ จะกระทำเฉพาะสถานศึกษาเพียงอย่างเดียวจะไม่ประสบผลสำเร็จ นักเรียนจะมองสภาพการทำงานจริง ๆ ไม่ออกสถานศึกษาจะต้องจัดแผนการเรียนและการฝึกงาน ให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการและความพร้อมของผู้เรียนเป็นหลักในการพิจารณา ซึ่งการฝึกงานแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ ฝึกงานในสถานศึกษาและฝึกงานในสถานประกอบการ การฝึกงานในสถานศึกษาจะต้องมีโรงฝึกงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ อย่างเพียงพอกับนักเรียน ที่เข้าฝึกงาน

2.5.5 การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการบริหารวิชาการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลง ในด้านต่าง ๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนวัตกรรม ต่าง ๆ ทำให้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้น ๆ การนิเทศจึงมีความจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดทางการศึกษา นักวิชาการได้ให้ ความหมายของการนิเทศและวิธีการนิเทศไว้ดังต่อไปนี้

การนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาเป็นงานที่ใช้การช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาหารือ เพื่อให้ครู-อาจารย์สามารถปรับการสอนให้มีคุณภาพอันจะส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ซารี มณิศรี (2527 : 19) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามอย่างหนึ่ง ในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นการดำเนินงานที่ต้องเกิดจากความยินยอมพร้อมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยไม่เกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชาเพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบ ส่งเสริม ให้งานต่าง ๆ ในโรงเรียนเกิดผลดี

สังัด อุทรานันท์ (2529 : 57) ได้สรุปไว้ในทำนองเดียวกันว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 163) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินการแนะนำช่วยเหลือครูในการปฏิบัติการกิจการศึกษาให้ลุล่วงไป ผู้บริหารการศึกษาจะต้องจัดดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยเหลือครู และก่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนี้ เมธี ปิณฑนันทน์ (2533 : 281) ได้กล่าวถึงความหมายและจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันทำงานโดยใช้เหตุผลและปัญญา การติดต่อสื่อสารกัน การใช้นุยชนสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความต้องการของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุด จากความหมายนี้ สามารถแยกออกเป็นจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ได้ 4 อย่าง คือ

1. เพื่อแก้ไข (Corrective) การนิเทศต้องมุ่งที่การแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ข้อบกพร่องเล็กน้อยที่สุด ข้อบกพร่องพอประมาณ จนกระทั่งข้อบกพร่องที่มีผลเสียหายและที่รุนแรง ให้ถูกต้องเหมาะสมสามารถใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อการป้องกัน (Preventive) การนิเทศต้องมุ่งที่จะป้องกันมิให้เกิดปัญหาและอุปสรรค ต่อการบริหารการใช้หลักสูตรและการเรียนการสอน หรือมุ่งลดปัญหาให้เหลือน้อยที่สุดโดยจะต้องมีการคาดคะเนว่าจะมีปัญหาและความยุ่งยากอะไรอยู่ข้างหน้าแล้วร่วมกันวางแผนป้องกัน
3. เพื่อการสร้างสิ่งใหม่ (Constructive) มุ่งให้รู้จักใช้วิธีการสอนใหม่ๆ สร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมาใช้เอง เช่น วัสดุอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ
4. เพื่อการ สร้างสรรค์ (Creative) มุ่งให้โอกาสได้ศึกษาค้นคว้า วิจัย และหาสิ่งที่เหมาะสมมาใช้

พนัส หันนาคินทร์ (2528:258) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการนิเทศการสอนว่า คือ ความพยายามที่จะช่วยให้ครูปรับปรุงตัวเองในด้านสมรรถภาพทางการสอน ซึ่งจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อผู้ทำการนิเทศ ได้ค้นให้พบจุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง ในการสอนของครูแล้วเท่านั้น ส่วน สัจ จุฑานันท์ (2532 : 151-152) ได้กล่าวว่า การนิเทศเป็นงานที่ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดขึ้น เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนนั่นเอง และชารี มณีสรี (2527 : 43) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้สั้น ๆ ว่า มุ่งหมายที่จะช่วยครูที่สอนให้ดียิ่งขึ้นช่วยเด็กให้เรียนดียิ่งขึ้นและปรับปรุงโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

สัจ จุฑานันท์ (28528 : 9) ได้เสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับลักษณะของการนิเทศการศึกษาที่ดีว่า จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. พัฒนาคณาให้มีคุณภาพสูงขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พัฒนาคอนให้มีปัญหาการทำงานน้อยที่สุดและให้มีผลงานมีคุณภาพสูงสุด
3. สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้ปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปแล้ว

4. สร้างการประสานสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน

ยุพิน พิพิธกุล และลาวัณย์ วิชาวุฒิคุณ (2522 : 7) ได้เสนอการใช้เทคนิคการนิเทศการศึกษา ดังนี้

1. ให้ครูยอมรับว่าเป็นพวกเดียวกัน โดยใช้เทคนิคของทำงานร่วมกัน
2. ใช้หลักจิตวิทยาสร้างความเป็นกันเอง
3. ทำงานให้เป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่ม ร่วมกับผู้รับการนิเทศ
4. เมื่อจิตใจของครูพร้อมที่จะรับวิธีการใหม่ ๆ จึงใช้เทคนิควิธีเพิ่มทีละน้อย

ไม่รวดเร็วเกินไป

5. พยายามแสดงแต่น้อย โดยฝึกให้ผู้รับการนิเทศเป็นผู้นำทางวิชาการให้กล้าแสดงวิธีใหม่

6. รู้จักใช้มนุษยสัมพันธ์
7. ตัดสินใจให้แน่นอน
8. รู้จักสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้รับการนิเทศ
9. ไม่ตำหนิผู้รับการนิเทศ ต้องให้กำลังใจเมื่อทำผิด ต้องใช้เทคนิคแก้ไข
10. ประเมินว่าสิ่งใดบกพร่อง แล้วจึงนิเทศ
11. ต้องรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา หรือมีธรรมะในการนิเทศ
12. พึงระลึกเสมอว่า สมาชิกทุกคนมีความสามารถ
13. ทำความคุ้นเคยให้มากและรู้จักสร้างกำลังใจ

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2529 : 163) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาานิเทศก์ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าสายและครู ต่างก็มีบทบาทในการนิเทศการศึกษาด้วยกันทั้งนั้น สำหรับวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนอาจทำได้นั้น ได้แก่ ปฐมนิเทศครูใหม่ การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน ซึ่ง เมธี ปิณฑนันทน์ ได้ให้ความสำคัญของการสังเกตการเรียนการสอนในชั้นเรียนไว้ดังนี้ การสังเกต เป็นกิจกรรม ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในงานนิเทศใด ๆ ก็ตาม ดังนั้นเทคนิคการสังเกตจึงได้รับความสนใจ และนำมาใช้อย่างแพร่หลายที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสังเกตการปฏิบัติการสอนของครูอาจารย์

ส่วน วิจิตร วรุตบางกูร และคนอื่น ๆ (2523 : 46) ได้เสนอแนะถึงวิธีดำเนินงานที่ผู้บริหาร โรงเรียนควรปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการสอนดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการช่วยเหลือพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
2. ประสานงานกับศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรง
3. จัดการประชุม อบรม สัมมนา งานด้านวิชาการแก่คณะครู
4. จัดทัศนศึกษา หรือดูงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามโรงเรียนต่าง ๆ
5. เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทำการสาธิตให้คณะครูได้ชม เพื่อจะได้นำแบบอย่าง ไปปรับปรุงการเรียนการสอน
6. ศึกษา ค้นคว้า วิจัยในสิ่งที่สามารถทำได้ เช่น วิเคราะห์ข้อสอบ
7. เป็นพี่เลี้ยงหรือหาพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่ หรือครูที่มีปัญหาการเรียนการสอน
8. ส่งเสริมและจัดบรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการสอนอยู่เสมอ

9. สนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูโดยทั่วไป

ธงชัย สุวัฒน์เมจิพันธ์ (2532 : 24 - 26) ให้ความหมายของการนิเทศไว้ว่า การนิเทศหมายถึง กระบวนการทำงานร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน พร้อมกับได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายของการนิเทศการศึกษา อยู่ที่การทำให้นักเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ หรือนักเรียนที่เป็นผลผลิตทางการศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ
2. ลักษณะการนิเทศที่ดีดูได้จาก
 - 2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น คือ มีความสามารถในการปฏิบัติงานดีขึ้น
 - 2.2 งานที่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพดีขึ้น คือ เป็นผลงานที่ตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จากการทำงานเกิดขึ้นน้อยที่สุด
 - 2.3 กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปด้วยความราบรื่น มีปัญหาและความขัดแย้งน้อยที่สุด
 - 2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมปฏิบัติงานอย่างมีความสุขทำงานด้วยความสบายใจ
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษา มี 3 ฝ่าย ได้แก่
 - 3.1 ผู้ให้การนิเทศ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่จัดให้มีการนิเทศขึ้น เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ศึกษานิเทศก์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดการนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ผู้รับการนิเทศ คือ ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการจัดการนิเทศ ผลที่ได้รับจะเป็นไปในลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติสูงขึ้น ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น

3.3 ผู้สนับสนุนการนิเทศ คือ ผู้ที่ไม่ได้ทำการนิเทศโดยตรงแต่เป็นผู้สนับสนุนการนิเทศ เพื่อให้ผลการนิเทศเป็นไปอย่างได้ผล

4. กระบวนการนิเทศการศึกษามี 5 ขั้นตอน ได้แก่

4.1 การวางแผน

4.2 การให้ความรู้

4.3 การลงมือปฏิบัติ

4.4 การให้กำลังใจ

4.5 การประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 261) กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาหมายถึง กระบวนการจัดบริหารการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาจึงเป็นงานที่มีลักษณะดังนี้ คือ

1. เป็นระบบย่อยระบบหนึ่งของระบบการศึกษา
2. เป็นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

4. ความต้องการความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2528 : 1) ให้ความหมายการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง ความพยายามที่ช่วยให้การเรียนการสอน พัฒนาไปในแนวทางที่ดีไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญการสอน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร หรือหัวหน้าสาขาวิชาก็ตาม

สำหรับการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น

บุญเทียม เจริญยิ่ง (2529 : 106) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร ได้ว่าการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามีความจำเป็น และมีความสำคัญมาก ในการที่จะแก้ปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดผลผลิต คือ ทรัพยากรที่มีคุณภาพ

เมธี ปิณฑนันทน์ (2529 : 106) ได้เน้นถึงการพัฒนาบุคลากรว่า นับเป็นกิจกรรมที่เด่นที่สุดในกระบวนการบริหารบุคคล เพราะ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการผูกพัน การยอมรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไว้ การปรับปรุงคุณภาพ และปริมาณของสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงาน ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาและทำให้เป้าประสงค์ขององค์การบรรลุผล

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 120) ได้กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การพัฒนาตนเองเป็นกิจกรรมตั้งแต่เกิดจนถึงตาย การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำตั้งแต่แรกเข้าทำงานจนถึงเวลาที่จะต้องออกจากงานตามวาระ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2527 : 227) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เมื่อได้มอบหมายงานให้บุคลากรระยะหนึ่งแล้ว ผู้บริหารหาทางที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถหรือทักษะบางประการแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการด้านการเรียนการสอน เพื่อให้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่จะต้องพัฒนา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การพัฒนาบุคลากรอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดอบรมเพิ่มเติม การศึกษาต่อ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายทางการศึกษา การศึกษาดูงาน และการประชุมอบรมทางวิชาการ การพัฒนาบุคลากรนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ ซึ่ง ชารี มณีศรี (2527 : 159) ได้กล่าวถึง รูปแบบหนึ่ง คือ การประชุม อบรม สัมมนา ไว้ดังนี้ การประชุม อบรม สัมมนา เป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมการทำงานได้ดี มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ศิลปวิชาการและวิธีทำงาน ก้าวหน้าไม่คงที่ หากบุคคลไม่กระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตัวเอง ไม่สนใจในการฝึกอบรม สัมมนาเป็นต้น ถือว่าเป็นคนล้าหลัง

เมธี ปิณฑนานนท์ (2533 : 118) ได้กล่าวถึง การพัฒนาบุคลากรโดยวิธีการพาครูอาจารย์ไปดูการศึกษาไว้ดังนี้ ถ้าครูในโรงเรียนมีโอกาสได้ไปดูการศึกษาของสถาบันอื่น ๆ ก็จะทำให้มีประสบการณ์กว้างขึ้น เช่น ได้เห็นวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนต่าง ๆ ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม มีการเปรียบเทียบ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ ในการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูอาจารย์ให้ดีขึ้น สำหรับ พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 120) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคลากร โดยวิธีการไปศึกษาต่อไว้ดังนี้ การไปศึกษาต่อย่อมจะทำให้ครูนั้นเจริญขึ้นทั้งความรู้ความสามารถในการสอน ตลอดจนการทำงาน แต่อาจจะต้องกระทบกระเทือนต่อการสอนและเพิ่มภาระให้แก่ผู้อื่นเป็นธรรมดา ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีนโยบายที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับกันในโรงเรียนนั้น ในอันที่จะอนุญาตให้ครูที่มีคุณสมบัติ พอดีจะไปศึกษาต่อได้ ไปศึกษาต่อตามนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ และไม่ขัดต่อระเบียบการอื่น ๆ แต่การที่จะไม่ยอมให้ครูในโรงเรียนได้มีโอกาสออกไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติม โดยเราจะเกิดความไม่สะดวกในการบริหารงานของโรงเรียนทั้ง ๆ ที่พอจะทำได้ย่อมเป็นเครื่องแสดงความเห็นแก่ตัว และการขาดคุณธรรมของผู้นั้นเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 162 - 163) กล่าวถึงการพัฒนาครูอาจารย์ เน้นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม ความสามารถของครูอาจารย์ ตลอดจนให้แนวคิดใหม่ในการปฏิบัติงานเพื่อบุคลากรมีคุณภาพดีขึ้น และส่งผลให้สถานศึกษา มีผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น การฝึกอบรมและพัฒนาครูอาจารย์เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้

ครูอาจารย์ได้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีโอกาส ปรับปรุงตนเอง โดยได้รับผลดังนี้

1. เพิ่มความรู้ทักษะในการทำงานให้กับครูอาจารย์
2. เพิ่มความคล่องตัวและการปรับตัวของครูอาจารย์
3. เพิ่มประสิทธิภาพในการสอน
4. เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เขา

มีโอกาที่จะได้รับการพิจารณาจากสถานศึกษา จะเป็นประโยชน์ต่อตัวครู - อาจารย์เอง เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้พัฒนาครูอาจารย์ ได้แก่

1. การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้
2. การประชุมสัมมนา
3. การศึกษาเฉพาะเรื่อง
4. การสาธิตงานและการสอน
5. การศึกษาดูงานนอกสถานที่
6. การศึกษาต่อ

สมาน รังสิโยภยกุล (2520 : 72) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการทำงานให้ดีขึ้น

สงวนพงศ์ ชวนชม (2534 : 180) ได้ทำการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติในด้านนี้น้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทุกด้าน เช่นเดียวกันกับการวิจัยของ สมบัติ คุ่มภู (2527 : 202) พบว่า บทบาทที่เป็นจริงในด้านการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการนิเทศการศึกษาและฝึกอบรมครูอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง สำหรับ วีระ ทองประสิทธิ์ (2534: 114) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ด้านการนิเทศการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ส่วนสมจิตต์ กระระณา (2532 : 77) พบว่า ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในประเทศไทยตามทัศนะของผู้บริหารวิทยาลัย ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน หมายถึง กระบวนการ ปรับปรุงการสอนของครู- อาจารย์ให้ดีขึ้น ได้แก่ การปฐมนิเทศครูใหม่ การสังเกตการสอน ในชั้นเรียน การเยี่ยมชั้นเรียน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดอบรมและสัมมนา การฝึกงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และดูงาน การศึกษาต่อตลอดจนสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอน ได้ทำการค้นคว้าวิจัยเพื่อนำไปใช้ในการสอนของครู-อาจารย์ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่สำคัญอีกกระบวนการหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากทำให้ทราบถึงผลของการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนความพยายามในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

ชาวล แพร์ตกุล (2518 : 140) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลดังต่อไปนี้ การวัดผล หมายถึง กระบวนการใด ๆ ที่จะให้ได้มาซึ่งปริมาณจำนวนหนึ่งอันมีความหมายแทนขนาด สมรรถภาพ นามธรรม ที่นักเรียนผู้นั้นมีอยู่ในงานถ้าใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือกระตุ้น ก็คือ เอาจำนวนผลงานที่นักเรียนแสดงปฏิกิริยาได้ตอบออกมาเป็นเครื่องบ่งชี้ว่า เรามีสมรรถภาพในเรื่องนั้น ๆ ปานใด ส่วนการประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ครูนำทุก ๆ รายการที่ทราบจากการวัดไปใช้ คือ ครูนำผลจากการวัดผลเหล่านั้นมารวมกัน เพื่อนำไปวินิจฉัยตีราคาคุณค่าและชี้ขาดลงเป็นผลสรุปว่า เด็กคนนั้นมีคุณภาพสูงหรือต่ำสมควรสอบได้หรือสอบตก

Good (1973 : 209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผลหลักสูตรหมายถึง การประเมินผลของกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดหมาย ความสัมพันธ์และความต่อเนื่องของเนื้อหาและผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจใน การวางแผน การจัดโครงการ การต่อเนื่องและการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จัดให้มีขึ้น

สุมิตร คุณานุกร (2523 : 198) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่า คือการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินหลักสูตรเพื่อตัดสินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร มีขอบเขตรวมถึง (1) การวิเคราะห์หลักสูตร (2) การวิเคราะห์กระบวนการของการนำหลักสูตรไปใช้ (3) การวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน (4) การวิเคราะห์โครงการประเมินผลหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 192) ให้ความหมายของ การประเมินผลหลักสูตรไว้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณารวมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

สุจริต เพียรชอบ (2523 : 64) กล่าวถึงการประเมินหลักสูตรไว้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ เพราะเป็นการหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผล ตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่มากนักเพียงใด อะไรเป็นสาเหตุ ผู้ประเมินหลักสูตรจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี ทั้งทางด้านหลักสูตรและการประเมินผล ซึ่งจะต้องเน้นการประเมินทั้งโปรแกรมการศึกษา มิใช่แต่เพียงผลการเรียนปีสุดท้ายเท่านั้น แต่ควรประเมินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย

สำหรับปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535: 199) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล ไว้ดังต่อไปนี้ การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมาย และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งที่จะวัด เช่น การวัดความสามารถของสมองในด้านต่าง ๆ การวัดคุณสมบัติทางกายภาพ ผลที่ได้จากการวัด จะเป็นจำนวนตัวเลข เป็นการวัดเชิงประเมิน การประเมินผล (Evaluation) เป็นการพิจารณาตัดสิน เกี่ยวกับคุณภาพคุณค่า ความจริง และการกระทำ บางทีขึ้นอยู่กับ การวัดเพียงอย่างเดียว เช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลาย ๆ ทางโดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจผลงานการสัมภาษณ์หรือการทดสอบประกอบการพิจารณา การประเมินผลแต่ละครั้งจะประกอบด้วย

1. ผลการวัดที่จะได้จากกระบวนการต่าง ๆ เช่น จากการสังเกต การตรวจผลงานการสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ
2. เกณฑ์การพิจารณา เพื่อจะใช้เป็นแนวทางหรือหลักในการพิจารณาว่า เก่ง - อ่อน พอใจ-ไม่พอใจ ผ่าน-ไม่ผ่าน โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
3. การตัดสินใจ เป็นการชี้ขาด หรือสรุปผลการเปรียบเทียบระหว่างผลของการวัดกับเกณฑ์ที่กำหนดให้

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 200) ได้อธิบายความจำเป็นของ การบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน และผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบ
4. เพื่อประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตร เมื่อจบการศึกษาแล้ว
5. เพื่อ สถิติอื่น ๆ ทางการศึกษา

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 199 - 200) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นของการวัดผลและการประเมินผล เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน และได้สรุปประโยชน์ของการวัดผลและการประเมินผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ ทำให้ครูอาจารย์ทราบว่าผลการสอนของตนเป็นอย่างไร และได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพื่อปรับปรุงการเรียนของนักเรียนนักศึกษา นักเรียนนักศึกษาจะได้ทราบ ว่า ตนมีความรู้ และความสามารถ ความเข้าใจในบทเรียนหรือไม่ เพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงตนเอง

3. เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานในสถานศึกษา ทำให้ทราบสภาพที่ แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนที่นำมาสู่การปฏิบัติว่า ประสบปัญหาอย่างไร จะได้แก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 200 - 201) ยังได้กล่าวถึง หน้าที่ของ ผู้บริหารซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการวัดผลและการประเมินผลดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายทั่วไป เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลในเรื่องประเภท ของข้อสอบที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้สอบ จำนวนครั้งที่สอบ ฯลฯ

2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็น

3. พยายามส่งเสริมครูอาจารย์ให้มี ความรู้ทางการวัดและประเมินผลโดยการ จัดการฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการในด้านเทคนิค การออกข้อสอบ การให้คะแนนการประเมิน ผลข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ

4. ควรมีการประเมินผลการสอน หากมีการบกพร่องจะได้หาทางแก้ไขต่อไป ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนการสอนตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พุทธศักราช 2533) ได้กล่าวถึงหลักการในการประเมินผลการเรียน ดังนี้ (พัชรีย์ สว่างทรัพย์, 2533 : 9)

1. ให้สถานศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน

2. ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ตามระบบหน่วยกิต จำนวน หน่วยกิต ของแต่ละรายวิชาให้ถือตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ให้มีการประเมินผลการเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อตัดสิน ผลการเรียนโดยการประเมินผลการเรียน ให้ใช้วิธีหนึ่งวิธีใดหรือหลาย ๆ วิธีผสมกัน

4. ให้กรมอาชีวศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนร่วมกับ สถานศึกษา ในสังกัด ดำเนินการส่งเสริมคุณภาพและควบคุมมาตรฐานการอาชีวศึกษา ส่วนงานใน หน้าที่ของหัวหน้างานวัดผลประเมินผล ของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษานั้น กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ดังนี้ งานจัดทำเอกสาร จัดหาข่าวสาร ดูแลให้ ครู-อาจารย์ ปฏิบัติ ตามระเบียบว่าด้วยการวัดผล ประเมินผล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบ และจัดทำข้อสอบ มาตรฐาน (กรมอาชีวศึกษา, 2529 : 9)

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 192 - 193) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการ ประเมินหลักสูตรว่าจะมีจุดมุ่งหมายที่คล้ายคลึงกันดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร เช่น จุดหมาย โครงสร้าง เนื้อหา การวัดผล ฯลฯ ว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องหรือไม่

2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศการกำกับดูแล และการจัดระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่า ควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือไม่ หรือยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด ซึ่งจะเป็นการประเมินหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วว่าบรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหวังของหลักสูตรหรือไม่ หลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่

อร่าม เรืองฤทธิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย พบว่า ผู้บริหารวิชาการและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิทยาลัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนนั้น วีระ ทองประสิทธิ์ (2534 : 116) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ในด้านการวัดผลและการประเมินผล มีปัญหาน้อย สำหรับ สมจิตต์ กระณะนา (2532 : 76) พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในประเทศไทยตามทัศนะของผู้บริหารวิทยาลัย ในด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้แก่ การจัดทำเครื่องมือ วัดผล การกำหนดเกณฑ์และระยะเวลา การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผล การส่งเสริมครู-อาจารย์ ผู้สอน ให้มีความสามารถสนกรวัดผล การนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ไปปรับปรุงการเรียนการสอน การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอน ตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 ปีการศึกษา 2541 ประกอบด้วยครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จำนวน 98 คน เขตการศึกษา 10 จำนวน 132 คน และเขตการศึกษา จำนวน 110 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 340 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในปีการศึกษา 2541 โดยดำเนินการดังนี้

3.1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางของ Krejcie, R.V. and D.M. Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน โดยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 4.5 ของจำนวนประชากร เพื่อความสมบูรณ์ในการวิจัย คิดเป็นจำนวน 15 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 196 คน

3.1.2.2 ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2538 : 68 - 70)

(1) สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็น 3 เขตการศึกษา คือ เขตการศึกษา 9, 10 และ 11 แล้วสุ่มโรงเรียน

จากแต่ละเขตการศึกษามาจำนวนร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนที่มีอยู่ในแต่ละเขตการศึกษา โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้โรงเรียนดังนี้

เขตการศึกษา 9 ได้ 3 โรงเรียน มีครู-อาจารย์ผู้สอน จำนวน 58 คน

เขตการศึกษา 10 ได้ 4 โรงเรียน มีครู-อาจารย์ผู้สอน จำนวน 75 คน

เขตการศึกษา 11 ได้ 4 โรงเรียน มีครู-อาจารย์ผู้สอน จำนวน 63 คน

(2) เลือกครู-อาจารย์ผู้สอนทั้งหมดในโรงเรียนที่สุ่มได้ตามในข้อ (1) เป็นกลุ่มตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 58 ของจำนวนประชากรตามรายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ที่	เขตการศึกษา	โรงเรียน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จังหวัด
1	9 .	ศรีสองรักวิทยาลัย	16	16	เลย
2	9	ศรีกระนวนวิทยาคม	20	-	ขอนแก่น
3	9	น้ำพองศึกษา	20	-	ขอนแก่น
4	9	อุบลรัตน์พิทยาคม	22	22	ขอนแก่น
5	9	หนองวัวซอพิทยาคม	20	20	อุดรธานี
		รวม	98	58	
6	10	ห้วยเม็กวิทยาคม	20	20	กาฬสินธุ์
7	10	กุฉินารายณ์	14	-	กาฬสินธุ์
8	10	นาถ่อนพัฒนา	18	18	นครพนม
9	10	นาแกสามัคคีวิทยา	21	21	นครพนม
10	10	เสลภูมิพิทยาคม	16	16	ร้อยเอ็ด
11	10	ธงธานี	21	-	ร้อยเอ็ด
12	10	บรบือวิทยาการ	22	-	มหาสารคาม
		รวม	132	75	
13	11	บ้านแท่นวิทยา	16	16	ชัยภูมิ
14	11	เพชรวิทยาการ	15	-	ชัยภูมิ
15	11	ละหานทรายรัชดาภิเษก	17	17	บุรีรัมย์
16	11	เสตึก	16	-	บุรีรัมย์
17	11	พอกพิทยาคมรัชดาภิเษก	15	15	ศรีสะเกษ
18	11	สนมวิทยาการ	15	15	สุรินทร์
19	11	สวายวิทยาการ	16	-	สุรินทร์
		รวม	110	63	สุรินทร์
		รวมทั้งสิ้น	340	196	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของ นันทา เศรษฐปราโมทย์ (2539 : 238 - 253) เลขา คมเสวต (2537 : 176 - 186) และสุภางค์ ศรีอินทร์ (2538: 175-185) เป็นแบบสอบถามที่มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มี 5 ระดับ ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมี 6 ด้าน คือ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การจัดครูเข้าสอน (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การฝึกงาน (5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนและ (6) การประเมินผลการเรียนการสอน

3.2.1.2 ศึกษาแบบสอบถามของ นันทา เศรษฐปราโมทย์ (2539 : 238 - 253) เลขา คมเสวต (2537 : 176 - 186) และสุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 175 - 185) แล้วนำมาเป็นแนวทาง

เอกสารสำหรับการสร้างแบบสอบถามการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ซึ่งมี 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และการประเมินผลการเรียนการสอน

3.2.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของข้อคำถาม รวม 6 คน ดังนี้

(1) ดร.ชาญวิวัฒน์ ตรีศรี ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม

(2) ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล ตำแหน่ง หัวหน้าคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย

(3) นายวันชัย ศรีแก้ว ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

(4) นายณรงค์ ชินสาร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนครพนม วิทยาคม จังหวัดนครพนม

(5) นายอนุ เจริญนาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีโคตรบูรณ์ จังหวัดนครพนม

(6) นายปรีชา เจริญชัย ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนนาถ่อนพัฒนา จังหวัดนครพนม

3.2.2.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำปรีกษาอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2.3 หลังจากแก้ไขปรับปรุง แบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถาม ชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่ม ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ระหว่าง วันที่ 4 - 22 มกราคม 2542 โดยนำไปทดลองใช้ กับครู-อาจารย์ผู้สอน โรงเรียนธงธานี อำเภอ ธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โรงเรียน กุณินารายณ์ อำเภอ กุณินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และโรงเรียน ศรีกระนวนวิทยาคม อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α - Coefficient) โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ปรากฏว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .95 และเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ค่าความเชื่อมั่น .85 ด้านการจัดครูเข้าสอน ค่าความเชื่อมั่น .82 ด้านการจัดตั้งอำนวยการควบคุม ค่าความเชื่อมั่น .89 ด้านการฝึกงาน ค่าความเชื่อมั่น .81 ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ค่าความเชื่อมั่น .91 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ค่าความเชื่อมั่น .85

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 บันทึกเสนออนุญาตให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึง กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ครู-อาจารย์ผู้สอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3.3.2 การส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งหนังสือแบบสอบถามพร้อมซองปิดผนึกไปยังผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างข้างต้นทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ระหว่างวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 ถึง 15 มีนาคม 2542 เพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามให้ครู-อาจารย์ผู้สอน ได้ตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมส่งผู้วิจัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

3.3.3 ภายหลังจากที่ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 3 สัปดาห์ กรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ติดต่อนัดหมายทางโทรศัพท์ เพื่อขอรับคืนด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.4.1 ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

3.4.2 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer Plus) วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 และตอนที่ 2

3.4.3 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่และร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.4 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยทำเป็นภาพรวมและรายด้านแล้วนำเสนอ ในรูปของตาราง พร้อมคำบรรยายประกอบ และเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตร เป็นรายด้าน โดยนำเสนอในรูปตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

3.4.5 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของ ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์โดยการรวบรวมสภาพการปฏิบัติในแต่ละด้านแล้วใช้ความถี่จัดลำดับของความสำคัญของการปฏิบัติในแต่ละด้าน

3.4.6 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ระดับปฏิบัติมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ระดับปฏิบัติปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังต่อไปนี้

3.5.1 ค่าร้อยละ(Percentage)

3.5.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 ค่า F - test

3.5.4 ค่า t - test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัย ได้แก่

1. วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน

3. วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

4. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน

5. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

ตอนที่ 3 เป็นการประมวลความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากคำถามปลายเปิด

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย จึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
- S. D. หมายถึง ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- n หมายถึง จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t - distribution)
- F หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F- distribution)
- SS หมายถึง ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
- MS หมายถึง ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
- df หมายถึง ชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
- * หมายถึง ค่า t หรือ F ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตาม พื้นที่ปฏิบัติงานและประสบการณ์การสอน

ข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ปฏิบัติงาน		
เขตการศึกษา 9	58	29.60
เขตการศึกษา 10	75	38.30
เขตการศึกษา 11	63	32.10
รวม	196	100.00
ประสบการณ์การสอน		
น้อยกว่า 3 ปี	35	17.90
ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป	161	82.10
รวม	196	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา 9 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 เขตการศึกษา 10 จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 และเขตการศึกษา 11 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10

ด้านประสบการณ์การสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 82.10 รองลงมาเป็นครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการวิจัยได้แก่

1. ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	เขตการศึกษา 9 (n=58)				เขตการศึกษา 10 (n=75)				เขตการศึกษา 11 (n=63)				รวม (n=196)			
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
การบริหารหลักสูตร																
	3.05	.73	ปานกลาง	3.02	.68	ปานกลาง	3.03	.80	ปานกลาง	3.03	.73	ปานกลาง	3.03	.73	ปานกลาง	5
	3.37	.76	ปานกลาง	3.17	.71	ปานกลาง	3.40	.78	ปานกลาง	3.30	.75	ปานกลาง	3.30	.75	ปานกลาง	2
	3.00	.76	ปานกลาง	3.11	.79	ปานกลาง	3.24	.66	ปานกลาง	3.12	.74	ปานกลาง	3.12	.74	ปานกลาง	3
	3.90	.57	มาก	3.70	.61	มาก	3.80	.70	มาก	3.80	.64	มาก	3.80	.64	มาก	1
	2.94	.78	ปานกลาง	2.98	.77	ปานกลาง	3.14	.82	ปานกลาง	3.02	.79	ปานกลาง	3.02	.79	ปานกลาง	6
การประเมินผลการเรียนรู้การสอน	3.11	.74	ปานกลาง	3.03	.73	ปานกลาง	3.07	.94	ปานกลาง	3.07	.80	ปานกลาง	3.07	.80	ปานกลาง	4
	3.23	.72	ปานกลาง	3.17	.71	ปานกลาง	3.28	.78	ปานกลาง	3.22	.74	ปานกลาง	3.22	.74	ปานกลาง	
รวม																

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้าน ของแต่ละเขตการศึกษา พบว่า

ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ($\bar{X} = 2.94$)

ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 10 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ($\bar{X} = 2.98$)

ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 11 มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.03$)

2. วิเคราะห์ระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ครู-อาจารย์ผู้สอน (n = 58)		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.05	.73	ปานกลาง	4
2.	การจัดครูเข้าสอน	3.37	.76	ปานกลาง	2
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.00	.76	ปานกลาง	5
4	การฝึกงาน	3.90	.57	มาก	1
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	2.94	.78	ปานกลาง	6
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.11	.74	ปานกลาง	3
	รวม	3.23	.72	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงานมีระดับปฏิบัติอยู่ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.90) ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับระดับปฏิบัติจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการ
บริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา
พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ครู-อาจารย์ผู้สอน (n = 75)		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.02	.68	ปานกลาง	5
2	การจัดครูเข้าสอน	3.17	.71	ปานกลาง	2
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.11	.79	ปานกลาง	3
4	การฝึกงาน	3.70	.61	มาก	1
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	2.98	.77	ปานกลาง	6
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.03	.73	ปานกลาง	4
	รวม	3.17	.71	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) ด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับระดับปฏิบัติจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร และการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ครู-อาจารย์ผู้สอน (n = 63)		ระดับ ปฏิบัติ	ลำดับ ที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.03	.80	ปานกลาง	6
2	การจัดครูเข้าสอน	3.40	.78	ปานกลาง	2
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.24	.66	ปานกลาง	3
4	การฝึกงาน	3.80	.70	มาก	1
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	3.14	.82	ปานกลาง	4
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.07	.94	ปานกลาง	5
	รวม	3.28	.78	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 11 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับระดับปฏิบัติจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน การประเมินผลการเรียนการสอนและการวางแผนการใช้หลักสูตร ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร				
1	มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร	3.38	.97	ปานกลาง
2	มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมาย ของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน	3.24	.88	ปานกลาง
3	มีการจัดอบรม สัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตร	2.97	.94	ปานกลาง
4	มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อครู – อาจารย์ผู้สอน ได้ศึกษาค้นคว้า	3.21	.89	ปานกลาง
5	มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.05	.94	ปานกลาง
6	มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	2.93	.97	ปานกลาง
7	มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น	2.84	.91	ปานกลาง
8	มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้	2.74	1.10	ปานกลาง
	รวม	3.05	.73	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการจัดครูเข้าสอน			
1	มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.50	1.06	มาก
2	จัดครู – อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก	4.02	.83	มาก
3	มีการส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน	3.17	1.07	ปานกลาง
4	ใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปีมาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.09	.94	ปานกลาง
5	มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน	3.10	1.05	ปานกลาง
6	มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม	3.47	1.01	ปานกลาง
7	มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครู-อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้	3.41	1.16	ปานกลาง
8	มีการจ้างครูอัตราจ้างช่วยสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอน	3.22	1.17	ปานกลาง
	รวม	3.37	.76	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก			
1	มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.03	1.04	ปานกลาง
2	มีคู่มือ แบบเรียน และหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน	3.12	.94	ปานกลาง
3	มีการใช้วัสดุ สื่อการสอนในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	2.98	.89	ปานกลาง
4	มีการจัดวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.79	1.02	ปานกลาง
5	มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.09	.94	ปานกลาง
6	อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมืออุปกรณ์การสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน	3.03	1.15	ปานกลาง
7	จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.81	1.13	ปานกลาง
8	ขนาดของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.01	.96	ปานกลาง
9	จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.16	.81	ปานกลาง
	รวม	3.00	.76	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการฝึกงาน			
1	สำรวจความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงาน ก่อนนำนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.93	.93	มาก
2	ครู-อาจารย์จัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน	3.66	.87	มาก
3	มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน	4.36	.69	มาก
4	สถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน	4.22	.65	มาก
5	มีการจัดครู – อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.05	.85	มาก
6	นำผลการนิเทศของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับกาฝึกงานของนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป	3.86	1.05	มาก
7	มีการติดตามผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานที่ฝึกงานเป็นระยะๆ	3.94	.69	มาก
8	สถานประกอบการที่ดำเนินงานลักษณะอาชีพอิสระ ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.90	.74	มาก
9	มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน	3.55	.88	มาก
10	มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียน อย่างเป็นระบบ	3.70	.82	มาก
11	มีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนหลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน	3.98	.71	มาก
	รวม	3.90	.57	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน			
1	มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	3.38	.72	ปานกลาง
2	มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน	3.36	.95	ปานกลาง
3	มีการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนทำการสอน	3.16	1.04	ปานกลาง
4	มีการดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.02	.94	ปานกลาง
5	ผู้บริหารมีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน	2.47	.98	น้อย
6	มีการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง	2.74	.91	ปานกลาง
7	ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ	3.10	1.18	ปานกลาง
8	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อ ตามสาขาวิชาที่สอน	2.93	1.20	ปานกลาง
9	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสชมกิจการหรือศึกษาดูงานของสถานประกอบการ	2.60	1.17	ปานกลาง
10	มีการขยายผลและประเมินผลการส่งเสริมสนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรมศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ	2.69	1.06	ปานกลาง
	รวม	2.94	.78	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน			
1	จัดอบรมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรปวช.พ.ศ.2538	3.10	1.17	ปานกลาง
2	มีการจัดส่งครู-อาจารย์ผู้สอน เข้ารับการอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	2.79	.93	ปานกลาง
3	มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครู-อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า	2.93	1.02	ปานกลาง
4	ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน	2.67	.94	ปานกลาง
5	มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน	3.60	.70	มาก
6	มีการติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วเพื่อประเมินผลความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	3.28	.99	ปานกลาง
7	จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง	3.41	.84	ปานกลาง
8	จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.12	.90	ปานกลาง
	รวม	3.11	.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9 เป็นรายชื่อพบว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ 1 “มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างของหลักสูตร” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.38$) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 2 “มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน” และข้อที่ 4 “มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตรเพื่อครู-อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า”ตามลำดับและข้อที่ 8 “การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด($\bar{X} = 2.74$)

ด้านการจัดครูเข้าสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 2 “มีการจัด ครู-อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึง ความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาวิชาเอกเป็นหลัก”($\bar{X} = 4.02$) และข้อที่ 1 “การสำรวจ ความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน” ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ นอกนั้น อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่ 5 “มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมา ใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.10$)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่ 9 “มีการจัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.16$) รองลงมา ได้แก่ข้อที่ 2 “มีคู่มือแบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน” และ ข้อที่ 5 “มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา” ตามลำดับ และ ข้อที่ 4 “มีการจัดวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.79$)

ด้านการฝึกงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 3 “มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงานมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ สูงสุด ($\bar{X} = 4.36$) และข้อที่ 9 “มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการ ฝึกงานของนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 3.55$)

ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 1 “มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน” มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงสุด($\bar{X}=3.38$) รองลง มาได้แก่ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 “มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน และมีการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนทำการสอน” และข้อที่ 5 “ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกต การจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.47$) โดยมีเกณฑ์การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่าข้อที่ 5 “มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้ชัดเจน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$) โดยมีเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกนั้นมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยข้อที่ 4 “ครู-อาจารย์ ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายวิชาที่สอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.67$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร				
1	มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร	3.28	.80	ปานกลาง
2	มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมาย ของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน	3.11	.82	ปานกลาง
3	มีการจัดอบรม สัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตร	2.85	.85	ปานกลาง
4	มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อครู – อาจารย์ ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า	2.84	.96	ปานกลาง
5	มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียน การสอนตามหลักสูตร	3.15	.94	ปานกลาง
6	มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	3.05	.97	ปานกลาง
7	มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น	3.05	.97	ปานกลาง
8	มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้	2.81	.89	ปานกลาง
	รวม	3.02	.68	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการจัดครูเข้าสอน			
1	มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.28	.95	ปานกลาง
2	จัดครู – อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก	3.61	.91	มาก
3	มีการส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรม เพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน	3.12	1.02	ปานกลาง
4	ใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปี มาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.05	.83	ปานกลาง
5	มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน	3.20	1.00	ปานกลาง
6	มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษ นอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม	3.39	.94	ปานกลาง
7	มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครู-อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้	3.17	1.10	ปานกลาง
8	มีการจ้างครูอัตราจ้างช่วยสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอน	2.52	1.26	ปานกลาง
	รวม	3.17	.71	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก			
1	มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.20	.90	ปานกลาง
2	มีคู่มือ แบบเรียน และหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน	3.19	1.05	ปานกลาง
3	มีการใช้วัสดุ สื่อการสอนในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.03	1.08	ปานกลาง
4	มีการจัดวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.13	.99	ปานกลาง
5	มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.33	.84	ปานกลาง
6	อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน	3.12	.93	ปานกลาง
7	จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.92	1.05	ปานกลาง
8	ขนาดของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	2.96	.95	ปานกลาง
9	จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.13	.96	ปานกลาง
	รวม	3.11	.79	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการฝึกงาน			
1	สำรวจความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงานก่อนนำนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.64	.86	มาก
2	ครู-อาจารย์จัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน	3.76	.85	มาก
3	มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน	4.05	.84	มาก
4	สถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน	4.05	.79	มาก
5	มีการจัดครู – อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ	3.79	.79	มาก
6	นำผลการนิเทศของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับกาฝึกงานของนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป	3.59	.86	มาก
7	มีการติดตามผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานที่ฝึกงานเป็นระยะๆ	3.71	.88	มาก
8	สถานประกอบการที่ดำเนินงานลักษณะอาชีพอิสระ ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.60	.87	มาก
9	มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน	3.47	.86	ปานกลาง
10	มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.59	.87	มาก
11	มีการปฐมนิเทศนักเรียนหลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน	3.50	.94	มาก
	รวม	3.70	.61	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน				
1	มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	3.23	.90	ปานกลาง
2	มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน	3.08	1.06	ปานกลาง
3	มีการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนทำการสอน	2.89	.95	ปานกลาง
4	มีการดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	2.95	1.00	ปานกลาง
5	ผู้บริหารมีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน	2.75	1.10	ปานกลาง
6	มีการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง	2.97	.87	ปานกลาง
7	ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ	3.09	1.07	ปานกลาง
8	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อ ตามสาขาวิชาที่สอน	3.16	.99	ปานกลาง
9	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสชมกิจการหรือศึกษาดูงานของสถานประกอบการ	2.93	1.07	ปานกลาง
10	มีการขยายผลและประเมินผลการส่งเสริมสนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรมศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ	2.79	1.02	ปานกลาง
	รวม	2.98	.77	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน			
1	จัดอบรมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรปวช.พ.ศ.2538	2.84	.89	ปานกลาง
2	มีการจัดส่งครู-อาจารย์ผู้สอน เข้ารับการอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	2.73	.88	ปานกลาง
3	มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครู-อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า	2.88	.99	ปานกลาง
4	ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน	2.72	.97	ปานกลาง
5	มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน	3.36	.94	ปานกลาง
6	มีการติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วเพื่อประเมินผลความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	3.17	.95	ปานกลาง
7	จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง	3.47	.92	ปานกลาง
8	จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.08	.94	ปานกลาง
	รวม	3.03	.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 10 เป็นรายชื่อด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ 1 “มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และ โครงสร้างของหลักสูตร” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.28$) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 5 “มีการจัดเตรียม งบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร” และข้อที่ 8 “การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.81$)

ด้านการจัดครูเข้าสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อที่ 2 “มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึง ความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.61$) รองลงมาได้แก่ข้อที่ 6 “มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอน อย่างเหมาะสม” ($\bar{X} = 3.39$) และข้อที่ 8 “มีการจ้างครูอัตราจ้างช่วยสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.52$)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่ 5 “จัดให้มีเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.33$) และข้อที่ 7 “จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{X} = 2.92$)

ด้านการฝึกงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่ 3 “มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน” และข้อที่ 4 “หน่วยงาน ต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 4.05, 4.05$) และข้อที่ 9 “มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{X} = 3.47$) โดยมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่ 1 “มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.23$) และข้อที่ 5 “ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.75$)

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อโดยข้อที่ 7 “จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.47$) และข้อที่ 4 “ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{X} = 2.72$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 เป็นรายชื่อ

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร			
1	มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร	3.45	1.03	ปานกลาง
2	มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมาย ของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน	3.27	1.00	ปานกลาง
3	มีการจัดอบรม สัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตร	2.79	.97	ปานกลาง
4	มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อครู – อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า	3.10	1.04	ปานกลาง
5	มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.31	.86	ปานกลาง
6	มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร	2.85	1.13	ปานกลาง
7	มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น	2.85	1.01	ปานกลาง
8	มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้	2.70	1.07	ปานกลาง
	รวม	3.03	.80	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการจัดครูเข้าสอน			
1	มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.46	1.07	ปานกลาง
2	จัดครู – อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก	3.92	1.04	มาก
3	มีการส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน	3.30	1.17	ปานกลาง
4	ใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปีมาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน	3.03	.99	ปานกลาง
5	มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน	3.00	1.00	ปานกลาง
6	มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม	3.59	1.03	มาก
7	มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครู-อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้	3.46	1.12	ปานกลาง
8	มีการจ้างครูอัตราจ้างช่วยสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอน	3.46	1.19	ปานกลาง
	รวม	3.40	.78	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมความสะดวก				
1	มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	3.14	.96	ปานกลาง
2	มีคู่มือ แบบเรียน และหนังสือประกอบการเรียน การสอนแต่ละวิชาครบถ้วน	3.40	.92	ปานกลาง
3	มีการใช้วัสดุ สื่อการสอนในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	3.27	.78	ปานกลาง
4	มีการจัดวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.16	.99	ปานกลาง
5	มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	3.33	.88	ปานกลาง
6	อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมืออุปกรณ์ การสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน	3.33	.92	ปานกลาง
7	จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.11	.86	ปานกลาง
8	ขนาดของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	3.13	1.02	ปานกลาง
9	จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.29	.85	ปานกลาง
รวม		3.24	.66	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการฝึกงาน			
1	สำรวจความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ฝึกงานก่อนนำนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.65	1.03	มาก
2	ครู-อาจารย์จัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน	3.38	1.22	ปานกลาง
3	มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน	4.05	.94	มาก
4	สถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน	4.11	.90	มาก
5	มีการจัดครู – อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.06	.86	มาก
6	นำผลการนิเทศของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป	3.76	.91	มาก
7	มีการติดตามผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานที่ฝึกงานเป็นระยะๆ	3.94	.88	มาก
8	สถานประกอบการที่ดำเนินงานลักษณะอาชีพอิสระ ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกงาน	3.75	.97	มาก
9	มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน	3.60	1.04	มาก
10	มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.71	.91	มาก
11	มีการปัจฉิมนิเทศนักเรียนหลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน	3.81	.93	มาก
	รวม	3.80	.70	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน			
1	มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	3.40	.93	ปานกลาง
2	มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน	3.33	1.03	ปานกลาง
3	มีการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนทำการสอน	3.11	1.09	ปานกลาง
4	มีการดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	3.05	1.04	ปานกลาง
5	ผู้บริหารมีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน	3.10	1.14	ปานกลาง
6	มีการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง	2.94	.97	ปานกลาง
7	ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ	3.14	1.05	ปานกลาง
8	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อ ตามสาขาวิชาที่สอน	3.32	1.06	ปานกลาง
9	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสชมกิจการหรือศึกษาดูงานของสถานประกอบการ	3.03	.95	ปานกลาง
10	มีการขยายผลและประเมินผลการส่งเสริมสนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรม ศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ	2.98	.97	ปานกลาง
	รวม	3.14	.82	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับปฏิบัติ
	ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน			ปานกลาง
1	จัดอบรมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรปวช.พ.ศ.2538	2.97	1.03	
2	มีการจัดส่งครู-อาจารย์ผู้สอน เข้ารับการอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น	2.92	1.17	ปานกลาง
3	มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครู-อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า	2.87	1.09	ปานกลาง
4	ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน	2.92	1.08	ปานกลาง
5	มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน	3.38	1.05	ปานกลาง
6	มีการติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วเพื่อประเมินผลความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน	3.06	1.18	ปานกลาง
7	จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง	3.35	1.07	ปานกลาง
8	จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา	3.11	1.12	ปานกลาง
	รวม	3.07	.94	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 11 เป็นรายชื่อด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายชื่อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อ 1 “มีการประชุมครู-อาจารย์ ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของ หลักสูตร” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X}=3.45$) และข้อที่ 8 “มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรนี้” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X}=2.70$)

ด้านการจัดครูเข้าสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อคือ ข้อที่ 2 “มีการจัด ครู-อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึง ความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก” ($\bar{X}=3.92$) และข้อที่ 6 “การมอบหมาย งานให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม” ($\bar{X}=3.59$) ส่วนข้อ อื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ 5 “มีการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X}=3.00$)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่ 2 “จัดให้มีคู่มือแบบเรียนและ หนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X}=3.40$) และ ข้อที่ 7 “จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ ต่ำสุด ($\bar{X}=3.11$)

ด้านการฝึกงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ชื่อพบว่า มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 4 “สถานประกอบการและหน่วยต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการ ฝึกงาน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X}=4.11$) และข้อที่ 2 “ครู-อาจารย์ผู้สอนจัดหาสถานที่ฝึกงานให้ นักเรียน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{X}=3.38$) โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่ 1 “มีการกำหนด นโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน” มีค่า เฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X}=3.40$) และข้อที่ 6 “มีการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง” มี ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X}=2.94$)

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น รายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่ 5 “มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผล ไว้อย่างชัดเจน” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X}=3.38$) และข้อที่ 3 “มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลให้กับครู-อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า” มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X}=2.67$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ครู-อาจารย์ผู้สอน (n=35)		ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.17	.63	ปานกลาง	6
2	การจัดครูเข้าสอน	3.61	.58	มาก	2
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.19	.68	ปานกลาง	5
4	การฝึกงาน	3.83	.66	มาก	1
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทาง การสอน	3.28	.63	ปานกลาง	3
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.28	.73	ปานกลาง	4
	รวม	3.39	.65	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงานและด้านการจัดครูเข้าสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.61$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การนิเทศและการพัฒนาบุคลากร ทางการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับต่ำสุด

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่มีประสบการณ์การสอน ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ครู-อาจารย์ผู้สอน (n=161)		ระดับปฏิบัติ	ลำดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.00	.75	ปานกลาง	5
2	การจัดครูเข้าสอน	3.24	.73	ปานกลาง	2
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.11	.75	ปานกลาง	3
4	การฝึกงาน	3.79	.64	มาก	1
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	2.97	.82	ปานกลาง	6
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.02	.81	ปานกลาง	4
	รวม	3.18	.75	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับต่ำสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารหลักสูตร	ประสบการณ์การสอน				รวม (n=196)	
		น้อยกว่า 3 ปี (n=35)		3 ปีขึ้นไป (n=161)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.17	.63	3.00	.75	3.03	.73
2	การจัดครูเข้าสอน	3.61	.58	3.24	.73	3.30	.75
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.19	.68	3.11	.75	3.12	.74
4	การฝึกงาน	3.83	.66	3.79	.64	3.80	.64
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทาง การสอน	3.28	.63	2.97	.82	3.02	.79
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.28	.73	3.02	.81	3.07	.80
	รวม	3.39	.65	3.18	.75	3.29	.70

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ด้านอื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผล การเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร และด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับต่ำสุด

3. วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน

สมมติฐานข้อ 1 ครู - อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรแตกต่างกัน ทั้งในภาพรวมและแต่ละด้าน

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นครู-อาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมและรายด้านที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันหรือไม่นั้น ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า F (F - test) หรือโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis Variance)

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา
ต่างกัน ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.23	.72	.5689	.5671
เขตการศึกษา 10	75	3.17	.71		
เขตการศึกษา 11	63	3.28	.78		
รวม	196	3.22	.74		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	.4431	.2215		
ภายในกลุ่ม	193	75.156	.3894		
รวม	195	75.5998			

P>.05

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 โดยภาพรวม ทุกเขตการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของครูอาจารย์ ผู้สอนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู- อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้าน การวางแผนการใช้หลักสูตร

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.05	.73	.0221	.9721
เขตการศึกษา 10	75	3.02	.68		
เขตการศึกษา 11	63	3.03	.80		
รวม	196	3.03	.73		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	.0237	.0119		
ภายในกลุ่ม	193	103.5658	.5366		
รวม	195	103.5859			

$P > .05$

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ตามความคิดเห็นของ ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ,10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู- อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา
ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้าน
การจัดครูเข้าสอน

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.37	.76	2.0286	.1343
เขตการศึกษา 10	75	3.17	.70		
เขตการศึกษา 11	63	3.40	.78		
รวม	196	3.30	.75		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	2.2700	1.1350		
ภายในกลุ่ม	193	107.9822	.5595		
รวม	195	110.2522			

$P > .05$

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการจัดครูเข้าสอน ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในด้านการจัดครูเข้าสอน
ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา
ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้าน
การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.00	.76	1.5509	.2147
เขตการศึกษา 10	75	3.11	.79		
เขตการศึกษา 11	63	3.24	.66		
รวม	196	3.12	.74		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	1.6916	.8458		
ภายในกลุ่ม	193	105.2510	.5453		
รวม	195	106.9426			

P>.05

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้านการฝึกงาน

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.90	.57	1.9718	.1420
เขตการศึกษา 10	75	3.70	.61		
เขตการศึกษา 11	63	3.80	.70		
รวม	196	3.80	.64		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	1.5907	.7953		
ภายในกลุ่ม	193	77.8475	.4034		
รวม	195	79.4381			

$P > .05$

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการฝึกงาน ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครูอาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ,10 และ11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในด้านการฝึกงาน ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	2.94	.78	1.0558	.3499
เขตการศึกษา 10	75	2.98	.77		
เขตการศึกษา 11	63	3.14	.82		
รวม	196	3.02	.79		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	1.3262	.6631		
ภายในกลุ่ม	193	121.2150	.62881		
รวม	195	122.5412			

$P > .05$

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ,10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เขตการศึกษา
ต่างกันที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในด้าน
การประเมินผลการเรียนการสอน

พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	F	P
เขตการศึกษา 9	58	3.11	.74	.1725	.8417
เขตการศึกษา 10	75	3.03	.73		
เขตการศึกษา 11	63	3.07	.94		
รวม	196	3.07	.80		
แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS		
ระหว่างกลุ่ม	2	.2243	.1122		
ภายในกลุ่ม	193	125.5004	.6503		
รวม	195	125.7247			

P> .05

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานข้อ 2 ครู-อาจารย์ผู้สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและแต่ละด้าน

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกันหรือไม่นั้น ใช้วิธีวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t -test)

ตารางที่ 4.19 เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน
ที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา
พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยภาพรวมและ
รายด้าน

ด้านที่	การบริหารหลักสูตร	ประสบการณ์การสอน				t	P
		น้อยกว่า 3 ปี		ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป			
		(n=35)		(n=161)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวางแผนการใช้หลักสูตร	3.17	.63	3.00	.75	1.24	.22
2	การจัดครูเข้าสอน	3.61	.58	3.24	.73	2.74*	.01
3	การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	3.19	.68	3.11	.75	.64	.53
4	การฝึกงาน	3.83	.66	3.79	.64	.33	.74
5	การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	3.28	.63	2.97	.82	2.12*	.03
6	การประเมินผลการเรียนการสอน	3.28	.73	3.02	.81	1.71	.09
	รวม	3.39	.65	3.18	.75	1.46	.27

* P < .05

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชา
พาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพ
รวมแล้ว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ การ
สอนน้อยกว่า 3 ปี และครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไปมีความคิด
เห็นต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี
และครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำนวน 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดครูเข้าสอน โดยที่กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนมากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป
2. ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยที่กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติในการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอนมากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ส่วนความคิดเห็นด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 เป็นการประมวลความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากคำถามปลายเปิด

ตารางที่ 4.20 ความถี่ ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตร
พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ความถี่
	1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร	
1	มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อวางแผน วิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร	12
1	ไปศึกษาและขอคำแนะนำจากวิทยาลัยพี่เลี้ยง และได้ใช้แผนการเรียนการสอนเหมือนกันกับวิทยาลัยพี่เลี้ยง	12
3	มีการอบรมครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการเรียนการสอนตามหลักสูตร	9
4	มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรใหม่ ไปยังโรงเรียนหรือ หน่วยงานในท้องถิ่น	8
	รวม	41
	2. ด้านการจัดครูเข้าสอน	
1	หมวดวิชาเป็นผู้จัดครูในหมวดเข้าสอนตามความถนัด ความชำนาญ	32
2	ในวิชาที่ขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีการจัดครูอัตราจ้าง เพื่อทำการสอน	8
3	วิชาสามัญฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนวิชาชีพหมวดวิชาชีพเป็นผู้จัดครู-อาจารย์เข้าสอน	5
4	โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องการจัดครูเข้าสอน เพราะครูที่มีความรู้ความสามารถในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีน้อย	4
	รวม	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ความถี่
3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก		
1	จัดให้มีห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีดภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เป็นรุ่นเก่าและไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	13
2	วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	12
3	มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	10
4	มีการจัดหาหนังสือ แบบเรียนให้เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน	7
5	ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ น้อยไม่เพียงพอ	6
รวม		48
4. ด้านการฝึกงาน		
1	สำรวจสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน โดยติดต่อหน่วยงานราชการต่างๆ ในเขตพื้นที่ โดยสอบถามว่าจะรับนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด แล้วหน่วยงานจะตอบรับมา โรงเรียนจึงส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน	20
2	ออกนิเทศนักเรียนเป็นระยะตามแผนงานที่กำหนดไว้	14
3	ครู-อาจารย์จัดสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน	9
4	ให้นักเรียนหาสถานที่ฝึกงานเองอย่างอิสระแล้วแจ้งรายชื่อสถานที่ฝึกงานให้โรงเรียนทราบ เพื่อส่งนักเรียนไปฝึกงาน	8
4	ส่งนักเรียนไปฝึกงานตามสถานประกอบการและหน่วยงานราชการในท้องถิ่น	8
6	จัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน	7
รวม		66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการปฏิบัติ	ความถี่
5. ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน		
1	ส่งครู-อาจารย์ผู้สอน เข้าอบรมตามหน่วยงานที่จัดตามความจำเป็น	9
1	การนิเทศภายในหมวดวิชาจะดำเนินการเองภายในหมวดวิชาชีพ	9
3	ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่สอน	8
4	สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนเขียนแผนการสอน คนละ 1 รายวิชา/ภาคเรียน และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน	6
5	ครู-อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ไปศึกษาดูงาน ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนขาดความกระตือรือร้น	5
รวม		37
6. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน		
1	จัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อสอบ	6
1	จัดทำคู่มือการประเมินผล สำหรับครู-อาจารย์ผู้สอน	6
3	ประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้	5
4	ปฏิบัติตามระเบียบของการวัดผลประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของกระทรวงศึกษาธิการ	4
5	การประเมินผลระดับ ปวช. ใช้ T-Score	4
รวม		25

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรใน 6 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากเกี่ยวกับการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผน วิเคราะห์ จุดหมายของหลักสูตร และ การไปศึกษาขอคำแนะนำจากวิทยาลัยพี่เลี้ยง การใช้แผนการเรียนการสอนเหมือนกันกับวิทยาลัยพี่เลี้ยง (2) ด้านการจัดครูเข้าสอน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมาก โดยหมวดวิชาเป็นผู้จัดครูเข้าสอนในหมวดวิชาเข้าสอนก่อนตามความถนัด ความชำนาญ (3) ด้านการจัดตั้งอำนาจความสะดวก ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากในเรื่องการจัดให้มีห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีดทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (4) ด้านการฝึกงาน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากในเรื่องเกี่ยวกับการสำรวจสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียน (5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากในเรื่อง การส่งครู-อาจารย์ผู้สอนเข้าอบรมตามหน่วยงานที่จัดตามความจำเป็น และการนิเทศภายในหมวดวิชา และ(6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำคู่มือการประเมินผลสำหรับครู-อาจารย์ผู้สอน และการจัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดจนการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ใน 6 ด้านคือ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การจัดครูเข้าสอน (3) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การฝึกงาน (5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และ (6) การประเมินผลการเรียนการสอน

5.1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามเขตการศึกษาและประสบการณ์การสอน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยครู-อาจารย์ผู้สอนที่สอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2541 ใน 3 เขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา 9 จำนวน 58 คน เขตการศึกษา 10 จำนวน 75 คน และเขตการศึกษา 11 จำนวน 63 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 196 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามของ นันทา เศรษฐปราโมทย์ (2539 : 238 - 253) เลขา คมเสวต (2537 : 176 - 186) และสุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 175-185) เป็นแบบสอบถามที่มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีจำนวน 54 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่น .95 และเมื่อหาค่าความเชื่อมั่นโดยแยกเป็นรายด้านได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ (1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร มีค่าความเชื่อมั่น .85 (2) ด้านการจัดครูเข้าสอน มีค่าความเชื่อมั่น .82 (3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าความเชื่อมั่น .89 (4) ด้านการฝึกงาน มีค่าความเชื่อมั่น .81 (5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน มีค่าความเชื่อมั่น .91 และ (6) ด้านการประเมินผลการเรียน การสอน มีค่าความเชื่อมั่น .85

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนจำนวน 196 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนมาและมีความสมบูรณ์ทั้ง 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นดำเนินการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้กำหนดไว้

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science / Personal Computer Plus) ดังนี้

5.1.5.1 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมและรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.5.2 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.5.3 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.5.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ใช้การวิเคราะห์ด้วย F-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance)

5.1.5.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสิทธิภาพการสอนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ใช้การวิเคราะห์ด้วย t-test

5.1.5.6 ประมวลผลการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยสรุปเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับความถี่ของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม

5.1.6 ผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

5.1.6.1 ข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม

(1) ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9 จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 เขตการศึกษา 10 จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 38.30 และเขตการศึกษา 11 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 10 มีมากกว่าเขตการศึกษา 11 และ 9

(2) ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอน ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 82.10 และครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอนน้อยกว่า 3 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีมากกว่าครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการสอนน้อยกว่า 3 ปี

5.1.6.2 ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยภาพรวมใน 6 ด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติด้านการฝึกงานอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เมื่อพิจารณาตามเขตการศึกษา พบว่า

(1) ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

(2) ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หลักสูตร และการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

(3) ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และการวางแผนการใช้หลักสูตร

5.1.6.3 ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โดยภาพรวมใน 6 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อยดังนี้ การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน และการวางแผนการใช้หลักสูตร

5.1.6.4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน ต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ได้แก่ เขตการศึกษา 9 , 10 และ 11 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ผลิตขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.6.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารหลักสูตรไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรด้านการจัดครูเข้าสอนและด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติสูงกว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ส่วนความคิดเห็นด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการฝึกงาน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน น้อยกว่า 3 ปีและครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการฝึกงาน และด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

5.1.6.6 ประมวลผลการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากคำถามปลายเปิด

(1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อวางแผน วิเคราะห์จุดหมายของหลักสูตร (2) ไปศึกษาและขอคำแนะนำจากวิทยาลัยที่เลี้ยง และได้ใช้แผนการเรียนการสอน เหมือนกันกับวิทยาลัยที่เลี้ยง (3) อบรมครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการเรียนการสอนตามหลักสูตรและ (4) มีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานในท้องถิ่น

(2) ด้านการจัดครูเข้าสอน

ด้านการจัดครูเข้าสอน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) หมวควิชาเป็นผู้จัดครูในหมวดเข้าสอนตามความถนัด ความชำนาญ (2) ในวิชาที่ขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีการจัดครูอัตราจ้าง เพื่อทำการสอน (3) วิชาสามัญฝ่ายวิชาการจะเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนวิชาชีพหมวควิชาชีพเป็นผู้จัดครู-อาจารย์เข้าสอน (4) โรงเรียนมีข้อจำกัดเรื่องการจัดครูเข้าสอน เพราะครูที่มีความรู้ความสามารถในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีน้อย

(3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) จัดให้มีห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีดภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เป็นรุ่นเก่าและไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (2) วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (3) มีการจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา มีการจัดหาหนังสือ แบบเรียนให้เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน (4) ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพน้อยไม่เพียงพอ

(4) ด้านการฝึกงาน

ด้านการฝึกงาน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) สำรวจสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน โดยติดต่อหน่วยงานราชการต่างๆ ในเขตพื้นที่ โดยสอบถามว่าจะรับนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด แล้วหน่วยงานจะตอบรับมา จากนั้นโรงเรียนจึงนักเรียนออกไปฝึกงาน (2) ออกนิเทศนักเรียนเป็นระยะตามแผนงานที่กำหนดไว้ (3) ครู-อาจารย์ผู้สอนจัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน (4) ให้นักเรียนหาสถานที่ฝึกงานเองอย่างอิสระแล้วแจ้งรายชื่อสถานที่ฝึกงานให้โรงเรียนทราบ เพื่อส่งนักเรียนไปฝึกงาน (5) ส่งนักเรียนไปฝึกงานตามสถานประกอบการและหน่วยงานราชการในท้องถิ่น (6) จัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน

(5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) ส่งครู-อาจารย์ผู้สอนเข้าอบรมตามหน่วยงานที่จัดตามความจำเป็น (2) การนิเทศภายในหมวดวิชาจะดำเนินการเองภายในหมวดวิชาชีพ (3) ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่สอน (4) สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนเขียนแผนการสอน คนละ 1 รายวิชา/ภาคเรียน และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน (5) ครู-อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ไปศึกษาดูงาน ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนขาดความกระตือรือร้น

(6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เรียงตามลำดับความถี่ดังนี้ (1) จัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและ ส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อสอบ (2) จัดทำคู่มือการประเมินผล สำหรับครู-อาจารย์ผู้สอน (3) ประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ (4) ปฏิบัติตามระเบียบของการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของกระทรวงศึกษาธิการ (5) การประเมินผลระดับ

ผลจากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามเขตการศึกษา ไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยภาพรวม ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรด้านการ จัดครูเข้าสอนและด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย ในที่นี้ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลทั้งโดย ภาพรวมและรายด้านดังนี้

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ทั้ง 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการฝึกงาน ส่วนด้านอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า ส่วนหนึ่งครู-อาจารย์ผู้สอนสามารถที่จะปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจาก โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ส่วนใหญ่ได้ เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) มาก่อนแล้ว โรงเรียนได้มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีว ศึกษาที่ทำหน้าที่พี่เลี้ยง มีการประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ เพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง เช่น ครู-อาจารย์ผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง การที่พบว่าความคิดเห็นของครู-อาจารย์ ผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า การบริหารหลักสูตร ในบางส่วนยังไม่สามารถดำเนินการ ได้ตามความมุ่งหวัง แม้ว่ากรมสามัญศึกษาจะได้จัดส่งเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ให้กับโรงเรียน แต่ก็ล่าช้า โรงเรียนส่วนใหญ่จึงสอนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ไปก่อนจากนั้น จึงมีการปรับเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประกอบกับ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดเป้าหมายการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียน มัธยมศึกษา เพิ่มขึ้นปีละ 50 โรงเรียน แต่จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนไม่มีการเพิ่มขึ้น โรงเรียนที่เปิด

สอนจึงดำเนินการตามศักยภาพของตนเอง จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติงานการบริหารหลักสูตรดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ได้ไม่เต็มที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทา เศรษฐาปราโมทย์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพณิชยการตามทัศนะของผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพณิชยการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งพบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โกศล ศรีขวัญ (2535 : 75) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ได้ปฏิบัติการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉลี่ยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชัย วันชูเพล (2538 : 95) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่า การปฏิบัติงานบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมเห็นว่าการปฏิบัติในด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่าการบริหารหลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีการดำเนินการมากในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในเรื่อง งบประมาณ เอกสารการใช้หลักสูตร มีการจัดอบรมสัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตรการประชุมสัมพันธหลักสูตรให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ แต่มีข้อน่าสังเกตในเรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ดังนี้ การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การประชุมสัมพันธหลักสูตรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชูชัย วันชูเพล (2538 : 95) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานการบริหารหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการวางแผนงานทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ สุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 95) ซึ่งพบว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรและประชาสัมพันธ์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.2 ด้านการจัดครูเข้าสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมว่า มีการปฏิบัติด้านการจัดครูเข้าสอนอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดครูเข้าสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก และมีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีความถี่พิถีพิถันเพื่อให้ได้ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีความสามารถในการสอนตามรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติ น้อยกว่าเรื่องอื่นๆ ได้แก่ การใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปี มาประกอบพิจารณาการจัดครูเข้าสอนและการสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดครูเข้าสอน ทั้งสองเรื่องดังกล่าวถือว่า มีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมาประกอบในการจัดครูเข้าสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอน เป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มิบเทาอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก และแนวความคิดของ สงัด อุทรานันท์ (2527 : 264) ได้กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร จำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลขา คมเสวต (2537 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การจัดครูเข้าสอน ตามการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ส่วนมากต้องคำนึงถึงความสามารถเฉพาะและคุณวุฒิทางการศึกษา

5.2.1.3 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตร ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ มีการจัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จัดให้มีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และการจัดให้มีคู่มือแบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติ น้อยกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องอื่น ๆ ได้แก่เรื่อง การจัดวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียนและจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในการดำเนินการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก อันได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์การสอน สื่อการเรียน การสอน ห้องสมุด รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในโรงเรียน อุปกรณ์การสอน เป็นสื่อการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ประดับ เรืองมาลัย (2517 : 378) ที่ได้กล่าวว่า อุปกรณ์การสอนมีประโยชน์ดังนี้ (1) ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจของเด็ก (2) ช่วยให้เด็กเรียนได้มากและจำได้ดี (3) ช่วยประหยัดเวลาในการเรียน (4) ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์หลายด้าน (5) ช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบ (6) ทำให้เรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย ซึ่งจะเห็นได้ว่า การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีประโยชน์มากทำให้การสอนมีประสิทธิภาพและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและไม่เบื่อต่อการเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงวนพงศ์ ชวนชม (2534 : 179) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.4 ด้านการฝึกงาน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติด้านการฝึกงาน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตร ด้านการฝึกงาน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ การจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน หน่วยงานในท้องถิ่น มีเพียงพต่อการฝึกงานของนักเรียน และสถานประกอบการ หน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงานของนักเรียน การฝึกงานในหลักสูตรอาชีวศึกษา ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการฝึกงานหรือการเรียนภาคปฏิบัติ จะเป็นสิ่งที่ชี้หรือบอกอนาคตของนักเรียนว่า เมื่อจบหลักสูตรแล้วจะสามารถเข้าทำงานที่สถานประกอบการได้หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สนั่น สุมิตร (2538 : 22) ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาจะต้องให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกงาน ได้ใช้เครื่องมือสำหรับการฝึกงานอย่างแท้จริง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรางค์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การฝึกงานมีปัญหาอยู่ในระดับต่ำสุด

5.2.1.5 ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆดังนี้ มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชา ที่สอน การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เป็นด้านที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทุกด้าน ซึ่งความเป็นจริงแล้วการนิเทศการศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารหลักสูตร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้โรงเรียนจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวจนพงศ์ ชวนชม (2534 : 180) ซึ่งพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.1.6 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติด้านการประเมินผลการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตร ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ การกำหนดเกณฑ์ในการวัดผลไว้อย่างชัดเจน การจัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบรายวิชาที่สอน อาจจะเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาด้านวิชาชีพ โดยตรง จึงยังขาดทักษะในการวิเคราะห์ข้อสอบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อร่าม เริงฤทธิ์ (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ต่อสภาพการบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษาต่างกัน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

5.2.2.1 เขตการศึกษา 9 ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่าได้มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ มีการประชุมเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตร มีการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัด และมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนการสอน จัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน ตลอดจนการกำหนดเกณฑ์การวัดผลประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

เขตการศึกษา 10 ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมาก คือ ด้านการฝึกงาน รองลงมาคือ ด้านการจัดครูเข้าสอน และด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน การที่ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน สถานประกอบการให้ความร่วมมือในการฝึกงาน การนิเทศและการประเมินผลการเรียนการสอนก็ได้มีการกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน

เขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากในเรื่องต่างๆ ดังนี้ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก จัดให้มีคู่มือ แบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน และสถานประกอบการ หน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน และการนิเทศ และการวัดผลประเมินผลได้มีการกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ สุหรัยภิมหันต์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 ประเภทช่างอุตสาหกรรม ของวิทยาลัยเทคนิค เขตการศึกษา 12 พบว่า อาจารย์ของวิทยาลัยเทคนิคมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และผลการวิจัยของ สุภาวค์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ โกศล ศรีขวัญ (2535 : 75) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ซึ่งพบว่า ครูผู้สอนคณะวิชาบริหารธุรกิจ มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก ได้ปฏิบัติการบริหารหลักสูตรวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉลี่ยรวมและรายด้านในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และผลการวิจัยของ รังสรรค์ ชื่นชม (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ เลขา คมเสวต (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

(1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า การบริหารหลักสูตรด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ได้มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รองลงมาคือ มีการวิเคราะห์หลักการและจุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน และลำดับที่ 3 คือ มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อครู-อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า ลำดับสุดท้ายคือ การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รองลงมา คือ มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมายของหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน และลำดับที่ 3 คือ มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร และลำดับสุดท้าย คือ การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตร

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รองลงมา คือ มีการเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร และลำดับที่ 3 คือ มีการวิเคราะห์หลักการ จุดหมายของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน ลำดับสุดท้าย คือ มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ การที่ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 เขตการศึกษา มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในด้านการจัดเอกสารเป็นเอกสารทบทวนวิชาสำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้มาใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดการ ครูภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียนการสอน บุคลากรและอาคารสถานที่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้สำหรับโรงเรียนที่จะขอเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (กรมสามัญศึกษา. 2535 : 3-4) สำหรับโรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรก่อนเปิดสอน โดยการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาที่ทำหน้าที่เป็นที่เล็ง มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมายและโครงสร้างของหลักสูตร ประกอบกับการวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครู-อาจารย์ผู้สอนโดยตรงที่จะต้องศึกษาและวางแผน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการปฏิบัติในส่วนนี้ใหญ่ ผู้บริหารสถานศึกษา จะมอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งใกล้ชิดกับครู-อาจารย์ผู้สอน เป็นผู้ทำหน้าที่ในการวางแผนการใช้หลักสูตร การที่ครู-อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารระดับบน มีหน้าที่ในการวางแผนการใช้หลักสูตรเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน ส่วนเรื่องที่โรงเรียนมีการปฏิบัติน้อยเมื่อเทียบกับเรื่องอื่นๆคือ การสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนก่อนการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) อยู่ก่อนแล้ว การปรับเปลี่ยนมาใช้หลักสูตรใหม่ จึงมีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนค่อนข้างน้อย จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการบริหารหลักสูตรด้านนี้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประมวล ทบบัณฑิต (2529 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทช่างอุตสาหกรรม พบว่า ในการส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรส่วนมากใช้วิธีการประชุมเฉพาะหัวหน้าคณะและหัวหน้าแผนกวิชา และผลการวิจัยของ สุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 23-24) ซึ่งพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความคิดเห็นว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรและการประชาสัมพันธ์ มีปัญหาระดับปานกลาง

(2) **ด้านการจัดครูเข้าสอน** ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงถึงความถนัดความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก รองลงมา คือ มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน ลำดับที่ 3 คือ มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม ลำดับสุดท้าย คือ การใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปี มาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็น
ว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ จัดครู-อาจารย์เข้าสอนโดยคำนึงความ
ถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก รองลงมา คือ มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้
สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม และลำดับที่ 3 คือ มีการสำรวจความ
พร้อมของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน และลำดับสุดท้าย คือ มีการจ้างครู
อัตราจ้างมาทำการสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่า
โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต
การศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ จัดครู-อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงถึงความ
ถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก รองลงมา คือ มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ผู้
สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม และลำดับที่ 3 คือ มีการสำรวจความพร้อม
ของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน ลำดับสุดท้าย คือ มีการสำรวจความคิดเห็น
ของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน ครู-อาจารย์ผู้สอนจึงมีความ
คิดเห็นว่า ในด้านการจัดครูเข้าสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 มีความ
คิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เป็นที่น่าสังเกตว่า ในการจัดครูเข้า
สอน โรงเรียนจะคำนึงถึงความถนัด ความชำนาญ ตรงตามสาขาวิชาเอกของครู-อาจารย์ผู้สอน
เป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัจจ อุทรานันท์ (2527 : 264) และวิชัย วงษ์ใหญ่
(2523 : 181 - 191) ในเรื่องการจัดครูเข้าสอน จำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงความรู้
ความสามารถ ตลอดจนความสนใจของครูแต่ละคนด้วย สำหรับเรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า
เรื่องอื่นๆ คือ การใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของประจำปีมาประกอบการพิจารณาจัด
ครู-อาจารย์เข้าสอน และสำรวจความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีครู-อาจารย์ผู้สอนด้านวิชาชีพ
น้อย การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนจึงคำนึงถึงวิชาเอกเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังขาดการสอบถามความ
เห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนและการใช้ข้อมูลการประเมินผลการปฏิบัติงานในปีการศึกษาที่ผ่านมา
มาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงอาจจะเป็นสาเหตุทำ
ให้ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ด้านการจัดครูเข้าสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เลขา คมเสวต (2537 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การใช้
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ประเภท
วิชาพาณิชยกรรม สาขาพาณิชยการ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการจัดครู
เข้าสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดครู-อาจารย์ที่มีความชำนาญ และตรงตามสาขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาเอกเป็นหลัก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของประมวล ทบบัณฑิต (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่างๆ ส่วนมากต้องคำนึงถึงความสามารถเฉพาะและคุณวุฒิทางการศึกษา และผลการวิจัยของ เรวัตร อาจฤทธิรงค์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการจัดอาจารย์เข้าสอน ต้องพิจารณาถึงวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การทำงานและความสามารถเฉพาะตัวเป็นหลัก และผลการวิจัยของ ทิพาณี สมบัติ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ของกลุ่มสถานศึกษาที่ 2 พบว่า การจัดอาจารย์เข้าสอนตาม รายวิชา จะต้องการมีการพิจารณาจากประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าวุฒิการศึกษา

(3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 9 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมาคือ มีคู่มือและแบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน และลำดับที่ 3 คือ มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ลำดับสุดท้าย คือ มีการจัดหาวัสดุฝึกเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนในเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรกคือ มีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา รองลงมา คือ มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และลำดับที่ 3 คือ มีคู่มือ แบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน ลำดับสุดท้าย คือ จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีคู่มือ แบบเรียนและหนังสือประกอบการเรียนการสอนแต่ละวิชาครบถ้วน รองลงมา คือ มีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และลำดับที่ 3 คือ อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน ลำดับสุดท้าย คือ จัดเครื่องมืออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรัตน์ ศรีดามา (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาและปรับปรุงห้องปฏิบัติการ สาขาพาณิชยกรรม ของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พบว่า ห้องปฏิบัติการพิมพ์ดีดและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของ สุภาศักดิ์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความคิดเห็นว่า การบริการสื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ มีปัญหาในระดับปานกลาง ในระยะเริ่มเปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) โรงเรียนมัธยมศึกษาจะได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ สำหรับการจัดการเรียนการสอนครบตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ครู-อาจารย์ผู้สอน จึงมีความคิดเห็นว่า การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

(4) ด้านการฝึกงาน จากผลการวิจัยพบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะว่า การฝึกงาน เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามเป้าหมาย ที่หลักสูตรต้องการ การบริหารหลักสูตรด้านที่เกี่ยวกับการฝึกงาน เป็นหน้าที่โดยตรงของครู-อาจารย์ผู้สอนที่จะต้องมีการวางแผนไว้อย่างรอบคอบ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ให้การสนับสนุน ในการฝึกงานของนักเรียนส่วนใหญ่จะมีจำนวนประมาณ 40 คนต่อปีการศึกษา ที่ต้องออกไปฝึกงานตามโครงสร้างของหลักสูตร ครู-อาจารย์ผู้สอนจึงต้องจัดหาสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียน ตลอดจนการกำกับ ติดตาม ดูแล การฝึกงานของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน รองลงมา คือ สถานประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน ลำดับที่ 3 คือ มีการจัดครู-อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ลำดับสุดท้าย คือ มีสถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า การบริหารหลักสูตรในส่วนของการฝึกงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ส่วนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ การจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน รองลงมา คือ สถานประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือในการฝึกงาน ลำดับที่ 3 คือ มีการจัดครู-อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ลำดับสุดท้าย คือ มีสถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน

ครู-อาจารย์ผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่าโดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ สถานประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ให้ความร่วมมือ

ในการฝึกงาน รองลงมา คือ มีการครู-อาจารย์ผู้สอนไปนิเทศการฝึกงานของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ และลำดับที่ 3 คือ มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน ลำดับสุดท้าย คือ ครู-อาจารย์ผู้สอนจัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน ในกรณีนักเรียนหาสถานที่ฝึกงานเองไม่ได้

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ,10 และ 11 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9และ10 มีการปฏิบัติมากในเรื่องการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากในเรื่อง สถานประกอบการและหน่วยงานให้ความร่วมมือในการฝึกงาน สำหรับเรื่องที่ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ,10 และ 11 มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติน้อยในเรื่อง สถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นเพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน ครู-อาจารย์ผู้สอนหาสถานที่ฝึกงานให้กับนักเรียน แสดงว่า สถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นที่นักเรียนจะออกไปฝึกงานนั้น ยังมีน้อยและที่มีก็อาจจะไม่ได้ฝึกงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรางค์ ศรีอินทร์ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า การฝึกงานมีปัญหาที่น้อยที่สุด ครู-อาจารย์ผู้สอนจึงมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองพูน กิ่งนาค (2533:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตร ปวช.2530 สาขาวิชาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง พบว่า ด้านการฝึกงานมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

(5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน จากผลการวิจัย พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน และลำดับที่ 3 คือ มีการปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนทำการสอน ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน

ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน รองลงมา คือ ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่สอน ลำดับที่ 3 คือ การส่งเสริมสนับสนุน ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนอย่างเป็นปัจจุบัน และลำดับที่ 3 คือ ส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาสศึกษาต่อตามสาขาวิชาที่สอน ลำดับสุดท้าย คือ มีการขยายผลและประเมินการส่งเสริมสนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรม ศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9,10 และ 11 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ทั้ง 3 เขตการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาได้มีการปฏิบัติมากในเรื่อง การกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ส่วนเรื่องที่มีการปฏิบัติน้อยสำหรับเขตการศึกษา 9 และ 10 มีการปฏิบัติในเรื่อง ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน ส่วนเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติในเรื่อง การขยายผลและประเมินผลการส่งเสริม สนับสนุนครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรมศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ จึงอาจจะเป็นสาเหตุ ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงวนพงศ์ ชวนชม (2534 : 180) พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระ ทองประสิทธิ์ (2534 : 114) ซึ่งพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ด้านการนิเทศการศึกษามีการปฏิบัติ

(6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดการวัดผลไว้อย่างชัดเจน รองลงมาคือ การจัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองนักเรียน และลำดับที่ 3 คือ จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ลำดับสุดท้าย คือ มีการจัดส่งครู-อาจารย์ผู้สอนเข้ารับการอบรมเรื่องการวัดผลและประเมินผล ที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้น

ส่วนของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง รองลงมา คือ มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และลำดับที่ 3 คือ จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ลำดับสุดท้าย คือ ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน ครู-อาจารย์ผู้สอนจึงมีความคิดเห็นว่า ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 11 มีความคิดเห็นว่า โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดเกณฑ์การจัดผลไว้อย่างชัดเจน รองลงมา คือ จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและ ผู้ปกครอง และลำดับที่ 3 คือ จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ลำดับสุดท้าย คือ มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการประเมินผลให้กับครู-อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า การบริหารหลักสูตรด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนเป็นหน้าที่เกี่ยวข้องกับ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้างานวัดผลประเมินผล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะกระจายอำนาจการบริหารให้การปฏิบัติก็ยึดตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ

การที่ครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 9,10 และ 11 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9 และ 11 มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติมากในเรื่อง การกำหนดการวัดผลไว้อย่างชัดเจน ส่วนเขตการศึกษา 10 มีการปฏิบัติมากในเรื่อง การจัดระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองของนักเรียน จากสาเหตุดังกล่าว จึงอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อร่าม เริงฤทธิ์ (2536 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารวิชาการและ ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถานศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ เรวัตร อาจฤทธิ์รงค์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนควรมุ่งที่จุดประสงค์ของการเรียนการสอนเป็นหลักและควรกำหนดสัดส่วนคะแนนที่แน่นอน

5.2.3 วิเคราะห์ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จากผล

การวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน มีการปฏิบัติมากใน 3 ลำดับแรก คือ ด้านการฝึกงาน ด้านการจัดครูเข้าสอน และด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่า 3 ปีและครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ด้านการฝึกงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การฝึกงาน ตามหลักสูตรถือว่าเป็นหมวดวิชาชีพ ซึ่งมี 4 หน่วยกิต เป็นวิชาที่จัดเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพตามความสนใจของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 2-22) ในการฝึกงานของนักเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในแต่ละปีการศึกษา มีจำนวนไม่มาก รุนละไม่เกิน 40 คน ครู-อาจารย์ผู้สอนสามารถดูแล นิเทศ กำกับติดตาม นักเรียนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2538 : 18) ได้กล่าวว่า การฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน นักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชาและอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาส ผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป และรวีวรรณ ชินตระกูล (2535 : 86) ได้กล่าวถึง การส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการไว้ว่า การฝึกงาน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้นักศึกษาได้สัมผัสกับลักษณะ การทำงานจากสถานประกอบการ ซึ่งจะทำให้ได้ประสบการณ์ตรงที่เป็นพื้นฐานในการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพเมื่อจบการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานประกอบการด้วย จึงอาจจะเป็นสาเหตุ ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติในด้านการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

5.2.4 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9, 10 และ 11 ต่อการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการบริหารหลักสูตร ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้ง 3 เขตการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะ ว่า โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประจำอำเภอหรือโรงเรียนประจำตำบล ที่มีความพร้อมทางด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร ตามหลักเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษาสำหรับโรงเรียนที่จะเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และกรมสามัญศึกษาก็ได้จะจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการจัดการเรียนสอนให้โรงเรียน ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกัน เพราะแต่ละโรงเรียนรับนักเรียนไม่เกิน 40 คน ต่อห้องเรียน ต่อปีการศึกษา

เป็นที่น่าสังเกตว่า ด้านการฝึกงาน ครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 เขตการศึกษา มีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งแนวทางที่ทั้ง 3 เขตการศึกษาได้ปฏิบัติมีดังนี้ มีการสำรวจสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน โดยโรงเรียนติดต่อหน่วยงานราชการต่างๆ ในเขตพื้นที่สอบถามว่าจะรับนักเรียนเข้าฝึกงานได้มากน้อยเพียงใด แล้วหน่วยงานจะตอบรับมาจากนั้นโรงเรียนจึงส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน ในการดำเนินการด้านการฝึกงาน โรงเรียนได้มีการประสานงานกับหน่วยงานหรือสถานประกอบการก่อนที่จะส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน เมื่อนักเรียนออกไปฝึกงานได้ระยะหนึ่งโรงเรียนก็แต่งตั้งคณะครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อออกนิเทศเป็นระยะตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ส่วนด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน เป็นด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งแนวทางที่โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 3 เขตการศึกษาดำเนินการ คือ มีการกำหนดนโยบายและชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนไว้อย่างชัดเจน มีการส่งครู-อาจารย์ผู้สอนเข้าอบรมตามหน่วยงานที่จัดตามความจำเป็น มีการนิเทศกันเองภายในหมวดวิชา ครู-อาจารย์ผู้สอนของหมวดวิชาพาณิชยกรรม ไม่ค่อยได้มีโอกาสไปศึกษาดูงาน ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาด้านวิชาการจากประเด็นที่น่าเสนอมา จึงอาจจะเป็นสาเหตุทำให้การบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้ง 3 เขตการศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2.5 วิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีต่อการการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะว่า แม้ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันแต่ครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เหมือนๆ กัน ประกอบกับโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ส่วนใหญ่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 มาก่อนแล้ว การนำหลักสูตรใหม่มาใช้ในโรงเรียน ความคิดเห็น ความเข้าใจของครู-อาจารย์ผู้สอนต่อหลักสูตรดังกล่าว จึงไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประชาคม จันทรจิต (2533 : 212) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ ซึ่งพบว่า อาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ ที่มีประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภางค์ ศรีอินทร์ (2538 : 139) พบว่า ครูอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดครูเข้าสอนและด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน

ด้านการจัดครูเข้าสอน กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอน ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป อาจจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีบุคลากรอย่างจำกัด การจัดครู-อาจารย์เข้าสอนจึงต้องคำนึงความถนัดและความชำนาญ และตรงตามสาขาวิชาเอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 181-191) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดครูเข้าสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เพราะครูจะเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นตัวครูจะต้องมองเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในสังคม ครูจะต้องก้าวให้ทันกับเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพราะครูจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในชีวิตสังคมปัจจุบันมากที่สุด ฉะนั้นการคัดเลือกและจัดครูเข้าสอนจะต้องมีการระมัดระวัง แม้ว่าครูจะผ่านการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรมาแล้วก็ตาม และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 189) ยังได้กล่าวว่า การจัดครูเข้าสอน เป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่ง จำเป็น ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่จบการศึกษาสายอาชีพมาโดยตรง เช่น การบัญชี การตลาด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ในการจัดครูเข้าสอนจึงสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ เพราะตรงสาขาวิชาที่ตนเองสำเร็จมา ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะอาศัยประสบการณ์จากการทำงานมานานเช่น ทำหน้าที่ธุรการก็สามารถสอนเกี่ยวกับวิชาการจัดเก็บเอกสาร หรืองานธุรการทั่วไป สาเหตุดังกล่าว จึงอาจจะทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร ในด้านการจัดครูเข้าสอนแตกต่างกัน

ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน โดยที่กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 3 ปี มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติมากกว่า กลุ่มครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 3 ปี ส่วนใหญ่เป็นครู-อาจารย์ผู้สอนที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่ โรงเรียนจึงมีการนิเทศและพัฒนาบุคลากรเหล่านี้เป็นกรณีพิเศษเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน และอีกสาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการ

สอนตามหลักสูตรนี้เป็นของใหม่สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงต้องมีการนิเทศ ติดตามและพัฒนาบุคลากรมากกว่าปกติ จากสาเหตุดังกล่าว จึงอาจจะเป็นสาเหตุให้ครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นการบริหารหลักสูตรในด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ชารี มณีศรี (2527 : 19) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นความพยายามอย่างหนึ่งในหลายๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นการดำเนินงานที่ต้องเกิดจากความยินยอมพร้อมใจของบุคลากรทุกฝ่าย โดยไม่เกี่ยวข้องกับการบังคับบัญชา เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบ ส่งเสริมให้ทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียนเกิดผลดี และ สัจ จุทรานันท์ (2529 : 57) ได้สรุปไว้ในทำนองเดียวกันว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผล สูงสุดในการเรียนของนักเรียน และ เมธี ปิณฑนันทน์ (2533 : 281) ได้กล่าวถึง การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันทำงาน โดยใช้เหตุผลและปัญญา การติดต่อสื่อสารกัน การใช้มนุษยสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงเพื่อความก้าวหน้า การพิจารณาถึงความต้องการของสถาบันและปัจเจกบุคคล เพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์ สูงสุด และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 261) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาหมายถึงกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อชี้แนะ ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและเพิ่มคุณภาพของบทเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของการศึกษา ส่วนครู-อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะได้รับการนิเทศและการพัฒนามาตลอด ตั้งแต่ช่วงเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2533) ส่วนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ครู-อาจารย์ผู้สอนได้รับการอบรม สัมมนาทางวิชาการค่อนข้างน้อย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 โรงเรียนควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น โดยสนใจปฏิบัติในด้านต่างๆ ที่ครู-อาจารย์ ผู้สอนมีความคิดเห็นว่ายังปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยควรดำเนินการดังนี้ (1) ด้านการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิเทศและการพัฒนานุเคราะห์ทางการสอน ผู้บริหารควรมีการเยี่ยมชมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดเรียน การสอน ควรมีการส่งเสริมครู-อาจารย์ผู้สอนให้เข้ารับการอบรมทั้งในส่วนของการสัมมนา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น เช่น กรมอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กรมการ ประกันภัย ฯลฯ (2) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ ปกครองต่อการเปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่นให้ทราบ

5.3.1.2 เขตการศึกษา ควรได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อที่จะหาวิธี ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ให้อยู่ในระดับการปฏิบัติที่สูงขึ้น เพราะจากผลการวิจัยยังอยู่ในระดับต่ำ

(1) เขตการศึกษา 9 ควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในด้านต่างๆ ดังนี้

(1.1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการสอบถามความคิดเห็น ของผู้ปกครองต่อการเปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และมีการประชาสัมพันธ์ หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่นด้วย

(1.2) ด้านการจัดครูเข้าสอน ควรมีการนำข้อมูลจากการประเมินการสอน ของครูประจำปีมาใช้ในการประกอบการพิจารณาในการจัดครูเข้าสอน

(1.3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการจัดหาวัสดุฝึกให้เพียง พอกับจำนวนนักเรียน

(1.4) ด้านการฝึกงาน ควรจัดหาสถานประกอบการและหน่วยงานใน ท้องถิ่นให้สอดคล้องสาขาวิชาที่นักเรียนเรียนก่อนส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน

(1.5) ด้านการนิเทศและการพัฒนานุเคราะห์ทางการสอน ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรให้การนิเทศและการพัฒนาความรู้ความสามารถครู-อาจารย์ผู้สอนอยู่เสมอ

(1.6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีส่งเสริมพัฒนาอบรม ให้ความรู้ครู-อาจารย์ผู้สอนโดยการส่งเข้าอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลทั้งในส่วนของการ สัมมนาหรือกรมอาชีวศึกษาจัดขึ้น

(2) เขตการศึกษา 10 ควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในด้านต่างๆ ดังนี้

(2.1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โรงเรียนควรมีการสอบถามความ คิดเห็นของ ผู้ปกครองต่อการเปิดสอนตามหลักสูตรนี้ ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่างๆในท้องถิ่น

(2.2) ด้านการจัดครูเข้าสอน ควรจัดครู-อาจารย์ผู้สอนให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ และควรมีการดำเนินการจ้างครูอัตราจ้างมาทำการสอนในกรณีขาดแคลน ครู-อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.3) ด้านการจัดตั้งอำนวยการความสะดวก ควรมีการดำเนินการจัดหาวัสดุ ฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

(2.4) ด้านการฝึกงาน ควรมีการดำเนินการจัดหาสถานประกอบการและ หน่วยงานในท้องถิ่นสำหรับการฝึกงานของนักเรียนให้ตรงกับสาขาวิชา

(2.5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ผู้เกี่ยวข้องควรมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนด้วย

(2.6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีส่งเสริมสนับสนุน ครู-อาจารย์ผู้สอนวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่ตนเองสอน

(3) เขตการศึกษา 11 ควรได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในด้านต่างๆ ดังนี้

(3.1) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีการดำเนินการสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการเปิดสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(3.2) ด้านการจัดครูเข้าสอน ควรมีการดำเนินการสำรวจความคิดเห็น ของครู-อาจารย์ผู้สอนก่อนจัดครู-อาจารย์เข้าสอน

(3.3) ด้านการจัดตั้งอำนวยการความสะดวก ควรมีการดำเนินการจัดหาวัสดุ ฝึกให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

(3.4) ด้านการฝึกงาน ควรมีการดำเนินการจัดหาสถานที่ฝึกงานให้กับ นักเรียนในกรณีที่นักเรียนยังหาสถานที่ฝึกงานไม่ได้

(3.5) ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ควรมีการ ดำเนินการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผู้สอนไปอบรมศึกษาต่อหรือศึกษาดูงานในสถานประกอบการ

(3.6) ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ควรมีการดำเนินการจัดหา เอกสารเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า

5.3.1.3 กรมสามัญศึกษา ควรได้นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับ การวางแผน ปรับปรุง พัฒนาส่งเสริม การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านต่างๆดังนี้ ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ด้าน การวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการจัดตั้งอำนวยการ สะดวก ด้านการจัดครูเข้าสอน และด้านการฝึกงาน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญยิ่งที่จะทำให้การบริหาร หลักสูตรนี้ประสบผลสำเร็จ

5.3.2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สาขาวิชาอื่นๆ เช่น ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม

5.3.2.2 ควรมีการศึกษากาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งมีขนาดต่างกัน เช่น ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

5.3.2.3 ควรมีการศึกษาศาภาพการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา แยกเป็นเขตการศึกษาอื่นๆ ให้ครบทุกเขตการศึกษา

5.3.2.4 วิจัยเพื่อติดตามคุณภาพของผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ จากเจ้าของสถานประกอบการว่ามีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2538. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

โกศล ศรีขวัญ. 2535. “การบริหารหลักสูตรวิชาการบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง. ของผู้บริหารตามทัศนะของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคตะวันออก.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. คู่มือการจัดกิจกรรมตามระเบียบกระทรวง ศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

_____. 2539. สารพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2535. ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนและครูในการ เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม สามัญศึกษา. กองแผนงาน : ธันวาคม (อัดสำเนา)

_____. 2538. รายงานการดำเนินการโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ม.ป.ท.

_____. 2540. รายงานประจำปี 2539 กรมสามัญศึกษา. กองแผนงาน : กันยายน (อัดสำเนา)

_____. 2539. รายงานประจำปี 2538 กรมสามัญศึกษา. กองแผนงาน : กันยายน (อัดสำเนา)

กรมอาชีวศึกษา. 2529. ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. 2530. ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมการผลิตผล. กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

_____. 2538. คู่มือปฏิบัติงานทะเบียนในสถานศึกษา สังกัดกรม อาชีวศึกษา. เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2535. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป.

_____. 2535. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้งกรุ๊ป.

_____. 2540. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาคงอยู่ในอาชีพของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป.

_____. 2536. รายงานการศึกษาเรื่องการศึกษาการประกอบอาชีพอิสระของผู้สำเร็จ อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครองศักดิ์ เข้มประยูร. 2539. “การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน
ในวิทยาลัยการอาชีพ กรมอาชีวศึกษา”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
อัสตินเพรส.

ชลิต พุทธรักษ์. 2526. เอกสารการสอนชุดการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา. หน่วยที่ 9
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชวาล แพรัตกุล. 2518. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชารี มณีสรี. 2527. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บุรพาสาน.

ชูชัย วันชูเพลา. 2538. “การศึกษากาปฏิบัติงานบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.”
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชวนชม คำหอมกุล. 2527. “การบริหารงานวิชาการระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

ทิพาณี สมบัติ. 2529. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน
ประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ใน
สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาของกลุ่มสถานศึกษาที่ 2.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ทองพูน กิ่งนาค. 2533. “การศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2530 สาขาช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์
ผู้สอน ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ธงชัย สุวัฒน์เมจิณทร์. 2532. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : หน่วยงานพิเศษ
กรมอาชีวศึกษา.

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. 2529. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :

อักษรบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธำรง บัวศรี. 2531. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เอรวัฒน์
การพิมพ์.

นันทา เศรษฐปราโมทย์. 2539. “การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยพัฒนการตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู-อาจารย์ สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

นิพนธ์ ภูริญา. 2528. “การศึกษาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
ในปีการศึกษา 2527 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2.” ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญเทียม เจริญยิ่ง. 2529. แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในปี 2529 และในแผน 6.
รายงานสรุปผลการเรียนสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาทั่วประเทศ
ประจำปีงบประมาณ 2529. กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา.

ประคอง กรรณสูต. 2529. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประชาคม จันทรจิต. 2533. “ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช
2530 ตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้.” วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.

ประมวล ททบบัณฑิต. 2529. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม.”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประดับ เรืองมาลัย. 2517. คู่มือสอบวิชาชุดครู ป.ม. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

ประเวศ ยอดยิ่ง. 2536. การผลิตสื่อการเรียนการสอน. นครราชสีมา : ศูนย์นิเทศอาชีวศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ปัญญาคุณ รัตนเสถียร. 2532. “ปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรระยะสั้นวิชาช่างเดินสายไฟ
ในโรงเรียนสารพัดช่างทั่วประเทศ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวและเทคนิค บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สหมิตรออฟเซต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผจญ ชันระชนะ. 2532. การสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช
 พันธ์ หันนาคินทร์. 2529. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
 _____. 2523. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
 พัทรี สว่างทรัพย์. 2533. ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาการประเมินผลการเรียน.
 กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.
 พิณิจ ปฐมกำเนิด. 2535. “ความคาดหวังของครูต่อบทบาทการนิเทศการสอนของผู้บริหาร
 โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทพาณิชยกรรม ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
 พงษ์พิศ ทะคง. 2526. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษา
 ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9.” วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
 พรทิพย์ ชีรวรางกุล. 2522. “สถานภาพทางสถิติทัศนูปกรณ์ของสถาบันการศึกษาในสังกัด
 กรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2529. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์เฮาส์.
 ภิญโญ สาร. 2521. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
 เมธี ปิณฑนันทน์. 2533. การบริหารงานบุคคลในวงการศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
 _____. 2528. การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 โอเดียนสโตร์.
 ยุพิน พิพิธกุล และ ลาวัณย์ วิชาวุฒิกุล. 2522. การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสาร
 ประกอบการอบรมผู้บริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2536. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
 _____. 2538. วิธีวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
 รังสรรค์ ชื่นชม. 2536. “ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา เขตการศึกษา 10.” ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

เรวัตร อาจอุทธรณ์. 2529. “ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพการจัด
การเรียนการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้าหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เลขา คมเสวต. 2537. “การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2530 (ฉบับปรับปรุง
ครั้งที่ 1 พ.ศ.2533) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.

วิจิตร วรตบางกูร และ สุพิชญา ชีระกุล. 2533. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
เบื้องต้น. สมุทรปราการ : ขนิษฐาการพิมพ์.

วิจิตร ดิฉันทีก. 2537. การบริหารโรงเรียน. สงขลา : วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่.

วิชัย คิสสระ. 2535. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ
: สุวีริยาสาส์น.

_____. 2523. พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. รุ่งเรืองธรรม.

วิรัช กุมทมาศ. 2528. สรุปผลการประชุมสัมมนาผู้บริหารทั่วประเทศ ประจำปี 2528
กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

_____. 2527. “โครงการเงินกู้/ยืมจากธนาคารโลกเพื่อปรับปรุงการอาชีวศึกษา.” อาชีวศึกษา. 3
(5) : 2- 5.

วีระ ทองประสิทธิ์. 2534. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษา 5.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วีระพันธ์ สิทธิพงษ์. 2540. ปรัชญาอาชีวและเทคนิคศึกษา. กรุงเทพฯ : เอ.พี.กราฟิคดีไซน์และ
การพิมพ์.

วุฒิ จุลพรม. 2521. “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. 2529. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สงวนพงษ์ ชวนชม. 2535. “สภาพและปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน
อาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สังัด อุทรานนท์. 2523. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.

_____. 2527. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์.

_____. 2528. ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา. เอกสารประกอบคำบรรยายกา
รอบรม เชิงวิชาการนิเทศภายในสถานศึกษา กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.

_____. 2529. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

_____. 2532. เทคนิคการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2528. “ปัจจัยเสริมการบริหารหลักสูตร,” สารพัฒนาหลักสูตร.

35 : 25 - 30

สันต์ ธรรมบำรุง. 2525. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : นรสิงห์การพิมพ์.

สนั่น สุมิตร. 2528. “อาชีวศึกษาเพื่อใคร...อย่างไร.” อาชีวศึกษา. 11 : 22 - 23.

สมาน รังสิโยกฤษฎ์. 2520. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
อักษร ศาส์การพิมพ์.

สมาน แสงมะลิ. 2529. “อาชีวศึกษาทางที่มองเห็น.” วารสารอาชีวศึกษา. 2 (3) : 1-13

สวาสดี ไชยคุณา. 2528. หัวใจของการศึกษา คือ วิชาชีพ ปัจจัยในการจัดอาชีวศึกษาคือ
ครูอาชีวศึกษา.” วารสารอาชีวศึกษา. 1(11) : 3-6

สมจิตต์ กระระณา. 2532. “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาใน
ประเทศไทยตามทัศนะของผู้บริหารวิทยาลัย.” ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.

สมบัติ คุ่มภู. 2527. “บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด
สมุทรปราการ.” ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สำนักงานปลัดกระทรวง, กระทรวงศึกษาธิการ. 2535 . สรุปรายงานผลการติดตามผลการดำเนิน
งานตามโครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ปีการศึกษา 2535. กองแผนงาน : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2527. ชุดอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
หน่วยที่ 2 กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุจริต เพียรชอบ. 2512. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาหลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ :

คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ ศรีอินทร์. 2538. “ปัญหาการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภท
วิชาพาณิชยกรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุมิตร คุณานุกร. 2520. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 3. ชวนพิมพ์.

_____. 2523. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 4. ชวนพิมพ์.

สุรัชย์ ศึกษาบัณฑิต เสาวนีย์ ศึกษาบัณฑิต และปรีดา กลั่นแก้ว. 2536. นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีสื่อโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการ
คุรุสภา.

สุรัตน์ ศรีดามา. 2540. “ศึกษาและปรับปรุงห้องปฏิบัติการสาขาพาณิชยกรรมของโรงเรียน
มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ.”
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุวิทย์ บุญช่วย. 2536. การบริหารโรงเรียน : ทฤษฎีและปฏิบัติ. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขล
นครินทร์.

อร่าม เรืองฤทธิ์. 2536. “ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ของวิทยาลัยเทคนิค ดังักัดกรมอาชีวศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และกลุ่มสถาน
ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อรรถัย จันทรสถาพร. 2535. การศึกษารูปแบบการฝึกงานของนักเรียนประเภทวิชาคหกรรม
โดยความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยอาชีวศึกษาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับสถาน
ประกอบการ.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
อาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2527. หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 2. ศิลป.

Doll, Ronald C. 1983. Curriculum Improvement Decision Making and Process. Boston
: Allyn and Bacon, Inc.

Edward, W. Smith, Standley W. Krawse and Mark M. Atkinson. 1967. The
Educator's Encyclopedia. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice- Hall.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Good , Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. New York : McGraw - Hill Book Company .

Neagley , Ross L. and Evan N. Dean. 1967. **Handbook for Effective Curriculum Development**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall , Inc.

Saylor , J. Galen , William M. Alexander and Arthur J. Lewis . 1981. **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning**. 4th ed. New york : Holt , Rinehart and Winston.

Taba , Hilda . 1967. **Curriculum Development : Theory and Practice** . New York : Harcourt , Brace & Jovanovich , Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการ ดังนี้

ได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

1. นายกฤษดา ตามสีวัน ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยมี ดร.ณรงค์ พิมสาร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ.2541

(รศ.ดร.มนัส สังวรศิลป์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0837/๗๘

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม

โรงเรียนนครพนมวิทยาคม ถนนศาลากลาง

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

๑๑ กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1 ชุด
	2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์	จำนวน	1 แผ่น
	3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	จำนวน	1 แผ่น

ด้วยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม ได้รับแจ้งจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่า นายกฤษดา ตามสีวัน นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม จึงใคร่ขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกรียงไกร ใจสุข)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอุทัยธานี รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
จังหวัดนครพนม โทร. 512060

ที่ ศธ 0837/๒๕๔

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม

โรงเรียนนครพนมวิทยาคม ถนนศาลากลาง

อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม 48000

๑๑ กุมภาพันธ์ 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนาถ่อนพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. แบบสอบถาม	จำนวน	1 ชุด
	2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์	จำนวน	1 แผ่น
	3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	จำนวน	1 แผ่น

ด้วยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม ได้รับแจ้งจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังว่า นายกฤษดา ตามสีวัน นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตั้งกวด กรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม จึงใคร่ขออนุญาตให้นักศึกษาดังกล่าวทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกรียงไกร ใจสุข)

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดอุทัยธานี รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

จังหวัดนครพนม โทร. 512060

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0176

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

14 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมสามัญศึกษา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกฤษดา ตามสีวัน ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
ตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัด
หน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้
นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

โดย นายกฤษฎา ตามสีวัน

1. โรงเรียนศรีสองรักวิทยา อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย 42110
2. โรงเรียนอุบลรัตน์พิทยาคม อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น 40250
3. โรงเรียนหนองวัวซอพิทยาคม อำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี 41220
4. โรงเรียนนาถ่อนพัฒนา อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม 48110
5. โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม 48130
6. โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120
7. โรงเรียนห้วยเม็กพิทยาคม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ 46170
8. โรงเรียนบ้านแท่นวิทยา อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ 36190
9. โรงเรียนละหานทรายรัชดาภิเษก อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ 31170
10. โรงเรียนพอกพิทยาคมรัชมิ่งคลาภิเษก อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ 33170
11. โรงเรียนสนมวิทยาครว อำเภอสนม จังหวัดสุรินทร์ 32160

ที่ ทม 1504/ 0176

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

17 มกราคม 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้จำหน่ายกระดาษสันนิษฐานจากจังหวัดนครพนม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. คำโครงการวิทยานิพนธ์
 2. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์
 3. รายชื่อสถานศึกษาที่ต้องการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ด้วย นายกฤษดา ตามสีวัน ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อเรียบเรียง
วิทยานิพนธ์เรื่อง "การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
ตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและคำโครงการวิทยานิพนธ์แล้วเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2541

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัด
หน่วยงานของท่าน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้
นักศึกษาทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา
เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663, 2642
โทรสาร. 3268506

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538
ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ตามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นายกฤษดา ตามสีวัน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 6 ด้าน ได้แก่

1. การวางแผนการใช้หลักสูตร	จำนวน 8 ข้อ
2. การจัดครูเข้าสอน	จำนวน 8 ข้อ
3. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน 9 ข้อ
4. การฝึกงาน	จำนวน 11 ข้อ
5. การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน	จำนวน 10 ข้อ
6. การประเมินผลการเรียนการสอน	จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพราะคำตอบ
ของท่านมีความสำคัญต่อการสรุปและการแปลผลการวิจัย ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยเชื่อถือได้และมี
ประโยชน์มากที่สุด การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาและเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ข้อมูลที่ท่าน
ตอบจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน่วยงานของท่าน โดยข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยจะเก็บไว้
เป็นความลับ และนำไปใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอน

คำชี้แจง คำถามมีทั้งหมด 2 ข้อ โปรดตอบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าข้อความที่กำหนดให้

ตัวอย่าง : [0] เพศ

[] หญิง

[✓] ชาย

คำอธิบาย จากตัวอย่างข้างต้น หมายความว่า ท่านเป็นเพศชาย

คำถาม

1. พื้นที่ปฏิบัติงานของท่านอยู่ในเขตการศึกษา

[] เขตการศึกษา 9

[] เขตการศึกษา 10

[] เขตการศึกษา 11

2. ประสบการณ์ในการสอน

[] น้อยกว่า 3 ปี

[] ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 6 ด้าน คือ (1) การวางแผนการใช้หลักสูตร (2) การจัดครูเข้าสอน
(3) การฝึกงาน (4) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (5) การนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทาง
การสอน (6) การประเมินผลการเรียน การสอน ซึ่งมีคำถามรวมทั้งสิ้น 54 ข้อคำถาม
2. ขอให้ท่านตอบข้อคำถามต่างๆ ตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งคำถามมีค่าระดับ ความ
คิดเห็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างได้หมายเลขระดับการปฏิบัติของแต่ละข้อคำถาม

ตัวอย่าง

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ได้ดำเนินการตาม รายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
0.การประชุมชี้แจงหรือแนะนำให้ครู-อาจารย์ผู้สอน เข้าใจหลักสูตร.....		..√..			

จากตัวอย่าง แสดงว่า การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ ท่านมีความเห็นตามข้อ 0 ว่าที่โรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติในการประชุมชี้แจงหรือแนะนำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนเข้าใจหลักสูตรในระดับ มาก

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ได้ดำเนินการตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
1. มีการประชุมครู-อาจารย์ผู้สอนเพื่อวางแผนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดหมาย และ โครงสร้างของหลักสูตร.....					
2. มีการวิเคราะห์ หลักการ จุดหมาย ของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน.....					
3. มีการจัดอบรม สัมมนาเรื่องการใช้หลักสูตร.....					
4. มีการจัดเอกสารการใช้หลักสูตร เพื่อครู-อาจารย์ ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้า.....					
5. มีการจัดเตรียมงบประมาณไว้สำหรับการเรียนการสอนตามหลักสูตร.....					
6. มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการที่ปรึกษาโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร.....					
7. มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรใหม่ไปยังโรงเรียนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น.....					
8. มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการเปิดสอนตามหลักสูตรนี้.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการจัดครูเข้าสอน ได้ดำเนินการตามรายการต่อไปนี้น้อยเพียงใด					
1. มีการสำรวจความพร้อมของครู-อาจารย์ก่อนการจัดครู-อาจารย์เข้าสอน.....					
2. จัดครู-อาจารย์เข้าสอน โดยคำนึงความถนัด ความชำนาญตรงตามสาขาวิชาเอกเป็นหลัก.....					
3. มีการส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมเพื่อหาความรู้และประสบการณ์ในวิชาที่สอน.....					
4. ใช้ข้อมูลจากการประเมินการสอนของครูประจำปีมาประกอบการพิจารณาจัดครู-อาจารย์เข้าสอน.....					
5. มีการสำรวจความคิดเห็นของครู อาจารย์ผู้สอนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดครูเข้าสอน.....					
6. มีการมอบหมายให้ครู-อาจารย์ ผู้สอนทำงานพิเศษนอกเหนือจากงานสอนอย่างเหมาะสม.....					
7. มีการจัดครู-อาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครู-อาจารย์ผู้สอนประจำวิชาไม่สามารถเข้าสอนได้.....					
8. มีการจ้างครูอัตราจ้างช่วยสอนในกรณีขาดแคลนครู-อาจารย์ผู้สอน.....					

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมความสะดวก ได้ดำเนินการตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
1. มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อเตรียมการจัดสื่อการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา.....					
2. มีคู่มือ แบบเรียน และหนังสือประกอบการเรียน การสอนแต่ละวิชาครบถ้วน.....					
3. มีการใช้วัสดุ สื่อการสอนในห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน.....					
4. มีการจัดวัสดุฝึก เพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....					
5. มีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา.....					
6. อำนวยความสะดวกในการให้บริการเครื่องมือ อุปกรณ์ การสอน แก่ ครู- อาจารย์ผู้สอน.....					
7. จัดเครื่องมือ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักเรียน.....					
8. ขนาดของห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน.....					
9. จัดบรรยากาศห้องเรียน ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการฝึกงาน ได้ดำเนินการตามรายการต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด					
1. สำรวจความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ ฝึกงานก่อนนำนักเรียนเข้าฝึกงาน.....					
2. ครู-อาจารย์ จัดหาสถานที่ฝึกงานให้นักเรียน.....					
3. มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนออกฝึกงาน.....					
4. สถานประกอบการและหน่วยงานต่าง ๆ ให้ ความร่วมมือในการฝึกงาน.....					
5. มีการจัดครู-อาจารย์ผู้สอน ไปนิเทศการฝึกงานของนัก เรียนได้อย่างเป็นระบบ.....					
6. นำผลการนิเทศของครู-อาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการฝึก งานของนักเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน ครั้งต่อไป.....					
7. มีการติดตามผลการฝึกงานของนักเรียนในสถานที่ ฝึกงานเป็นระยะ ๆ.....					
8. สถานประกอบการที่ดำเนินงานลักษณะอาชีพอิสระ ให้ความร่วมมือในการรับนักเรียนเข้าฝึกงาน.....					
9. มีสถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น เพียงพอต่อการฝึกงานของนักเรียน.....					
10. มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกงานของนักเรียน อย่างเป็นระบบ.....					
11. มีการปฐมนิเทศนักเรียนหลังเสร็จสิ้นการฝึกงาน...					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการนิเทศและการพัฒนาบุคลากรทางการสอน ได้ดำเนินการตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด					
1. มีการกำหนดนโยบายและการชี้แจงเกี่ยวกับการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนไว้ อย่าง ชัดเจน.....					
2. มีการจัดตั้งคณะกรรมการ เพื่อการนิเทศการสอนเป็น ปัจจุบัน.....					
3. มีการจัดปฐมนิเทศครูใหม่ก่อนที่จะทำการสอน.....					
4. มีการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง.....					
5. ผู้บริหารมีการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดเรียน การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน.....					
6. มีการประเมินผลการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง.....					
7. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครู-อาจารย์ผู้สอนได้มีโอกาส เข้ารับการอบรมทางวิชาการ.....					
8. ส่งส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสศึกษาต่อ ตาม สาขาวิชาที่สอน.....					
9. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาส ชมกิจการหรือศึกษาดูงานของสถานประกอบการ.....					
10. มีการขยายผลและประเมินผลการส่งเสริม สนับสนุน ครู-อาจารย์ผู้สอนให้ไปอบรม ศึกษาต่อหรือศึกษาดู งานในสถานประกอบการ.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ได้ดำเนินการตามรายต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด					
1. จัดอบรมครู-อาจารย์ผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรปวช. พ.ศ. 2538.					
2. มีการจัดส่งครู-อาจารย์ผู้สอน เข้ารับการอบรมด้านการวัดผลและประเมินผลที่หน่วยอื่นจัดขึ้น.....					
3. มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลให้กับครู- อาจารย์ผู้สอนในการค้นคว้า.....					
4. ครู-อาจารย์ผู้สอนมีการวิเคราะห์ข้อสอบในรายวิชาที่สอน.....					
5. มีการกำหนดเกณฑ์การวัดผลไว้อย่างชัดเจน.....					
6. มีการติดตามผลนักเรียนที่จบหลักสูตรไปแล้วเพื่อประเมินผลความสอดคล้องกับตลาดแรงงาน.....					
7. จัดให้มีระบบการรายงานผลการเรียนของนักเรียนทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครอง.....					
8. จัดให้มีการประเมินผลการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3

คำชี้แจง แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนได้มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง ตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดครูเข้าสอน ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (การบริการเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอน วัสดุฝึก ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการวิชาชีพ ฯลฯ) ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการฝึกงานของนักเรียน ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการนิเทศและพัฒนาบุคลากรทางการสอน ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ได้ปฏิบัติดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ชาญนิต ตรีศรี

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายภุชดา ตามสวัณ ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิขิตจัตมนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663, 2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๖ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ญาณภัทร สีหะมงคล

ด้วยคณะกรรมการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายกฤษดา ตามลิวัน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอุดมศึกษา หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณีย์ ลิขิตวฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายณรงค์ ชินลาร

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบทดสอบและแบบวัดที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายกฤษดา ตามส้วน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

26 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวันชัย ศรีแก้ว

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบทดสอบและแบบวัดที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายกฤษฎา ตามสัวัน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๘ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายอนุ เจริญนาม

ด้วยคณะกรรมการอำนวยการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายกฤษดา ตามสีวัน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอำนวยการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลิกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3803

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๒ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายปรีชา เจริญ

ด้วยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบทดสอบและแบบวัดที่ใช้เป็นเครื่องมือการวิจัยให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามของนักศึกษา ชื่อ นายกฤษดา ตามลิวัน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3950

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

30 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกุฉินารายณ์

ด้วย นายกฤษดา ตามลิ้น เป็นนักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประนาท
วิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอุดมศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

ที่ ทม 1504/ 3950

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๓๐ ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมา

ด้วย นายกฤษดา ตามสีวัน เป็นนักศึกษานิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภท
วิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการอำนวยการ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 3950

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

30 ตุลาคม 2541

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม

ด้วย นายกฤษฎา ตามลิ้น เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภท
วิชาพาณิชยกรรมตามความคิดเห็นของครู - อาจารย์ผู้สอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

คณะกรรมการฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณา
อนุญาตให้นักศึกษา ได้ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์
ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร.3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3268503-4 ต่อ 205

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติของผู้เขียน

นายกฤษฎา ตามสีวัน เกิดวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2504 ที่จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) จากวิทยาลัยครูอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2528 ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) จากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2534 บริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีการศึกษา 2541 ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ปีการศึกษา 2543

ปี พ.ศ. 2531 เข้ารับราชการในตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านนุวิทยาสรรค์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนนครพนม วิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้